

Temmuz 2010 >> SAYI: 26

moment expo

OAİB

Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği Aylık Makine İhracatı ve Ticareti Dergisi

Temmuz 2010 >> SAYI: 26

Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği Aylık Makine İhracatı ve Ticareti Dergisi

moment

**“ETKİLEYİCİ MAKİNELER
ÜRETİYORUZ”**

**UN FABRİKASI MAKİNELERİNİN
ÜRETİM ÜSSÜ: ÇORUM**

HİDROLİK PRESLER

KÜNYE

ORTA ANADOLU MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ ADINA SAHİBİ
Özkan AYDIN

YAYIN KURULU BAŞKANI

Adnan DALGAKIRAN

YAYIN KURULU

Adnan DALGAKIRAN, Merih ESKİN,
Kutlu KARAVELİOĞLU
Sevda Kayhan YILMAZ, Serol ACARKAN,
Hasan BÜYÜKDEDE, Hüseyin DURMAZ, Ali
EREN, Tamer GÜVEN, Ferdi Murat GÜL, Ali
Rıza OKTAY, Özkan AYDIN, Dr. İsmet YALÇIN
S. Tansel KÜNBE, Esra ARPINAR, Sevgin
UTLUĞİL

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Free Birds Yayın Çözümleri

YAYIN DİREKTÖRÜ

Can ERÇAKICA

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Tugay SOYKAN (tugay@freebirdsyayin.com)

MUHABİR

Handan KAZANCI (handan@freebirdsyayin.com)
Emel ALTAY (emel@freebirdsyayin.com)

KATKIDA BULUNANLAR

Selçuk OKTAY
Yasemin DAŞAR

SANAT YÖNETMENİ

Ersin KARATAĞ (ersin@freebirdsyayin.com)

FOTOĞRAF

Condan YAŞARTAŞ

YAYIN ADRESİ

Sanayi Mahallesi Turan Caddesi No: 14 Kat. 1
Daire.1 4.Levent / İSTANBUL
Tel: 0212 269 25 23 – 24
Faks: 0212 269 25 27

YAYIN TÜRÜ

Sürelî Yerel Dergi

REKLAM VE PAZARLAMA

OAİB Genel Sekreterliği

ADRES

Sanayi Mahallesi Turan Caddesi No: 14 Kat. 1
Daire.1 4.Levent / İSTANBUL
Tel: 0212 269 25 23 – 24
Faks: 0212 269 25 27

BASKI VE CİLT

DİASAN

Tel: 0212 858 21 41 (pbx)
www.diasan.com.tr

OAİB GENEL SEKRETERLİĞİ

Mahatma Gandhi Cad. No:103 G.O.P 06700
Çankaya Ankara
Tel: 0312 447 27 40
Faks: 0312 446 96 05

OAİB MOMENT EXPO Dergisi, Freebirds Yayın
Çözümleri tarafından T.C. yasalarna uygun
olarak yayınlanmaktadır. "Moment Expo
Dergisi" ibaresi kullanılarak alıntı yapılmaması
izne bağlıdır.

OAİB Moment Expo Dergisi Orta Anadolu
Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği'nin
7.500 adet basılan ücretsiz süreli yayınıdır.

Çorum makine sektörü

ORTA ANADOLU MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ İŞTİĞAL ALANI İTİBARIYLA ÇORUM, MAKİNE İHRACATINDA ÖNEMLİ İLLER SIRALAMASINDA 14. SIRADA YER ALIYOR. MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ; 42 MİLYON DOLARA YAKIN BİR DEĞERE SAHİP OLMASI İLE ÇORUM EKONOMİSİNİN EN ÖNEMLİ SEKTÖRÜ SAYILIYOR.

Tugay SOYKAN

İhracatçı Birlikleri kayıt rakamlarına göre Çorum'un genel ihracatı, 2008 yılında 2007 yılına göre yüzde 22,3 büyüyerek 108 milyon dolara ulaşırken 2009 yılında ise küresel kriz nedeniyle genel ihracattaki düşüşe paralel olarak yüzde 6 gerileyerek 102 milyon dolar oldu.

2009 yılında Türkiye ihracatının yüzde 0,1'ini gerçekleştiren Çorum ili ülkemiz sanayi ve ihracatı açısından az gelişen illerimiz arasında yer alıyor. İlin ihracatında 2009 yılında Irak yüzde 15 pay ile ilk sırada yer aldı. Azerbaycan-Nahcivan, ABD, Almanya, İran, İspanya ise ihracatta önde gelen diğer ülkeler arasında sayılıyor.

Çorum'un sektörel ihracat rakamlarına bakıldığında, 2009 yılında "Sanayi" ihracatının 79,7 milyon dolar ve yüzde

78'lik oran ile en büyük paya sahip olduğu görülüyor. "Sanayi Mamulleri" ihracatından aldığı yüzde 53 pay ile "Makine ve Aksamları Sektörü" en önemli kalemi oluştururken, "Taşıt Araçları ve Yan Sanayi" ile "Elektrik-Elektronik, Makine ve Bilişim" onu takip ediyor. İlin ihracatında en önemli sektör konumundaki makine ve aksamları sektörü 42 milyon dolara yakın bir değere sahip.

TÜİK verilerine göre 84. fasıl olarak tanımlanan makine ve aksamları sektöründe Çorum'un ihracatı 2008 yılında bir önceki yıla göre yüzde 17,8 artış gösterirken, 2009 yılında ise yüzde 4 oranında azalma kaydedildi. Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği iştiğal alanında yer alan GTİP'ler bazında ise ilin 2009 yılı makine ihracatı yüzde 3,9 oranında geriledi. "Takım Tezgahları" ile "Pompalar ve Kompresör" ihracatında ise büyük düşüşler meydana geldi. "Hadde, Döküm Makineleri ve Kalıpları" ihracatı büyük artış göstererek 277 bin dolardan 7,5 milyon dolara yükseldi. Artış gösteren bir diğer kalem olan "Yük Kaldırma, Taşıma ve İstifleme Makineleri" 1,1 milyon dolardan 2,9 milyon dolara ulaştı. Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği iştiğal alanı itibariyle Çorum makine ihracatında önemli iller sıralamasında 14. sırada yer alıyor. Bu sektörde Çorum'dan ihracat yapan firma sayısı 47'dir.

“İhracatçı Birlikleri kayıt rakamlarına göre Çorum'un genel ihracatı, 2008 yılında 2007 yılına göre yüzde 22,3 büyüyerek 108 milyon dolara ulaşırken 2009 yılında ise küresel kriz nedeniyle genel ihracattaki düşüşe paralel olarak yüzde 6 gerileyerek 102 milyon dolar oldu.”

- 4 Başkan'dan
- 8 Kısa kısa
- 10 Ar-San Makina
- 14 "Teknoloji artık sır değil"
- 18 **Kapak:** Hidrolik presler
- 28 Güney Kore
- 36 İhracatta Hangi Belge Nereden Alınır?
- 40 Türkiye'nin ilk özel borsası: VOB
- 44 "OSB'lerdeki büyümenin göstergesi üretimdeki artış"
- 48 Türkiye'deki ilk özel serbest bölge: Ege Serbest Bölgesi
- 52 Mesleki eğitimde yeni vizyon: OSEP
- 56 Un fabrikası makinelerinin üretim üssü: Çorum
- 60 Çorum ilinde makine sanayi
- 64 "Etkileyici makineler de üretiyoruz "
- 71 Göstergeler
- 82 İhracat rakamları

“ Hidrolik presler ”

28

“ Güney Kore ”

44

“ OSB'lerde üretim artıyor ”

Ürünler **86**

Sık kullanılanlar **87**

Bilgi hattı **88**

Yaşamı değiştiren icatlar 2 **92**

Fuarlar **94**

İletişim **96**

>>ADNAN DALGAKIRAN

Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

İhracat yeniden canlanıyor

KRİZİN ETKİLERİ BİTTİ BİTECEK DİYE BEKLERKEN 2010 YILININ İLK ALTI AYINI GERİDE BIRAKTIK. GENEL İHRACATIMIZ GEÇEN YIL AYNI DÖNEMİNE GÖRE YÜZDE 21,5 ORANINDA ARTARAK 53 MİLYAR DOLARA ULAŞTI. BU DÖNEMDEKİ İSTATİSTİKİ VERİLER İHRACATIMIZIN YENİDEN CANLANDIĞININ UMUT VERİCİ GÖSTERGELERİ.

Dünya piyasalarını derinden etkileyen global krizin etkileri bitti bitecek diye beklerken 2010 yılının ilk altı ayını geride bıraktık. Genel ihracatımız geçen yıl aynı dönemine göre yüzde 21,5 oranında artarak 53 milyar dolara ulaştı. Bu dönemdeki istatistikî veriler ihracatımızın yeniden canlandığının umut verici göstergeleri. Makine sektörü, dinamikleri itibariyle krizden en geç etkilenen ama aynı zamanda bu yarayı en zor saran sektörlerden biri. Bununla birlikte haziran ayında yüzde 12,8 oranındaki ihracat artışı önümüzdeki süreçte sektör ihracat artışının daha da ivme kazanacağını adeta ispatlıyor. TÜİK tarafından yapılan açıklamaya göre, Türkiye ekonomisi 2010 yılının ilk çeyreğinde gerçekleştirdiği yüzde 11,7'lik büyüme ile G-20 ülkeleri arasında Çin'den sonra en hızlı büyüyen ikinci ekonomisi oldu. Aynı dönemde Çin yüzde 11,9, AB ekonomisi yüzde 0,3, Euro bölgesi ekonomisi yüzde 0,5 büyüme gerçekleştirdi.

Kuşkusuz Türkiye ihracatı kriz sonrası dönemde tekrar büyümenin motor gücü oldu. Türkiye sanayisi bu krizde istihdam kaybına uğradı ama temel dinamiklerini yitirmedi. AB pazarına alternatif yeni pazarlar yarattı. Bugün Türk makine sanayisi bir zamanlar yalnızca Avrupa'da belli başlı ülkeler tarafından üretilen makineleri başarıyla imal ediyor. Yüksek katma değer üreten, çok sayıda sektöre girdi sağlayan geniş bir

yan sanayi ile çalışan sektörümüzün performansı kalkınma maratonunda çok önemlidir. İşte bu nedenle, bazı yapısal tedbirler alınması kaçınılmaz görünmektedir. Eximbank kredilerinin işlevlerinin çeşitlendirilmesi ve sektörün ihtiyaçlarını gözeterek şekilde formüle edilmesi için çalışmalarımız devam etmektedir. Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği olarak Nisan ayında başlayan 4 yıllık yeni görev döneminde daha önce başlattığımız projelerin sürekliliğinin sağlanması temel misyonumuz olmakla birlikte yeni dönemde Türk makinelerini global ölçekte yerel değerler ile tanıtmak planlarımız arasında yer almaktadır. Bir önceki kampanya döneminde ülkemiz içinde başlattığımız 'Türkiye'de kaliteli makine üretiliyor'un farkında lığımı yaratma çabalarımız yeni dönemde küresel bir marka olma yolunda devam edecektir.

Ancak bunun için, makine sanayimiz için öncelikli gördüğümüz özgün tasarım ve ileri teknoloji faktörlerini bir araya getirmek üzere gerekli mekanizmaları harekete geçirmek ve topyekun bir kalkınma hamlesi başlatmak zorundayız. Kriz sonrası dönem pek çok sanayi sektörü için olduğu gibi makine sektörümüz için de önemli fırsatlar sunmaktadır. Hedefimiz 2023 yılında 500 milyar dolarlık ihracattan en az 100 milyar dolar pay alabilmektir.

Garanti Şubeleri
444 0 333 Alo Garanti
garanti.com.tr

Enerji giderleri işinizi yönetmesin.

Garanti'den **Enerji Verimliliği Kredisi** alın.
İş yeri veya üretim tesisinizin yalıtım,
ısıtma/soğutma ya da aydınlatma sistemini
yenileyin. Enerji masraflarını azaltın!

 Garanti
Başka bir arzumuz?

Sizce Neden Lasermak ?

Türkiye'nin ilk linear motorlu uçan optik gerçek lazer kesim tezgahı. ÇALIŞAN onlarca referans

Bol ve hesaplı yedek parça bedelsiz eğitimler

En iyi fiyat +
En iyi performans

3 yıl garanti, 7/24 teknik servis desteği

Düşük kesim maliyeti ile rakiplerinize karşı maliyet = kar üstünlüğü.

Teknoloji tablosu ile otomatik kesim parametreleri kontrolü.

Kesime kaldığı yerden başlama/kesimi geri alma otomasyonu.

Yatırımınızı en iyi fiyata yapın, alırken kazanın...

Dünyanın en büyük rezanatör üreticisi olan Fanuc marka CO₂ RF rezanatör, Linear Motor, CNC Controlor

Precitec marka kesici kafa 5 inch ve 7,5 inch kolay değiştirilebilir kartuş sistemi.

Rijit eksenler; 0.01 konumlama 0.005 tekraralama hassasiyeti.

Otomatik yükleme boşaltma ünitesi.

Daha bir çok neden ve üstün Ermaksan üretim teknolojisini yerinde görmek için bizi arayın.

ERMAKSAN
SAC İŞLEME MAKİNELERİ

ERMAKSAN MAKİNE SAN. ve TİC. A.Ş
Organize Sanayi Bölgesi
Lacivert Cadde No. 6 BURSA
Tel: (0224) 294 75 00 Faks: (0224) 294 75 44
web: www.ermaksan.com.tr

Çünkü sizin için üretiyoruz...

Dev projeler iş makineleri sektörüne yarayacak

İZMİT KÖRFEZ GEÇİŞİ, 3. BOĞAZ VE ÇANAKKALE BOĞAZI KÖPRÜLERİ İLE SAMSUN-CEYHAN VE NABUCCO BORU HATLARININ İŞ MAKİNELERİ SEKTÖRÜNE ÖNEMLİ HAREKET GETİRMESİ BEKLENİYOR.

Krizden en fazla etkilenen sektörlerin başında yer alan iş makineleri sektörü yeniden büyüme dönemine girdi. Sektör, bu yılın ilk beş ayında yüzde 100 büyüyerek 2 bin 200 makine satışı gerçekleştirdi. Türkiye İş Makinaları Distribütörleri ve İmalatçıları Birliği (İMDER) Başkanı Cüneyt Divriş, "2009'un son çeyreğinden itibaren yukarı çıkışı gördük. Son çeyrekte çift haneli büyüdük. Bu yılın ilk 5 ayında ise önceki döneme göre yüzde 100 büyüyerek 1100 olan satış adedini 2 bin 200'e çıkardık" dedi. 2009'un toplamında 4 bin makine satıldığını ifade eden Divriş, "Bu sene 5 bin 500 ile 6 bin arasında makine satılmasını bekliyoruz. Daha yukarı olabilir ama bu sefer de kapasiteler yetmeyecek. Çünkü kriz denedi ile firmalar küçülmüştü" diye konuştu.

Divriş, satışların yüzde 85'ni hafriyat grubu dedikleri bekoloder (kazıcı yükleyici), paletli ekskavatörler, lastik tekerlekli yükleyicilerin oluşturduğunu kaydetti. Divriş sektördeki esas hareketliliğin ise önümüzdeki birkaç yıl içerisinde başlayacağını söyledi. "Çünkü İstanbul-İzmit Otoyolu, İzmit Körfez Köprüsü, Çanakkale Boğazı'ndaki projeler, üçüncü köprü ve bağlantı yolları, Samsun Ceyhan Boru Hattı, Nabucco gibi çok ciddi projeler var" diyen Cüneyt Divriş, "2007 yılında 11 bin 500 gibi bir satış rakamı yakalamıştık. Bu rakamı önümüzdeki 3-4 yıl içinde çok rahatlıkla geçeceğimizi ve 15 bin rakamına geleceğimizi düşünüyorum" değerlendirmesini yaptı. Öte taraftan Türkiye'de makineleşmeyi yeni fark eden sektörler yer aldığını kaydeden Divriş, "Tarım ve hayvancılık bunlar arasında. Bu sektörler Avrupa'da çok fazla iş makinası kullanıyor" dedi.

İş makineleri sektörünü 2009'da yurtdışı müteahhitleri ve kamu alımlarının ayakta tuttuğunu dile getiren Cüneyt Divriş, "Çünkü Türkiye'ye ikinci el makine ithalatı yasak. Böyle olunca yurtdışında aldıkları bir makineyi daha sonra Türkiye'ye getiremiyorlar. Ayrıca bu makineleri sadece gittikleri ülkelerde almıyorlar. Başka ülkeler için de kullanıyorlar. Ancak Türkiye'den aldıkları zaman bunu geri getirme olanakları var. Bu yüzden Türkiye'den almayı tercih ediyorlar" diye konuştu.

KOSGEB'den KOBİ'lere hibe desteği

KOSGEB ile Manisa Ticaret ve Sanayi Odası iş birliğiyle düzenlenen KOSGEB Destek Programları Bilgilendirme Toplantısı Anemon Otelinde gerçekleştirildi. KOSGEB Başkanı Mustafa Kaplan, burada yaptığı konuşmada, KOSGEB olarak 20 yıldır belli bir plan çerçevesinde KOBİ'lere destek olmaya çalıştıklarını söyledi. KOBİ'lerin kalıcı şekilde desteklenmesi gerektiğini belirten Kaplan, bu anlamda KOSGEB'in 1 seneden beri destekleri revize etmeye çalıştığını kaydetti. Kaplan, "Artık KOSGEB standart bir destekleme modelinden çıktı. Mevzuat dahilinde belli destekleri sunmaktan öte KOBİ'lere rehberlik etme misyonunu kazandırma modelini geliştirmeye çalıştık. Bunun da ancak esnek bir modelle yapılabileceğini kurguladık" diye konuştu. Kaplan, KOBİ'lerin değişken ihtiyaçlarını göz önüne alarak KOSGEB Destek Programları Yönetmeliği adı altında çerçeve bir yönetmelik hazırladıklarını belirterek, bu yönetmelik ile KOSGEB'in günün şartlarına ve ihtiyaçlarına göre esnek bir modelle istediği kadar destek programı geliştirebileceğini anlattı. KOBİ'lere proje bazlı destekleme modeli getirdiklerini dile getiren Kaplan, "KOBİ Proje Destek Programı adı altında KOBİ'lere ihtiyaç ve girişim programlarına göre destek vereceğiz" dedi.

Proje bazlı destekleme programının bir ilk olduğunu vurgulayan Kaplan, KOBİ'lere ihtiyaçlarına göre 150 bin liraya kadar hibe niteliğinde destek vereceklerini bildirdi. Ar-Ge-innovasyon yapan işletmelere ayrıcalıklı bir destekleme paketi sunacaklarını ifade eden Kaplan, bu işletmeleri 250-300 bin lira hibeyle destekleyeceklerini dile getirdi. Kaplan, iş birliği, güç birliği, destek programıyla bir araya gelen 5 işletmeye 250 bin lirası hibe, 500 bin lirası 0 faizli geri ödemeli destek vereceklerini de açıkladı. Kaplan, "Bu paketle KOBİ'lerin pasta büyüten bir rekabet anlayışına geçmelerini, ortak iş yapma kültürünü aşılamaı amaçlıyoruz" dedi.

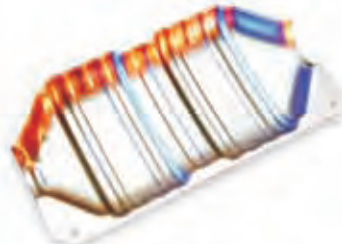
MODİFİYE KNUCKLE JOINT PRES

Dışlı Kutusu
Aksiyel Hareket Parçası

Suspansiyon
Parçası

Egzoz Susturucu
Parçası

**En komplike parçaları
artık tek preste, tek vuruşla
%50 daha hızlı üretin...**

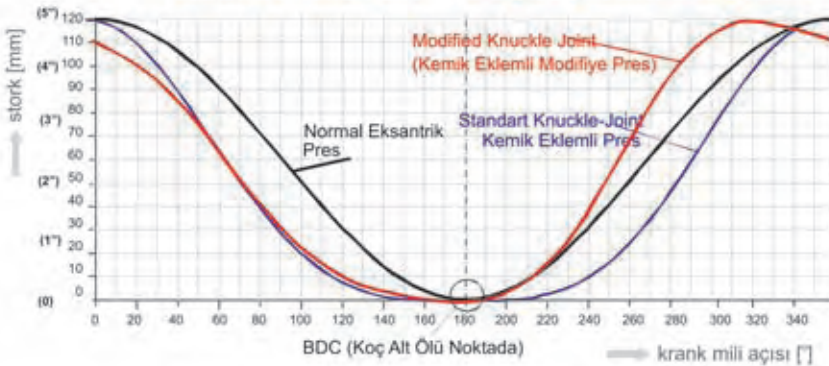
Geleneksel presleme sistemleri size ancak tekli üretim imkanı sağlamaktadır. Bu da sizin için zaman ve işgücü kaybına yol açar. Dirinler Modifiye Knuckle Joint Pres malzeme, zaman ve işçilikten tasarruf edebilmeyi sağlamak amacıyla üretilmiş, birbirinden farklı tip işleri tek bir preste üretmenizi sağlayan üstün bir teknolojidir.

Hidrolik kalitesinde, eksantrik kadar hızlı

Dirinler Modifiye Knuckle Joint Pres'in özel mekanizması, koçun alt ölüye yaklaşırken yavaşlayıp, alt ölü noktayı geçtikten sonra geri dönüşte oldukça hızlanmasını sağlar. Normal eksantrik preslerde olmayan bu özellik, başka hiçbir sistemde elde edilemeyecek hassaslıkta, en hassas kalibre operasyonları en yüksek pres hızlarında gerçekleştirmenize imkan sağlar.

Başka deyişle Dirinler Modifiye Knuckle Joint Pres, parçalarınıza hidrolik pres kalitesinde form verebilir ve eksantrik pres kadar hızlı çalışabilmektedir. Normal eksantrik preslere göre hızın %50 oranında arttığı bu sistemde en yüksek hassasiyette seri üretim yapılabilir.

Zaman - Mesafe - Karşılaştırma Diagramı

- Yüksek pres hızında dahi, kompleks/formlu parçaların üretilebilirliğinin devam ettirilebilmesi.
- Alt ölüdeki azaltılmış hızdan dolayı vuruş darbesinin etkisinin azaltılması, dolayısıyla kalıp ömrünün artması
- Parça basımı sırasındaki sesin azalması

- Koç tarafından gelen yükün, dikine kollarla direkt olarak gövdeye aktarılması ve dolayısıyla çok rijit bir sistemin elde edilmesi
- Sistemin rijitliğinden dolayı, başka hiçbir sistemde elde edilemeyecek hassaslıkta, hassas kalibre (sizing) operasyonlarının yapılabilmesi
- Sistem rijitliğinden dolayı kalıp ömrünün artması

1952'den beri

dirinler

"kazandıran teknolojiler sunar"

www.dirinler.com.tr

İZMİR FABRİKA

A.O.S.B. 10036 Sokak No:7 Çiğli İZMİR / TÜRKİYE
Telefon: 0232 376 72 00 • Faks: 0232 376 72 06

İSTANBUL OFİS

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Demirciler Sanayi Sitesi
G1 Blok No. 480 İkitelli / İstanbul
Telefon: 0212 549 83 27 • 0212 549 72 91 • Faks : 0212 671 65 02

Ar-San Makina

1973 YILINDA KURULAN AR-SAN MAKİNA, 15 BİN METREKARE KAPALI ALANDA TUĞLA VE KİREMİT FABRİKALARINDA KULLANILAN YEDEK PARÇALARI ÜRETİYOR. TAM OTOMATİK VE YARI OTOMATİK ANAHTAR TESLİM TESİSLER KURAN FİRMA, ÜRETİMİNİN YÜZDE 80'İNİ İHRAÇ EDİYOR.

Ar-San Makina İmalat Ticaret A.Ş. 1973 yılında tuğla ve kiremit fabrikalarında kullanılan yedek parçaları üretmek amacıyla kuruldu. Ar-San Makina Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Kayılı, firmalarının üretim faaliyetleri hakkında bilgi verdi. Kayılı: "Ar-San Makina 15 bin metrekare kapalı alanda tuğla ve kiremit sektörüne hitap eden makine ve ekipmanları üretiyor. Firmamız sadece makine değil, proje bazlı anahtar teslim tam ve yarı otomatik tesisleri de kuruyor. Bunun yanı sıra maden sektörüne yönelik, bentonit tesisi, tuz kırma-eleme tesisi, kömür kırma-eleme tesisi ile çimento fabrikaları için bazı ekipmanlar gibi üretimlerimiz de bulunuyor."

Ar-San Makina'nın faaliyet gösterdiği Çorum ilini makine sektörü açısından değerlendiren Zafer Kayılı; iç pazarla sıkışıp kalmayarak dışa yönelik üretim sayesinde ilin makine sektöründe adını duyurur hale geldiğini söyledi. Ar-San Makina Yönetim Kurulu Başkanı Zafer

SEKTÖRDEN

moment
12 expo

Kayılı: "20. yüzyılın son çeyreğinde Çorum'da tuğla ve kiremit sektöründe bir çıkış yaşanması, bu sektöre yönelik makine üretimini de beraberinde getirmiştir. Buna paralel olarak Çorum çimento fabrikası da makine üretiminin gelişmesini desteklemiştir. Ardından değirmen makineleri üzerine üretim yapan firmaların artması ve güçlenmesiyle, bu sektöre yönelik yan sanayi de gelişmiştir." Ar-San Makina olarak dış pazara oldukça önem verdiklerini söyleyen Zafer Kayılı, Avrupa ülkelerinin yanı sıra Arap

ülkelerine de ihracat yaptıklarını söyledi. Kayılı: "Ağırlıklı olarak Kuzey Afrika ve Orta Doğu ülkeleri ile Türkiye Cumhuriyetleri ile ihracat ilişkisi içindeyiz. Ayrıca Avrupa ve Arap ülkelerine de ihracat yapmaktayız."

ÜRETİMİN YÜZDE 80'İ DIŞ PAZARA

İç pazardaki makine satışlarına değinen Zafer Kayılı, üretimlerinin en çok yüzde 20'lik oranını iç pazara sunduklarını söyledi. Kayılı: "Firmamız üretiminin

Zafer Kayılı

Ar-San Makina Yönetim Kurulu Başkanı

"2011 yılında Türkiye çapında tüm tuğla ve kiremit üreticilerinin güçlendirilmesi için devletin gerekli eğitim, kredi, hibe gibi destekleri sağlamasını diliyoruz. Bu konu dolaylı gibi görünse de tuğla ve kiremit makinecilerini direk olarak ilgilendirmektedir."

yüzde 10 ila 20'si iç pazara sürülmektedir. 2011 yılında Türkiye çapında tüm tuğla ve kiremit üreticilerinin güçlendirilmesi için devletin gerekli eğitim, kredi, hibe gibi destekleri sağlamasını dili-

yoruz. Bu konu dolaylı gibi görünse de tuğla ve kiremit makineciğini direkt olarak ilgilendirmektedir.”

Kayılı firma olarak gelecek hedeflerini saptarken kendi firmalarının ve ülkenin ekonomik dinamiklerinin yanı sıra globalleşen dünyanın geneline bakmak gerektiğinin altını çiziyor. Kayılı: “İhracat yönünden bakacak olursak, bizim dışımızda gelişen ve kontrol edemediğimiz global parametrelerin

pozitif yönde gelişmesini ve küresel krizin olumsuz etkilerinin azalmasını umuyoruz. Yatırımcısına kriz nedeniyle kredi sağlayamayan ülkelere yaptığımız ihracat oranımızın duraklama döneminden tekrar yükselişe geçmesi en büyük beklentimiz.”

Zafer Kayılı; Çorum ilinin lojistik sorununun firmaları önünde büyük engel oluşturduğunun altını çiziyor ve yetkilileri bu soruna bir çözüm getirmeye da-

vet ediyor. Kayılı: “Coğrafi konumumuz değiştirilemeyeceğine göre Çorum’da üretim yapmakta olan tüm firmaların bu lojistik sorununun çözülebilmesi için, yetkili mercilerin bu konuya bir çözüm getirmelerini tüm Çorum halkı istemektedir. Burada büyüyen üretim ağının önündeki bu engelin kaldırılması en büyük temennimiz.”

“DAHA GERÇEKÇİ TEŞVİKLER ÖLMALİ”

Ar-San Makina Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Kayılı, altyapı ve Ar-Ge çalışmalarının yanı sıra pazarlama faaliyetlerinin önemine değindi ve firmalara sunulan teşviğın bilgilendirilme eksikliğı sebebiyle tam randımanlı kullanılmadığının üzerinde durdu. Kayılı:

“Altyapının yanı sıra pazarlama faaliyetlerinin sürekli iyileştirilerek devam ettirilmesi gerekir. Bu noktada devlet tabanlı kurum ve kuruluşların firmalara verdiği pazarlama desteklerinin içeriğii geliştirilebilir ve firmaların bu destekleri kullanması için daha gerçekçi teşvikler ortaya konulabilir. Firmaların kendisini geliştirmesi ve ilerlemesi için sunulan olanakları yeterince kullanılmadığını, bunun sebebinin de bilgilendirme eksikliğı ve uygulama zorluğu olduğunu düşünüyoruz.”

“Teknoloji artık sır değil”

ANKARA MERKEZLİ HİDROLİK SİLİNDİR FİRMASI HİDROLİFT'İN GENEL MÜDÜRÜ VOLKAN ARSLAN TEKNOLOJİNİN ARTIK SIR OLMADIĞINI BELİRTEREK, ÜRETİMDE KULLANILAN TEZGÂHLARIN PEK ÇOK ÜLKEDEN SATIN ALINABİLECEĞİNİ SÖYLÜYOR VE EKLİYOR: “HİDROLİFT OLARAK KAZANCIMIZI ÜRETİM ARAÇLARINA YATIRDIK. BU YÜZDEN DE ÜRETİM YAPABİLME NOKTASINDA SIKINTIMIZ YOK, DÜNYA DEVLERİ İLE REKABET EDEBİLECEK DURUMDAYIZ.”

hidrolift®

1 988 yılında, Mehmet Arslan tarafından kurulan Hidrolif, hidrolik silindir üreten bir şirket. Volkan Arslan ise 2001 yılından beri şirketin Genel Müdürlüğünü yürütüyor. Hidrolif'in kelimenin tam anlamıyla bir aile şirketi olduğunu söyleyen Genel Müdür Volkan Arslan, "Gerek yönetici gerekse çalışanlar olarak tam bir aile gibi çalışmaktayız" diyor. Arslan faaliyet alanlarını ise şöyle açıklıyor: "Yalnızca Hidrolik Silindir üretmek ile sınırlı. Bu sınırı koyarak hata ettiğimizi düşünebilirsiniz, fakat gerek dikkatlerin dağılması, gerekse tecrübemizin kullanılması açısından aldığı-

mız net bir karar var. Bu da 'Herkes bildiği işi yapsın'. Şu ana kadar da, bu kararımızdan hiç pişman olmadık. Müşterilerimizin hidrolik silindir harici talepleri söz konusu olduğunda da açıkça söylüyoruz. Biz sadece hidrolik silindir yaparız diyoruz."

"İYİ HİZMET VERİYORUZ"

Arslan üretmiş oldukları ürünlerdeki teknolojik yenilikleri ise şöyle anlatıyor: "Aslına bakarsanız, teknolojik yenilik olarak adlandırılacak ilave çok şeyler de sunduğumuz da yok. Sadece daha iyi hizmet vermeye çalışıyoruz. Müşteriden hiçbir bilgiyi saklamıyoruz. Yaptığımız,

silindir tasarımlarını müşterimize silindirle beraber teslim ediyoruz. İleride bu silindire ya da parçalarına ihtiyacın olursa; bunlar parça resimleridir, bunlara göre yaptırabilirsin diyoruz. Bu yaptığımız hizmet de aslında bir meydan okuma ya da benden daha iyisini bulursan ona yaptır anlamına da gelmiyor. Bunu yaptığımız çalışmanın bir parçası olarak kabul ediyoruz. Sektörde bulunan bazı dostlarımız bunu yaparak kendi kendinize rakip yaratıyorsunuz dese de, bu hizmetimizin bize avantaj sağladığını düşünüyoruz. Bunun yanında, herhangi bir teklife cevap verme, şikayete ya da probleme müdahale etmek

“İhracat hedefimiz Avrupa, artık sınırlar kalmadığı için de, AB içerisinde yer alan hemen her ülkeye ihracatımız var. Ağırlığı ise genelde, Belçika, Hollanda, Luxemburg bölgeleri oluşturmakta. Yalnızca 2009 yılındaki kriz sırasında Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan müşterilerimize ağırlık verdik. Halen 3 önemli müşterimiz var, özellikle bir tanesi de hidrolik silindir konusunda dünya devleri arasında yer alıyor.”

konusunda hızdan öte bir agresifliğimiz söz konusu.”

“TEMELDE ÜRETİM MANTIĞI AYNI”

Temelde hidrolik silindir üretim mantığının aynı olduğunu söyleyen Arslan sadece tiplerin, çalışma şekillerinin ve ölçülerin değişmekte olduğunu söylüyor. En son ürünleri hakkında somut olmasından öte, kendilerini çok sevindiren bir bilgi vermek istediğini aktaran Arslan şöyle devam ediyor: “Yaklaşık 2 yıldan beri bir Amerikalı müşteri ile çalışmaktayız. Çalışmaya başladığımızda, tasarımlarını onlar gönderirlerdi. Onların tasarımlarına göre üretirken, sürekli Amerika'yı arayıp, şu çizim hatalı, şöyle olmalıdır, değiştirebilir miyiz? şeklinde

onay istiyorduk, bu zamana kadar tüm değişiklik tekliflerimize de onay da verdiler.

Bu yıl gelen siparişlerinde ise; ‘Tasarım çalışması Hidrolift tarafından yapılmalıdır’ ibaresini yazmışlardı, bu bize çok büyük bir gurur verdi.”

Toplam bütçelerinin içinde yüzde 3'lere karşılık gelen bir oranı Ar-Ge çalışmaları için ayırdıklarına da değinen Arslan, bu oranı artırmaya çalıştıklarını ancak kriz koşullarının pek çok konuda olduğu gibi Ar-Ge bütçelerinde bile temkinli adımlar atılmasını gerektirdiğini belirtiyor.

“İHRACAT HEDEFİMİZ AVRUPA”

Uzun yıllardan beri, ihracat hedeflerinin Avrupa olduğunun altını çizen Hidrolift

Volkan Arslan
Hidrolift Genel Müdürü

Faaliyet alanımız yalnızca hidrolik silindir üretmek ile sınırlı. Biz sadece Hidrolik silindir yaparız.

Genel Müdürü Volkan Arslan, artık sınırlar kalmadığı için de, birlik içerisinde yer alan hemen her ülkeye ihracat gerçekleştirdiklerini söylüyor. “Ağırlığı ise genelde, Belçika, Hollanda, Luxemburg bölgeleri oluşturmakta. Yalnızca 2009 yılındaki kriz sırasında Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan müşterilerimize ağırlık verdik. Halen 3 önemli müşterimiz var, özellikle bir tanesi de hidrolik silindir konusunda dünya devleri arasında yer alıyor.”

Teknolojinin artık sınır olmadığını söyleyen Arslan, üretimde kullanılan tezgahların pek çok ülkeden satın alınabilece-

ğini belirtiyor ve şöyle devam ediyor: “Hidroliift olarak da kazancımızı üretim araçlarına yatırdık. Bu yüzden de üretim yapabilme noktasında sıkıntımız yok, dünya devleri ile rekabet edebilecek durumdayız. Onların bize göre avantajları malzeme kaynaklarına yakın olmaları, gerçekte de bu önemli bir avantaj.”

“KALİTE BİR YAŞAM BİÇİMİ”

Arslan ürün sattıkları ve ortaklık yürüttükleri dünya pazarında tanınan firmaları ise şöyle sıralıyor: “Belli bazı firmalar var, bunlar içerisinde en önemlisi EATON Corporation USA. Bu firma ile ilişkimiz sadece ürün satma yönünde. Amerika’da Teksas eyaletinde demir çelik fabrikası sistemleri

üreten bir firma ile de yeni kurulacak bir şirkette ortaklık yapılması için görüşme halindeyiz. Tabii bu ortaklık görüşmeleri zaman alıyor. Bu firma için de üretim yapmaktayız, fabrikamıza yaptıkları üçüncü ziyaretten sonra, bu isteklerini dile getirdiler. Prensipten de anlaşmaya vardık.”

Kalitenin bir yaşam biçimi olduğuna da değinen Arslan, “Kalite üretilecek bir konu, bunu hem mavi yakalı hem de beyaz yakalı personelimizin gayretleri ile başardık, fakat inanın bazı konulara kendimizi bile adapte etmekte zorlandık” diye konuşuyor.

Hidroliift Genel Müdürü Arslan çevre ve insan sağlığı hakkındaki hassasiyetleri hakkında ise şöyle konuşuyor: “Hidrolik silindiri üretimi, nihayetinde talaşı üre-

tim, başka sektörlerle karşılaştırıldığında üretim işlemleri sonrasında insan sağlığına zararlı olarak ortaya çıkan madde sayısı çok fazla değil. Buna karşılık çevre konusu geleceğin önemli konularından birisi olduğu da açık. Bu nedenle konu ile bizzat ilgilenmesi açısından 2 mühendisimizi görevlendirdik. Burada Ankara Sanayi Odası’nın hakkını teslim etmek gerekir ki bize eğitim konusunda çok yardımcı oldular. Eğitime gönderdiğimiz arkadaşlar tüm fabrikaya eğitim verdiler. Belki 3-5 yıl önce zordu fakat şimdi bu atık yönetimi konusu artık normal izlenmesi gereken konular arasına girdi.”

“GÖSTERGELER KRİZDEN ÇIKIŞ SİNYALİ VERİYOR”

Henüz krizden çıkıldığı için Türkiye makine sektörünün ihracat rakamlarının yeterli olup olmadığını tartışmanın çok doğru olmadığına da değinen Arslan şöyle devam ediyor: “Sevincimiz, göstergelerin krizden çıktığımızın işaretini veriyor olması. Geçen yıl ile karşılaştırıldığında; otomotivin yüzde 53’lük artış, makine ve teçhizat sektörünün yüzde 30’luk büyümesi karşıda bir ışık geldiğinin göstergesi, fakat sanırım, kriz etkisiyle, halen gelenin lokomotif olma ihtimali de olabilir diyerek temkinli davranıyoruz. Adımlarımızı dikkatli atıyoruz.” Sektörün pek çok önemli sorunu olduğunu belirten Arslan, “Bunların yerleri değişiyor.

Bazen finansman en önemli sorun olurken, zaman içinde yerini yetişmiş personel problemine, bazen malzeme temini problemine bırakıyor, sonrasında geçmişte problem olmayan bir problem aniden birinci derecede önemli oluyor. Adeta bir sarmal şeklinde” diye konuşuyor. Arslan şöyle devam ediyor: “Çözüm için ise umutluyuz. Tüm ülke olarak çalışacağız.

Bu problemler bu günden yanına çözülecek problemler değil. Hidroliift olarak inanıyoruz ki, Türkiye büyük bir ülke ve biz bu problemlerin üstesinden geliriz. Biz, Hidroliift olarak çalışmakla Türkiye’nin önemli yerlere geleceğine inanıyoruz. Hep beraber çalışacağız, kazancımızı yatırım ve Ar-Ge’ye yapacağız. Bulduğumuz coğrafya bizi zaten ileriye taşıyacaktır.”

KAPAK

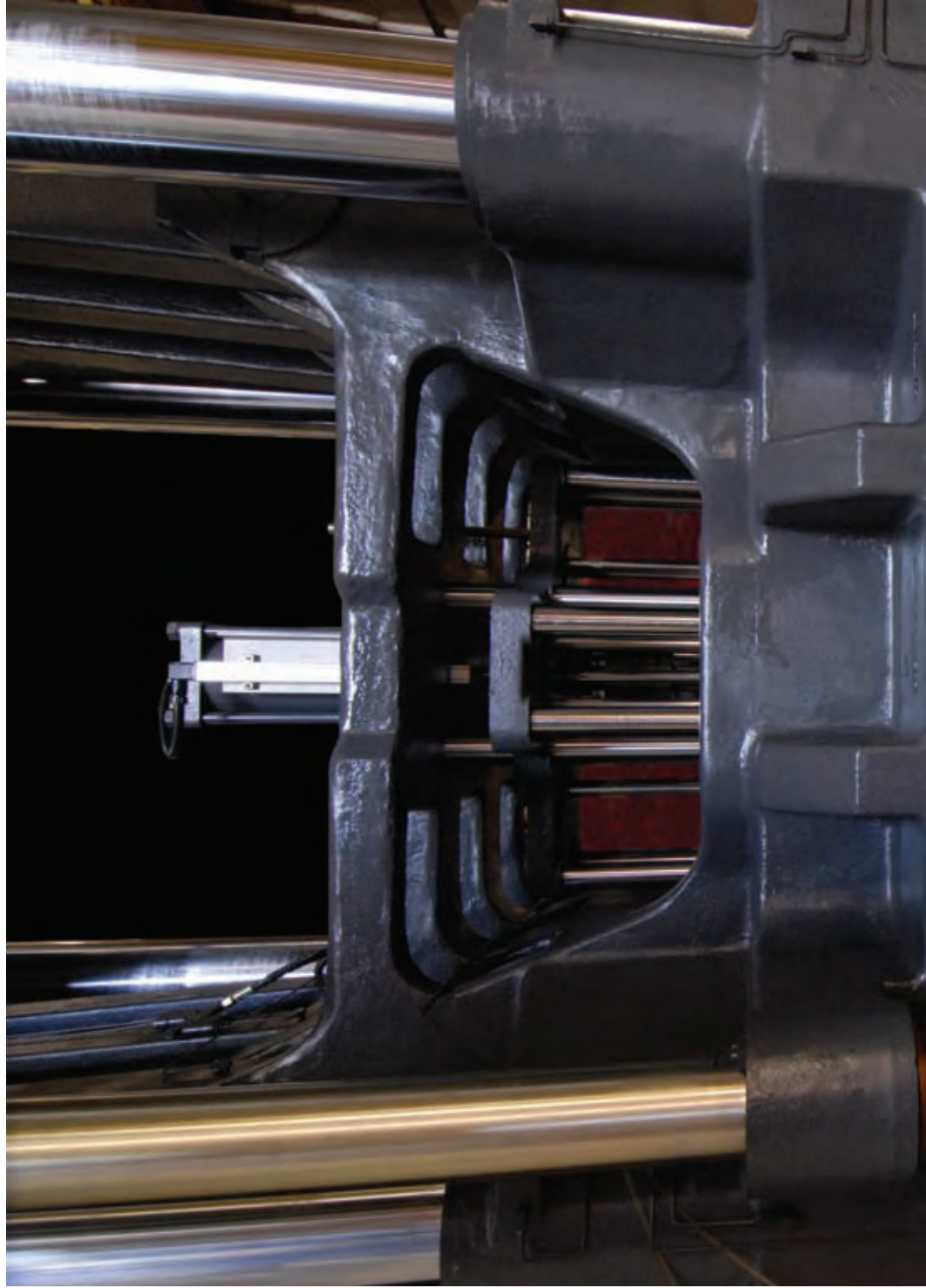
Hidrolik presler

2008 YILINDA TÜRKİYE'NİN HİDROLİK PRES İHRACATI YÜZDE 21,6 ORANINDA ARTARAK 391 MİLYON DOLARA, İTHALATI İSE YÜZDE 39,9 ORANINDA ARTARAK 283 MİLYON DOLARA YÜKSELDİ. 2009 YILINDA İSE TÜRKİYE'NİN HİDROLİK PRES İHRACATI YÜZDE 44,9, İTHALATI İSE YÜZDE 43,9 ORANINDA DÜŞÜŞ GÖSTERDİ. GENEL OLARAK SEKTÖR DIŞ TİCARET HACMİ ELE ALINDIĞINDA İHRACATIMIZIN İTHALATIMIZDAN FAZLA OLDUĞU DİKKAT ÇEKİYOR.

Sac işleme teknolojileri ve hidrolik presler tüm üretim sektörlerinde etkin rol oynamaktadır. Üretim sanayimizin dışa bağımlılığını mümkün olduğunca azaltarak daha güçlü bir Türkiye hedefine ulaşma yolunda stratejik öneme sahip olan hidrolik pres sektörünün gelişmesi için ilgili kesimlerin bir plan çerçevesinde gerekli desteği sağlaması gerekmektedir. Uzun vadeli büyük yatırımlar ve ileri imalat tecrübesi gerektiren takım tezgahları sektörümüz için Gümrük Birliği'nin pazarda sağladığı kolaylıklar ve AB katılım süreci gelişmiş ülkelerin Türkiye'de yatırım yapma olanaklarını artırmaktadır. Ayrıca, metal şekillendirmede uzmanlaşma ve genç nüfus sektör için önemli avantajlar olarak değerlendirilmektedir. Önümüzdeki dönemde, AB'nin takım tezgâhı üretimini bırakması ve Türkiye'nin üretim üssü olması en büyük fırsat iken ucuz tezgâh ithali ile yurt içi ve yurt dışı takım tezgâhı pazarlarında Çin'in hâkim olması ise büyük tehdit olarak görülmektedir. Hidrolik pres sektörü ile ilgili olarak Moment Expo'nun sorularını Birim Makina sahibi ve aynı zamanda İmalat Müdürü olan Aykut Karahan, Coşkunöz Makine Üretim ve Pazarlama Müdürü İbrahim Mart ve Disan Hidrolik İthalat İhracat Müdürü Ahmet Yılmaz yanıtladı.

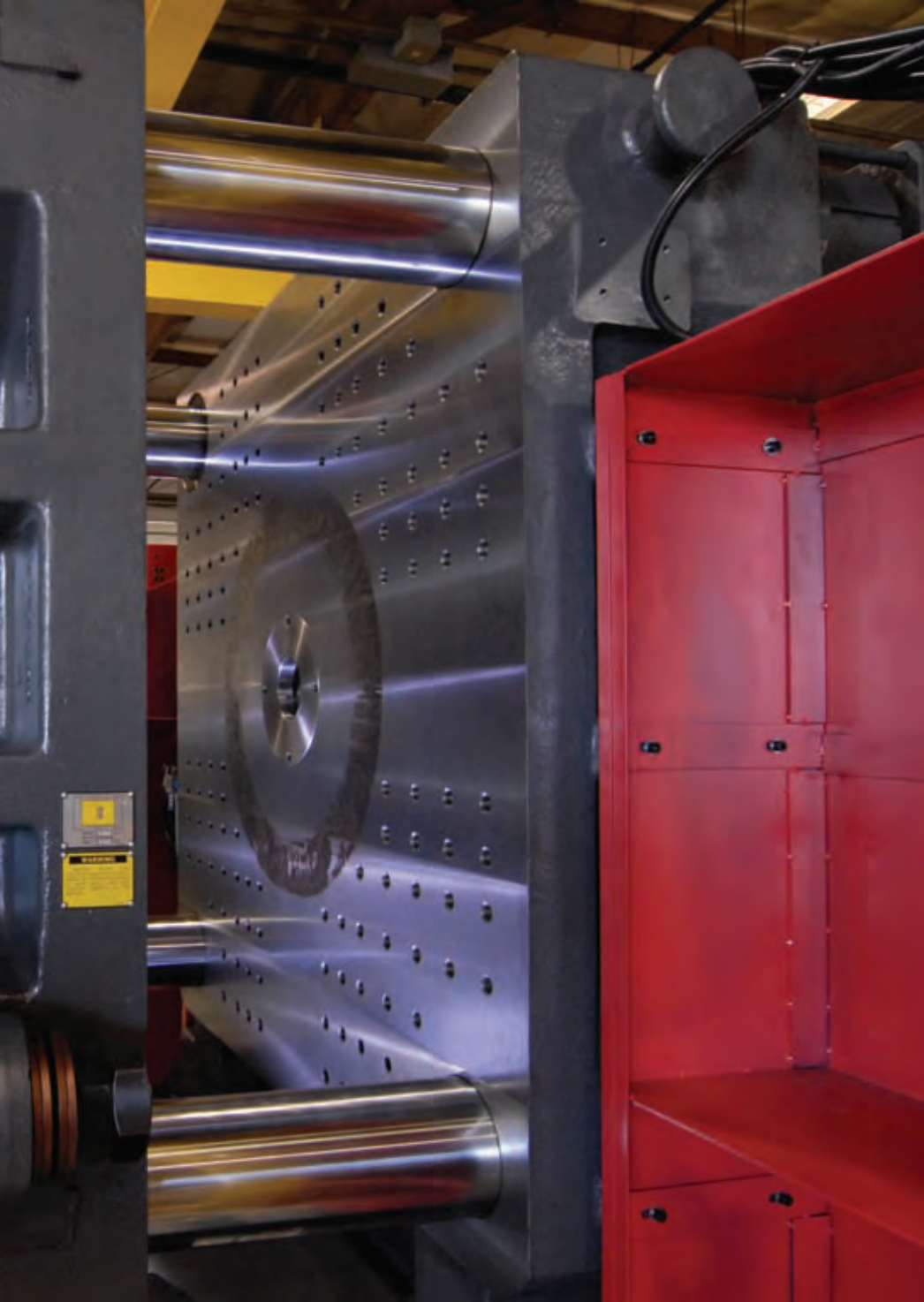
MODERN YAŞAM MAKİNELERE BAĞLI

Modern yaşamın gerekleri olarak ihtiyaç duyduğumuz birçok ürünün üretimini yapan tekstil, gıda, kimya, otomotiv sanayilerinin yanında elektronik ve haberleşme, savunma, havacılık sanayileri gibi kritik öneme sahip tüm ana sanayi dallarının faaliyetlerine devam edebilmesi makine imalat sanayisinin tasarım ve üretimini gerçekleştirdiği makinelerle bağlıdır. Tüm sanayi mallarının üretimi için gerekli olan makinelerin imalatında en temel unsur ise takım tezgâhlarıdır. Kendi kendini üretebilen tek makine grubu olan takım tezgâhlarını üreten işletmelerin, fabrika kuran fabrikalar olması bu sektörü genel makine imalat sektörü içinde ayrı bir noktaya yerleştirmektedir. Genel makine imalat sektöründe yaşanan küçük bir yenilik sanayi dallarında

nasil bir gelişmeye yol açıyor ise, takım tezgâhları sektöründe yaşanan bir gelişme de benzer biçimde makine imalat sektörünü güçlendirmektedir. Malzeme biliminden, ileri elektronik uygulamalarına kadar, mühendislik alanında birçok bilim dalı ile ilgili olan takım tezgâhları sektörü yüksek katma değerli ürün imalatı ve sahip olduğu

know-how ile bir ülkenin üretim kabiliyetleri ve teknoloji seviyesinin en temel göstergelerinden biridir. Almanya, Japonya, ABD ve İtalya gibi endüstri alanında dünyanın en gelişmiş ülkelerinin başında gelen devletlerin tamamı makine sektörünü özel bir kategoride değerlendirmekte ve makine sektörü içinde de takım tezgâhlarına ayrı bir önem

vermektedir. Almanya ve Japonya otomobil devi olmalarını, ABD ise savunma sanayisinde bu denli ilerlemesini, makine sektörünün temeli niteliğindeki takım tezgâhları imalat yapısının çok sağlam olmasına borçludur.

GELİŞMİŞ ÜLKELERİN OMURGASI TAKIM TEZGAHLARI

Gelişmiş ülkelerin sanayilerinin omurgasını teşkil eden Takım Tezgâhları sektörü, teknoloji üretimindeki etkinliği nedeniyle pek çok sektörün gelişmesini direkt veya dolaylı olarak etkilemektedir. Takım Tezgâhları sektörü işlevleri bakımından ele alındığında en temel olarak iki ana bölümde incelenebilir; talaşlı imalat ve sac işleme teknolojileri.

EN FAZLA İHRACAT ALMANYA'DAN

2007 yılında tüm ülkelere yapılan ihracat değeri bazında, Almanya'nın 2008 yılı ihracatı yüzde 7,6 artarak 1,9 milyar Dolar seviyesine ulaştı. Bu ülkeyi 1,8 milyar Dolar ile İtalya ve 1,4 milyar Dolar ile Japonya takip etti. Hidrolik presler sektörünün ihracatında ilk 20 ülke arasında en fazla ihracat artışını yüzde 50 ile Çin gösterdi. Türkiye ise dünya ihracatında bir önceki yıla göre yüzde 21,6 artış ile 2008 yılında 390 milyon Dolar ihracat ile 8. sırada yer aldı. 2008 yılında sektörün ihracatçısı ilk 20 firma arasında genel olarak artış ivmesi görülse de, Malezya (yüzde 39) ve İngiltere'nin ihracatında (yüzde 18,5) azalma dikkat çekmektedir.

Bu bölümleri de kendi içlerinde incelendiğinde talaşlı imalat içinde torna- lar, delik işleme makinaları, vargel tezgâhları, planya, broşlama, matkap, taş- lama, frezeler yer almaktadır. Sac işle- me teknolojileri dikkate alındığında presler, profil işleme makineleri ve dövme makinelerini kapsamaktadır. Hidrolik presler ise gelişen üretim sa- nayinde takım tezgâhları arasında en büyük paya sahiptir.

Gün geçtikçe takım tezgâhı içindeki payını artırmaktadır. Ülkemizdeki ta- kım tezgâhları sektörü incelendiğinde yüzde 30'dan fazla bir kısmının sac iş- leme teknolojileri arasında yer alan hidrolik presler grubunun oluşturduğu gözlenmektedir. Bununla birlikte, oto- motiv ve beyaz eşya sektörlerinin de etkisiyle gelişen sac işleme tezgâhları üreticilerimizin Ar-Ge ve inovasyon ağırlıklı çalışmaları neticesinde ülkemiz metal hidrolik pres ihtiyacını karşıla- manın ötesinde bir üretim üssü haline gelmiştir. Bu çalışmada hidrolik pres sektörü olarak takım tezgâhları sektö- rünün bir alt kolu olarak 8462 GTIP ile tanımlanmış ve GTIP tanımları aşağıda belirtilmiştir.

SEKTÖRÜN DÜNYADAKİ DURUMU

Birleşmiş Milletler (BM) İstatistik Bölü- mü verilerine göre, 2007 yılında yakla- şık 9,5 milyar Dolar olan sektör ihracatı yüzde 10 oranında artış göstererek 2008 yılında 10,5 milyar Dolar değerine ulaşmıştır.

2007 yılında tüm ülkelere yapılan ihra- cat değeri bazında, Almanya'nın 2008 yılı ihracatı yüzde 7,6 artarak 1,9 milyar

“ Makine sanayi için büyük önem taşıyan sac işleme teknolojileri ve hidrolik presler tüm üretim sektörlerinde etkin rol oynamaktadır. Üretim sanayimizin dışa bağımlılığını mümkün olduğunca azaltarak daha güçlü bir Türkiye hedefine ulaşma yolunda stratejik öneme sahip olan hidrolik pres sektörünün gelişmesi için ilgili kesimlerin bir plan çerçevesinde gerekli desteği sağlaması gerekmektedir. ”

Dolar seviyesine ulaştı. Bu ülkeyi 1,8 milyar Dolar ile İtalya ve 1,4 milyar Dolar ile Japonya takip etti. Hidrolik presler sektörünün ihracatında ilk 20 ülke arasında en fazla ihracat artışını yüzde 50 ile Çin gösterdi. Türkiye ise dünya ihracatında bir önceki yıla göre yüzde 21,6 artış ile 2008 yılında 390 milyon Dolar ihracat ile 8. sırada yer aldı. 2008 yılında sektörün ihracatçısı ilk 20 firma arasında genel olarak artış ivmesi görülse de, Malezya (yüzde 39) ve İngiltere'nin ihracatında (yüzde 18,5) azalma dikkat çekmektedir. 2007 ve 2008 yıllarında, G.T.İ.P bazında dünya ihracatında, 8462.21 pozisyonunda tanımlı 'Sayısal Kontrollü Kavileme, Katlama, Düzeltme/Yassılaştırma Tezgahı' grubunun ilk sırada yer aldığı görülür.

ÇİN'İN SEKTÖR İTHALATI 1,7 MİLYAR

2008 yılında sektör ithalatı yüzde 10,4 artarak 11,4 milyar Dolara yükseldi. Çin 1,7 milyar Dolara yaklaşarak dünya sıralamasında lider konumunu korudu. Çin'i 905 milyon Dolarla ABD, 623 milyon Dolar ile Hindistan ve 618 milyon Dolar ile Rusya izledi.

2008 yılında, hidrolik pres ithalatında ilk 20 ülkenin verileri incelendiğinde; yüzde 85,4 artış ile Brezilya en fazla artış kaydeden ülkeler arasında ilk sırada yer almış ve bu ülkeyi Vietnam (yüzde 60) ile Hindistan (yüzde 53,9) takip etmiştir. Bu ülkeler arasında ithalatında düşüş kaydedilen olmadı.

2008 yılı sektör ithalatında 11. sırada bulunan Türkiye, 2007 yılında 202 milyon Dolar değerinde ithalatı yüzde 39,9 oranında artarak 2008 yılında 283 mil-

yon Dolar seviyelerine ulaşmıştır. Dünya geneli ithalattan yüzde 2,4 pay almıştır. 2008 yılında G.T.İ.P bazında dünya ithalatında 8462.21 pozisyonunda tanımlı 'Sayısal Kontrollü Kavileme, Katlama, Düzeltme/Yassılaştırma Tezgahı' grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. 2007 yılında ilk sırada yer alan 'Dövme/Kalıpta Döğme Tezgahları-Çekiçleri' ürün grubu çok düşük bir oranda artış göstermiş (yüzde 0,8) ve 2008 yılında ikinci sıraya gerilemiştir.

SEKTÖRÜN TÜRKİYE'DEKİ DURUMU

Hidrolik pres sektörü tüm diğer ana sektörlerin içinde yer alan ve üretimin başlangıcı olarak belirtebileceğimiz bir sektördür.

Demir Çelik, otomotiv, beyaz eşya ve makine gibi sektörlerde hidrolik presler daha yoğun olarak kullanılmakla birlikte tüm diğer sektörlerde de yer

HİDROLİK PRES SEKTÖRÜ İHRACATINDA BAŞLICA ÜLKELER

SIRA	ÜLKE	2007	2008	Değişim 07-08
1	Almanya	1.784.202.000	1.920.611.000	7,6
2	İtalya	1.601.500.302	1.763.135.993	10,1
3	Japonya	1.183.920.663	1.374.952.994	16,1
4	A.B.D	578.868.624	681.926.560	17,8
5	Çin	368.963.478	553.707.087	50,1
6	Güney Kore	402.537.905	446.830.986	11,0
7	Avusturya	330.524.377	405.005.719	22,5
8	Türkiye	321.338.650	390.787.704	21,6
9	Fransa	341.180.815	333.115.175	-2,4
10	İsviçre	334.835.145	328.702.012	-1,8
11	Belçika	243.742.916	299.359.094	22,8
12	İspanya	294.069.246	269.251.721	-8,4
13	İngiltere	224.359.880	182.851.914	-18,5
14	Finlandiya	188.247.702	178.487.132	-5,2
15	Kanada	139.858.620	166.356.639	18,9
16	Hong Kong	118.264.370	133.310.016	12,7
17	Hollanda	125.691.741	126.185.600	0,4
18	İsveç	95.213.891	97.933.887	2,9
19	Malezya	122.332.098	74.675.745	-39,0
20	Çek Cumhuriyeti	55.890.953	68.603.755	22,7
	Diğer	707.927.552	725.817.459	2,5
	TOPLAM	9.563.470.928	10.521.608.192	10,0

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

*2009 yılı için tüm ülkelerin verileri yer almamaktadır.(Ülkelerin %74 ü veri girişi yapmıştır.)

almaktadır. 2008 yılında 390 milyon Dolar ihracat gerçekleştiren sektör ihracatı, 2009 yılında yüzde 44,9 oranında geriledi ve 215 milyon Dolar seviyesine indi. Türkiye'nin 2009 yılındaki sektör ihracatı ürün bazında incelendiğinde, 66,2 milyon Dolar ile birinci sırada 'Diğer Rulo Haline Getirme, Kavislendirme, Katlama, Makineleri' kaleminin yer aldığı görülür. 2008-2009 yıllarında ihracat artış oranı açısından incelendiğinde genel makine sektörü ve hidrolik presler sektörü ihracatında gerileme yaşanmasına rağmen Metal Karbürleri, Metalleri İşlemeye Mahsus Diğer Pres, Makine

(yüzde 5,7) Ve Dövme/Kalıpta Döğme Tezgahları-Çekiçleri (yüzde 112) ürün gruplarında artışlar göze çarpmaktadır. Aynı dönemde ihracatında en çok düşüş kaydedilen kalem ise "Nümerik Kontrollü Makasla Kesme Tezgâh Ve Presler" (yüzde 54,8) olmuştur. Hidrolik Pres sektörü 2009 yılı ihracatımızda Almanya'nın 16 milyon Dolar ile birinci konumda yer aldığı, bu ülkeyi 11,6 milyon Dolar ile Irak ve 10,5 milyon Dolar ile İran'ın takip ettiği görülmektedir. 2009'da ihracatta düşüş yaşayan sektör, 2009 yılında (serbest bölgeler dahil olmak üzere) 147 ülkeye ihracat gerçekleştirmiştir.

2008 SEKTÖR İTHALATI 283 MİLYON DOLAR

2008 yılında 283 milyon Dolar seviyelerinde olan hidrolik pres sektörü ithalattı, 2009 yılında genel makine ve aksesuarları ithalattında kaydedilen yüzde 24,3 oranındaki daralmadan daha büyük bir oranda azalarak (yüzde 43,2) 159 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin 2009 yılında ithal ettiği hidrolik pres sektörü, G.T.İ.P. bazında incelendiğinde; 33 milyon Dolar ile birinci sırada 'Dövme/Kalıpta Döğme Tezgahları-Çekiçleri' kaleminin yer aldığı, bu ürünü 31 milyon Dolar ile 'Diğer Rulo Haline Getirme, Kavislendirme, Katla-

ma, Makineleri' ve 18 milyon Dolar ile 'Metal Karbürleri, Metalleri İşlemeye Mahsus Diğer Pres' grubunun izlediği görülmektedir.

2009 yılında sektör ithalatında 6'lı G.T.İ.P. bazında çoğu kalemlerde gerileme kaydedilmiştir. En büyük düşüşler sırasıyla yüzde 78 ile 'Sayısal Kontrollü Kavisleme, Katlama, Düzeltme/Yassılaştırma Tezgah.' kaleminde, yüzde 55,6 ile 'Makas Tipi Kesme Makineleri (Presler Dahil)-Diğer' kaydedilmiştir. Bunun yanı sıra 'Diğer Rulo Haline Getirme, Kavislendirme, Katlama, Makineleri' G.T.İ.P.'inde yüzde 10 ve 'Nümerik Kontrollü Makasla Kesme Tezgah Ve Presler' G.T.İ.P.'inde yüzde 19,6 oranında bir artış kaydedilmiştir.

2009 yılında hidrolik pres sektörü ithalatımızda önemli yer tutan ülkeler arasında ilk üç sırayı Almanya (34,4 milyon Dolar), İtalya (28,5 milyon Dolar) ve Fransa (19,5 milyon Dolar) almıştır. 2009 yılı ithalatımızda ilk 20 ülkenin değişim oranları esas alındığında; genel olarak ithalat oranlarında azalış yaşandığı kaydedilmesine rağmen yüzde 540,9 ile Kanada ve yüzde 412,3 ile Hindistan'dan ithalat artışı dikkat çekmektedir. En büyük düşüş ise yüzde 95,8 ile Japonya'dan ithalatımızda kaydedilmiştir. Japonya'dan son 3 yıl içinde ithalatımız incelendiğinde 2008 yılında 22 milyon Dolar seviyesine ulaşan ithalatımız 2009 yılında 1 milyon Dolar altında gerçekleşmiştir.

İHRACATIMIZ İTHALATIMIZDAN FAZLA

2008 yılında Türkiye'nin hidrolik pres sektörü ihracatı yüzde 21,6 oranında artarak 391 milyon Dolara, ithalatı ise yüzde 39,9 oranında artarak 283 milyon dolara yükselmiştir. 2009 yılında Türkiye'nin hidrolik pres sektörü ihracatı yüzde 44,9, ithalatı ise yüzde 43,9 oranında düşüş göstermiştir. Genel olarak sektör dış ticaret hacmi ele alındığında ihracatımızın ithalatımızdan fazla olduğu dikkat çekmektedir. Ülkemizde takım tezgâhları sektörünün genel durumuna baktığımızda, 2008 yılında 1,2 milyar Dolarlık, 2009 yılında ise küresel kriz neticesinde 645

HİDROLİK PRES İTHALATINDA BAŞLICA ÜLKELER

SIRA	ÜLKE	2007	2008	Değişim 07-08
1	Çin	1.635.443.167	1.688.421.978	3,2
2	A.B.D	810.220.935	905.582.333	11,8
3	Hindistan	404.969.082	623.193.898	53,9
4	Rusya	447.449.328	618.220.735	38,2
5	Almanya	543.644.000	578.866.000	6,5
6	Meksika	545.826.967	454.611.325	-16,7
7	Tayland	321.126.139	354.112.639	10,3
8	Brezilya	190.869.056	353.919.252	85,4
9	Fransa	282.683.920	301.095.914	6,5
10	İtalya	305.727.170	291.686.680	-4,6
11	Türkiye	202.581.967	283.488.198	39,9
12	Vietnam	167.013.682	267.147.283	60,0
13	İspanya	291.795.687	261.043.879	-10,5
14	Polonya	207.167.802	253.008.801	22,1
15	Kanada	248.657.715	223.565.322	-10,1
16	İngiltere	368.079.831	218.823.713	-40,5
17	Güney Kore	261.375.174	205.059.819	-21,5
18	Çek Cumhuriyeti	175.833.331	190.610.247	8,4
19	Belçika	139.358.427	187.394.118	34,5
20	Malezya	144.300.532	169.383.813	17,4
	Diğer	2.672.613.949	3.019.515.634	13,0
	TOPLAM	10.366.737.861	11.448.751.581	10,4

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

milyon'luk bir iç tüketim / kullanım söz konusudur. Bu rakam ülkemizin sanayileşmesi adına önemli bir göstergedir. Çünkü takım tezgâhları tamamıyla üretime yönelik en önemli girdiyi teşkil etmektedir.

Ülkemizde ithalatın tüketimi karşılama oranı yüzde 75'lerden yüzde 85 seviyesine çıkmış bulunmaktadır. Önümüzdeki dönemlerde bu oranın hızlı bir şekilde düşürülmesi gerekmektedir.

Ülkemizin üretim, ihracat ve istihdam kapasitesine sağladığı önemli katkılardan dolayı gündemde yeterince yer alan otomotiv ve tekstil sanayimizin bağımsız bir şekilde gelişmesinin temeli olan makine sanayi için büyük önem taşıyan sac işleme teknolojileri ve hidrolik presler tüm üretim sektörlerinde etkin rol oynamaktadır. Üretim sanayimizin dış bağımlılığını mümkün olduğunca azaltarak daha

güçlü bir Türkiye hedefine ulaşma yolunda stratejik öneme sahip olan hidrolik pres sektörünün gelişmesi için ilgili kesimlerin bir plan çerçevesinde gerekli desteği sağlaması gerekmektedir.

Uzun vadeli büyük yatırımlar ve ileri imalat tecrübesi gerektiren takım tezgâhları sektörümüz için Gümrük Birliği'nin pazarda sağladığı kolaylıklar ve AB katılım süreci gelişmiş ülkelerin Türkiye'de yatırım yapma olanaklarını artırmaktadır. Ayrıca, metal şekillendirmede uzmanlaşma ve genç nüfus sektör için önemli avantajlar olarak değerlendirilmektedir. Önümüzdeki dönemde, AB'nin takım tezgâhı üretimini bırakması ve Türkiye'nin üretim üssü olması en büyük fırsat iken ucuz tezgâh ithali ile yurt içi ve yurt dışı takım tezgâhı pazarlarında Çin'in hâkim olması ise büyük tehdit olarak görülmektedir.

“SEKTÖRÜMÜZÜN ÖNÜ AÇIK”

Birim Makina sahibi ve aynı zamanda İmalat Müdürü olan Aykut Karahan ise hidrolik pres sektörünün durumunu şöyle değerlendiriyor: “Hidrolik pres sektörü ülkemizde hayli gelişmiştir ve gelişmeye de devam etmektedir. Bugün sanayileşmiş ülkelerin ürünleriyle Türk ürünleri arasındaki kalite farkı çok azalmıştır. Fiyat olarak ise Türk ürünlerinin çok ciddi bir rekabet avantajı vardır. Dolayısıyla sektörümüzün önü çok açıktır. İhracat olarak daha parlak olan sektörün iç pazardaki durumu ise diğer makine sektörlerinde olduğu gibi orta şekerli gitmeye devam etmektedir. Zaten yıllardır ihracatla ayakta almaya durduğumuz için bu durum da bizi Avrupa ve Ortadoğu pazarında önemli yerlere getirmiştir. İnaniyorum ki sektör ihracatla hacmini daha da arttıracak ve geliştirecektir.”

Sektörün klasik olarak normların dışındaki üretim, kalifiye personel yetersizliği, rakip ülkelerin finansal araçlarına sahip olmama gibi sıkıntılarla karşı karşıya olduğuna da değinen Karahan şöyle devam ediyor: “Katma değer üreten ve stratejik bir sektör olan makine imalatının tamamen devlet tarafından desteklenmesi gereklidir. Fakat malunuz ülkemizde böyle bir uygulama olmadığı ve olması da çok zor olacağı için her firma kendi yaratıcı fikirlerini uygulamaya koyarak ve Ar-Ge’ye azaami önem vererek ilerleyebilir.”

“TERCİHİMİZ YÜKSEK TONAJLI OTOMASYON SİSTEMLERİ”

Coşkunöz Makine Üretim ve Pazarlama Müdürü İbrahim Mart ise sektörün durumunu şöyle değerlendiriyor: “Hidrolik pres sektörü çok hareketli bir sektör değil. Otomotivde kullanımı zamanla

EN FAZLA İTHALAT ARTIŞI BREZİLYA'DAN

2008 yılında, hidrolik pres ithalatında ilk 20 ülkenin verileri incelendiğinde; yüzde 85,4 artış ile Brezilya en fazla artış kaydeden ülkeler arasında ilk sırada yer almış ve bu ülkeyi Vietnam (yüzde 60) ile Hindistan (yüzde 53,9) takip etmiştir. Bu ülkeler arasında ithalatında düşüş kaydedilen olmadı. 2008 yılı sektör ithalatında 11. sırada bulunan Türkiye, 2007 yılında 202 milyon Dolar değerinde ithalatı yüzde 39,9 oranında artarak 2008 yılında 283 milyon Dolar seviyelerine ulaşmıştır. Dünya geneli ithalattan yüzde 2,4 pay almıştır.

azaldı. Daha çok beyaz eşya sektöründe kullanımı olduğunu söyleyebiliriz. Otomotivde de presler daha çok egzotrik preslere kaydı. Genel olarak sektörde bir daralma söz konusu. Onun dışında kriz nedeniyle de yatırımlar durgun geçiyor. İç pazar anla-

mında baktığımızda da talep daralması var. Orta Doğu, Kuzey Afrika ve özellikle Mısır gibi ülkelerden talepler geliyor. Ancak bu ülkelerde de bizimle çalışma anlamında sıkıntılar var. Bize çok

sıcak baktıklarını söyleyemem. Bize pek talepleri olduğunu söyleyemem. Geçtiğimiz dönemde bu ülkelerden birinin hidrolik pres talepleri olduğunu öğrendim. Konuyla ilgili firmaya bir

yazı yazdım ancak olumlu bir cevap alamadım. Şu anda orada bulunan bir satış firmasından nedenini öğrenmek için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.” Hidrolik pres sektöründe en önemli girdinin hidrolik ünite olduğunun altını çizen Coşkunöz Makine Üretim ve Pazarlama Müdürü İbrahim Mart şöyle devam ediyor: “Hidrolik üniteler yurt dışından sağlanıyor. Bu üniteler yabancı menşeli olunca da en önemli girdi buradan oluyor. Hem teminde hem de fiyatta sıkıntılar yaşıyoruz. Enerji Türkiye’de pahalı, vergiler yüksek. Teknolojik olarak ise Türkiye önemli bir aşama kaydetti. Hidrolik pres daralan bir sektör bu nedenle yüksek tonajlı otomasyon sistemleri üretilmesi bizim tercihimiz.”

“SEKTÖRÜN GELECEĞİ PARLAK”

1992 yılından itibaren hidrolik makina sektöründe hizmet veren Disan Hidrolik İthalat İhracat Müdürü Ahmet Yıl-

“ Hidrolik pres sektörü ülkemizde hayli gelişmiştir ve gelişmeye de devam etmektedir. Bugün sanayileşmiş ülkelerin ürünleriyle Türk ürünleri arasındaki kalite farkı çok azalmıştır. Fiyat olarak ise Türk ürünlerinin çok ciddi bir rekabet avantajı vardır. Dolayısıyla sektörümüzün önü çok açıktır. İhracat olarak daha parlak olan sektörün iç pazardaki durumu ise diğer makine sektörlerinde olduğu gibi orta şekerli gitmeye devam etmektedir. ”

maz ise şöyle konuşuyor: “İlk çalışmalarını vinç imalatında yoğunlaştıran kuruluşumuz balyalama presleri ve diğer hidrolik makinelerin da üretimiyile ürün yelpazesini genişletmiştir. Ürün yelpazemiz kağıt balya presleri, metal balya presleri, hurda demir kesme makası ve presleri, shredder, evrak imha, statik kompaktör, konveyör, çöp ayrıştırma tesisleri, kanca vinci, mobil hurda vinci, sabit hurda vinci, süpürgelik sistemi, tromel, üçlü elek gibi geri dönüşüm sektöründe çöpün ayıklanması, balyalanması ve nakliyesinde ihtiyaç duyulan hemen her makineyi içermektedir. Ürettiğimiz makinelerde yüksek kalite ve güvenliğe verdiğimiz önem bize müşteri memnuniyeti ve sektörde ‘marka’ olmamızı sağlamıştır. Özellikle balyalama presleri üzerinde yapılan uzun Ar-Ge çalışmaları neticesinde hem var olan pazar payımız sağlamlaşmış hem de artmıştır. Son yıllarda çöp ayrıştırma tesisleri üzerine yoğunlaşa-

rak daha modüler, kurulumu, bakımı kolay işlevse konveyörler geliştirerek, tesis maliyetlerini düşürmek için önemli çalışmalar yapmış bulunmaktayız ve nihayet bu çalışmalarımızın sonuçlarını imalatlarımızda görmekteyiz.” Uzman kadrosu ve teknik ekibiyle birlikte yapılan verimlilik analizleriyle yüksek kalitede düşük maliyetli balyalama presleri üretilerek dünya pazarına girme fırsatı yakaladıklarının da altını çizen Yılmaz, “Bu bağlamda Doğu Avrupa (Bulgaristan, Yunanistan, Romanya vs..) ve Ortadoğu ülkelerine ihracat yapmaya başlanmış ve diğer ülkelere yönelik çalışmalar da hızla yapılmaktadır” diyor. Ürünlerin satış sonrası hizmetlerinin müşterilerin istekleri doğrultusunda geliştirilmiş ve her türlü teknik desteğin ürün satış garantisi kapsamında sunulduğunun altını çizen Yılmaz şöyle devam ediyor: “Bizce bu sektördeki en önemli unsur güvenli, kaliteli, dayanıklı ve kolay kullanılabilir

TÜRKİYE’NİN SEKTÖR İHRACATI

Türkiye’nin 2009 yılındaki sektör ihracatı ürün bazında incelendiğinde, 66,2 milyon Dolar ile birinci sırada ‘Diğer Rulo Haline Getirme, Kavislendirme, Katlama, Makineleri’ kaleminin yer aldığı görülür. 2008-2009 yıllarında ihracat artış oranı açısından incelendiğinde genel makine sektörü ve hidrolik presler sektörü ihracatında gerileme yaşanmasına rağmen Metal Karbürleri, Metalleri İşlemeye Mahsus Diğer Pres, Makine (yüzde 5,7) Ve Dövme/Kalıpta Döğme Tezgahları-Çekiçleri (yüzde 112) ürün gruplarında artışlar göze çarpmaktadır. Aynı dönemde ihracatında en çok düşüş kaydedilen kalem ise “Nümerik Kontrollü Makasla Kesme Tezgah Ve Presler” (yüzde 54,8) olmuştur.

ürünler üretmektir. Bu yöndeki çalışmalarımızı sadece bugün değil gelecekte de devam ettirmenin görevimiz olduğuna inanıyoruz. Dönüşüm teknolojisinin gelişmelerine paralel olarak ürünlerimizin yenilenmesiyle birlikte daha temiz bir doğa için çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik katkıda bulunmaktan onur duyuyoruz.” Disan Hidrolik İthalat İhracat Müdürü Ahmet Yılmaz sektörün durumunu ise şöyle değerlendiriyor: “Geri dönüşüm sektöründe özellikle kağıt dönüşümünde Türkiye’nin lider firmalarından biriyiz. Kalitemiz Avrupa Birliği (AB) standartlarında ancak fiyatlarımız çok da düşük. Geri dönüşüm sektörü Türkiye’de yeni yeni oluşmakta olan bir sektör. Biz hem kağıt balyalama hem de ayrıştırmada komple üniteler yapıyoruz. Türkiye’de hem metal geri dönüşümünde hem de kağıt geri dönüşümünde çalışan önemli birkaç firma var. Kriz diğer sektörleri olduğu gibi biz de etkiledi. Herkes ucuz imalata yöneliyor. Türkiye hidrolik pres sektörünün geleceği için firmaların kendilerini iyi tanıtmaları gerekiyor. Biz daha çok Avrupa ülkeleri dahil, Orta Doğu’ya Cezayir, Fas ve Libya, Suriye, Dubai gibi ülkelere ihracat gerçekleştiriyoruz. Türkiye’de geri dönüşüm sektörüne yavaş yavaş büyük yatırımlar yapılmaya başlandı. Sektörün geleceğinin parlak olduğunu düşünüyorum.”

Kaynaklar:

- Türkiye İstatistik Kurumu
- Birleşmiş Milletler İstatistik Veri Tabanı (COMTRADE)

ÜLKELERE GÖRE SEKTÖR İHRACATI \$ (2009 YILINA GÖRE DEĞER SIRALI)

SIRA	ÜLKE	2007	2008	2009	Değişim % 07-08	Değişim % 08-09
1	ALMANYA	19.660.725	31.003.916	16.383.039	57,7	-47,2
2	IRAK	1.254.809	3.098.459	11.597.652	146,9	274,3
3	İRAN	7.477.764	5.618.458	10.537.929	-24,9	87,6
4	SUUDİ ARABİSTAN	6.283.752	8.880.530	10.495.902	41,3	18,2
5	A.B.D.	10.496.178	11.281.829	9.045.152	7,5	-19,8
6	POLONYA	10.492.390	17.791.304	8.097.524	69,6	-54,5
7	BREZİLYA	9.712.982	21.557.946	8.035.029	121,9	-62,7
8	İTALYA	8.202.011	12.272.802	7.623.342	49,6	-37,9
9	RUSYA FEDER.	14.297.008	14.310.917	7.576.246	0,1	-47,1
10	FRANSA	4.404.783	5.734.526	6.381.987	30,2	11,3
11	BURSA SER. BÖL.	57.789.860	46.514.573	5.991.246	-19,5	-87,1
12	AZERBAJCAN-NAHÇ.	1.016.212	6.886.576	4.952.895	577,7	-28,1
13	AVUSTRALYA	5.425.101	4.809.202	4.846.759	-11,4	0,8
14	MISIR	3.369.925	5.537.084	4.793.697	64,3	-13,4
15	BİR.ARAP EMİRLİK.	6.518.204	6.532.054	4.686.678	0,2	-28,3
16	İSPANYA	19.369.139	17.321.831	4.271.642	-10,6	-75,3
17	HOLLANDA	4.265.718	7.985.818	3.999.604	87,2	-49,9
18	SURİYE	2.883.992	2.708.158	3.679.673	-6,1	35,9
19	BULGARİSTAN	8.235.305	10.589.586	3.661.356	28,6	-65,4
20	KANADA	3.654.494	4.624.633	3.215.212	26,5	-30,5
	DIĞER	116.528.298	145.727.502	75.411.137	25,1	-48,3
	TOPLAM	321.338.650	390.787.704	215.283.701	21,6	-44,9

Kaynak: TÜİK

Güney Kore

GÜNEY KORE'NİN İTHALATI YÜZDE 22 ARTARAK 2008 YILINDA 435 MİLYAR DOLARA ULAŞTI. AYNI YILDA ÜLKENİN GENEL İTHALATINDA EN ÇOK PAYI ALAN İLK ÜÇ ÜLKE SIRASIYLA ÇİN, JAPONYA VE ABD OLDU. TÜRKİYE 2008 YILI VERİLERİNE GÖRE GÜNEY KORE'NİN İTHALATINDA BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE YÜZDE 28,5 ARTIŞLA 54. SIRADA YER ALDI.

Güney Kore; ekonomisini, 1950'lerde kısıtlı bir alanda sürdürebilen tarıma ve balıkçılığa dayalı geleneksel bir yapıdan, sanayi ve hizmetler sektörünün egemen olduğu bir yapıya kavuşturmayı başardı. Bu haliyle ülke; bölgenin en önemli ekonomik aktörleri arasında sayılıyor. Son 30 yılda dünyanın en hızlı büyüyen ekonomilerinden birine sahip olan Güney Kore; 1962 yılında endüstrileşmede başlattığı ilerleme ile ihracata dayalı bir büyüme politikası izledi.

1997-2001 yılları imalat sanayi büyüme oranları açısından geçmişin büyük artışlarına ulaşamamasına karşın, ekonomi yılda ortalama yüzde 4,1 oranında büyüme gösterdi. Kriz sonrasında en hızlı kendini toparlayan sektör ise imalat sanayi olarak kayıtlara geçti. Bu artış özellikle artan dış talep, iç tüketim talebinde meydana gelen canlanma ve yerel yatırımlardaki artıştan kaynaklanıyor. İmalat sanayinin gelişmesinde en etkili sektörler ise "bilgi teknolojileri" ve "ileri teknoloji" oldu.

Günümüze Güney Kore, gemi yapımında dünyada birinci, yarı iletkenlerde üçüncü, otomobil ve Petro kimyada beşinci ve demir çelikte 6. büyük kapasiteye sahiptir.

Güney Kore'ye mal ithalatı serbestken, liberalize edilecek olan 8 kalem et ve et mamulü dışında ithali izne tabi madde bulunmuyor. 1999 yılı itibariyle ithalatta liberalizasyon oranı yüzde 99'a ulaştı. Çevre, sağlık ve teknoloji gibi nedenlerle birçok madde ithalden önce ve sonra kontrole tabi tutuluyor.

Yüzde 70'i dağlarla kaplı olan Kore, dünyanın coğrafi olarak en dağlık bölgeleri arasında yer alıyor. Yarımada'nın yüzölçümü 222.154 kilometrekare iken Güney Kore'nin yüzölçümü ise 99.154 kilometrekaredir. Moğol ırkından geldikleri iddia edilen Koreliler, homojen etnik yapıları ile özgün dil, kültür ve geleneklere sahiptir. 1995 yılı itibarıyla 44,6 milyon nüfusa sahip olup, nüfus artış hızı yüzde 0,9, nüfus yoğunluğu kilometrekare başına 451,3 kişi ve ortalama aile büyüklüğü 3,8 kişidir.

Nüfus artış oranı da 1950'lerde yüzde 3'den daha fazla iken bu oran 2005 yılında yüzde 0.38'lere kadar geriledi.

Bunun sebebi de insanların daha az çocuk sahibi olma isteklerinden kaynaklanıyor.1960 yılından itibaren hızlı bir kentleşme ve kırsal alanlardan şehirlere doğru bir göç dalgası başladı. Nüfus 2006 yılı rakamlarına göre 49.024.737'dur. Nüfus yoğunluğu kilometre başına 480 kişidir. Hızlı nüfus artışı bir zamanlar ciddi bir sosyal problem olmasına rağmen, başarılı aile planlaması kampanyaları ile doğum oranı düşürüldü.

Şu anda nüfusun yüzde 85'i şehirlerde yaşıyor. II. Dünya Savaşı'ndan sonra 4 milyondan fazla bir nüfus Kuzey taraftan güneye geçiş yaptı. Bu aniden meydana gelen nüfus artışı Güney Kore'den gerçekleşen göçlerle birlikte dengeledi.

GÜNEY KORE SERMAYELİ ŞİRKETLER TÜRKİYE'DE YATIRIM YAPIYOR

İki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin en önemli ayağını Türkiye'de yatırım yapan Güney Kore sermayeli şirketler oluşturuyor. Bu ülke merkezli 51 firmanın 88 yerli ortağıyla Türkiye'deki yatırım tutarı toplamda 105 milyon TL'yi buluyor. Şirketler, ağırlıklı olarak otomotiv, bilişim ve elektronik, madencilik, turizm ve imalat alanlarında faaliyet gösteriyor. Güney Kore'nin ekonomisini geliştirmesi ve politik istikrara ulaşması ise 1990 yıllarının ortalarını buldu.

Güney Kore'de yaklaşık olarak 378 bin yabancı işçi bulunduğu ve bunun yüzde 52'sinin yasal olmayan yollardan çalışmakta olduğu ifade ediliyor. Güney

GÜNEY KORE'NİN ÜLKELER BAZINDA İTHALATI (BİN \$)						
SIRA	ÜLKE	2005	2006	2007	2008	2007/08 Değişim %
1	Çin	38.648.136	48.556.596	63.025.152	76.926.968	22,1
2	Japonya	48.403.128	51.926.276	56.250.096	60.956.292	8,4
3	Amerika Birleşik Devletleri	30.787.576	33.796.576	37.392.948	38.555.952	3,1
4	Suudi Arabistan	16.105.792	20.552.110	21.163.160	33.781.940	59,6
5	B. A. E.	10.018.317	12.930.857	12.655.906	19.248.520	52,1
6	Avustralya	9.858.938	11.309.104	13.232.242	18.000.176	36,0
7	Almanya	9.772.493	11.362.539	13.534.214	14.769.087	9,1
8	Katar	5.599.252	6.985.170	8.453.894	14.374.568	70,0
9	Kuveyt	5.976.995	8.133.477	8.746.780	12.129.175	38,7
10	Endonezya	8.184.433	8.848.554	9.113.843	11.320.291	24,2
11	Tayvan	8.049.551	9.287.534	9.966.531	10.642.868	6,8
12	Malezya	6.011.639	7.242.466	8.442.221	9.909.105	17,4
13	Singapur	5.317.585	5.886.659	6.859.610	8.361.728	21,9
14	Rusya	3.936.616	4.572.967	6.977.473	8.340.055	19,5
15	İran	3.534.857	5.049.156	6.481.826	8.223.057	26,9
16	Hindistan	2.112.076	3.640.789	4.624.421	6.581.241	42,3
17	Umman	3.705.112	5.128.708	3.813.862	5.694.692	49,3
18	Fransa	2.767.558	3.244.608	4.051.488	4.885.112	20,6
19	Kanada	2.603.685	3.091.214	3.254.302	4.403.413	35,3
20	Brezilya	2.500.785	2.706.904	2.793.711	4.380.460	56,8
54	Türkiye	127.401	194.333	281.570	361.913	28,5
	Diğer	37.213.659	44.932.891	55.725.774	63.424.779	13,8
	Toplam	261.235.584	309.379.488	356.841.024	435.271.392	22,0

Kaynak: www.trademap.org (BM istatistik bölümü verileri)

Kore'nin mali sisteminde Merkez Bankası bankacılık sisteminde başat rol oynayarak para politikasını yürütüyor ve diğer banka ve finans kurumları arasında gözetim görevi yapıyor. Güney Kore'de bankalar; mevduat bankaları

ve uzman bankalar olarak sınıflandırılıyor. Uzman bankalar ekonomik politikaya destek sağlamak ve bazı sektörlerin ihtiyaçlarını gidermek üzere kurulmuş bir yapıya sahipler. Bu bankalar arasında Kore Sanayi Bankası, İthalat İhracat Bankası, Konut Bankası sayılabilir. Güney Kore'de diğer bir banka türü olan yatırım bankaları, aktiflerinden daha fazla borçlanmaları nedeniyle krizin sorumluları arasında görülmüş ve 14 adedi kapatılmıştır. Kriz nedeniyle bazı bankaların birleştirilmeleri bazılarının da yabancılara satışı ile sermaye yapılarının güçlendirilmesine çalışılıyor.

DÜNYANIN EN GÜÇLÜ İLK YİRMİ EKONOMİSİ ARASINDA

1960 başlarında savaştan çıkmış bir tarım ülkesi olan Güney Kore, 1962'de başlatılan ihracat amaçlı kalkınma pla-

Güney Kore'nin 84. fasıl bazında makine ithalatı 2008 yılında bir önceki seneye göre yüzde 4,2 oranında artış göstererek 40,5 milyar dolara ulaştı. BM verilerine göre 2008 yılında Güney Kore'nin makine ihraç ettiği ülkeler arasında 21. sırada yer alan Türkiye, Güney Kore'nin makine ithal ettiği ülkeler arasında ise 36. sırada bulunuyor.

nı çerçevesinde bugün dünyada ve Uzak Doğu'da sosyal ve ekonomik açıdan sağladığı gelişme ile örnek gösterilecek bir ülkedir. Güney Kore; çeşitli dalgalanmalar yaşamakla birlikte GSYİH 1963–1990 yılları aralığında ortalama yıllık yüzde 9 büyüme kaydetti. İhracat alanında eriştiği büyük başarı, Güney Kore'nin gelişiminin en önemli göstergesi olarak sayılıyor. 1998 yılında Uzak Doğu'da yaşanan krizden sonra ekonomisini genel olarak toparlamış ve kriz öncesinden daha yüksek bir büyüme hızı yakalanmıştır. Güney Kore'nin reel GSYİH; 1999 yılında yüzde 9,4 ve 2000 yılında da yüzde 8,5 oranında büyüyerek, uygulanan mali ve para politikalarının da desteğiyle 1988 yılından sonra görülen en yüksek değere ulaştı.

1960'lardan bu yana düzenli bir büyüme gösteren Güney Kore, bugün dünyanın önemli sanayileşmiş ülkeleri arasında yer alıyor. 40 yıl önce GSYİH'si oldukça düşük olan G. Kore, bugün dünyanın en güçlü ilk yirmi ekonomisine sahip ülkeleri arasında sayılıyor. Ekonomisinin yüzde 52'si ihracata dayalı Kore Cumhuriyeti küresel ekonomik krizin yaralarını 2009 yılının ortalarından itibaren sarmaya başladı. Bunda, hükümetin aldığı faiz indirimi, piyasaya likidite arzı, vergi indirimleri gibi tedbirlerin payı büyüktür. G. Kore hükümeti; artan bütçe harcamaları ve dış borçlanmaya rağmen tedbirleri uygulamak ve yeni önlemler almak konusundaki kararlılığını 2009 yılı içerisinde birçok kere ortaya koydu. Sanayi üreti-

mi, ihracat, ithalat, sermaye yatırımları ve iç talepte hız kesen düşüş oranları ve piyasalarda esen olumlu hava sonrasında 2009 yılı hedefleri hükümet tarafından yıl içerisinde birkaç kez revize edildi. Güney Kore "Küreselleşme" politikası çerçevesinde tüm uluslararası örgütlerde ve forumlarda etkin rol alıyor. WTO, OECD, APEC, ASEAN ve ASEM üyesi olan ülke, AGİT'te de katılımcı ülke konumunda bulunuyor. 1996 yılında OECD'ye üye olan Güney Kore'nin bu konumu, gelişmiş ülkeler arasında yer almasının doğal sonucu olarak değerlendirilebilir.

MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATININ PAYI YÜZDE 10

Birleşmiş Milletler verilerine göre; bir

GÜNEY KORE'NİN BAŞLICA FASILLAR BAZINDA İTHALATI (BİN \$)

	G.T.İ.P.	G.T.İ.P. TANIMI	2005	2006	2007	2008
1	27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI,MUMLAR	67.556.472	86.716.568	96.503.368	142.516.528
2	85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR,AKSAM VE PARÇALARI	48.733.960	52.622.496	58.791.180	62.848.196
3	84	NÜKLEER REAKTÖRLER,KAZAN;MAKİNA VE CİHAZLAR,ALETLER,PARÇALARI	27.978.412	32.259.168	38.958.936	40.591.036
4	72	DEMİR VE ÇELİK	16.360.502	16.892.400	23.132.496	35.785.016
5	90	OPTİK,FOTOĞRAF,SİNEMA,ÖLÇÜ,KONTROL,AYAR CİHAZLARI,TIBBİ ALET.	12.878.695	13.990.991	11.959.112	12.582.948
6	26	METAL CEVHERLERİ,CÜRUF VE KÜL	5.193.683	8.168.079	9.295.496	11.164.230
7	29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	8.477.068	8.809.760	9.868.081	11.031.561
8	39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	5.400.582	6.088.854	6.935.319	7.469.419
9	87	MOTORLU KARA TAŞITLARI,TRAKTÖR,BİSİKLET,MOTOSİKLET VE DİĞER	4.193.174	5.242.003	6.658.601	7.180.813
10	73	DEMİR VEYA ÇELİKTE EŞYA	2.553.221	3.290.423	4.873.724	6.324.883
		Diğer	61.909.819	75.298.738	89.864.722	97.776.747
		TOPLAM	261.235.584	309.379.488	356.841.024	435.271.392

Kaynak: www.trademap.org (BM istatistik bölümü verileri)

önceki yıla kıyasla Güney Kore'nin ihracatı yüzde 13,6 artarak 2008 yılında 422 milyar dolara yükseldi. Ülkenin genel ihracatında en çok payı alan ilk üç ülke sırasıyla Çin, A.B.D. ve Japonya oldu.

Güney Kore'nin ihracatında en büyük payı alan ilk 20 ülke arasında en çok artış kaydedilen ülkeler ise sırasıyla; Panama, Brezilya ve B.A.E'dir. Türkiye ise Güney Kore'nin ihracatında 3,7 milyar dolar ile 27. sırada yer alıyor. 2008 yılında G.Kore'nin önemli ihracat ürünleri incelendiğinde ilk üç sırayı "elektrikli makine ve cihazlar", "motorlu kara taşıtları, traktör, bisiklet, motosiklet ve diğer" ve "makine ve aksamları" kalemlerinin aldığı görülüyor. Makine ve aksamları ihracatı Güney Ko-

re'nin toplam ihracatından yüzde 10,7 pay alıyor.

MAKİNE VE AKSAMLARI İTHALATI G.KORE'NİN GENEL İTHALATINDAN YÜZDE 9,3 PAY ALIYOR

Güney Kore'nin ithalatı yüzde 22 artarak 2008 yılında 435 milyar dolara ulaştı. Aynı yılda ülkenin genel ithalatında en çok payı alan ilk üç ülke sırasıyla Çin, Japonya ve ABD oldu. Güney Kore'nin ithalatında en büyük payı alan ilk 20 ülke arasında en çok artış kaydedilen ülkeler ise sırasıyla; Katar, Suudi Arabistan ve Brezilya'dır. Türkiye 2008 yılı verilerine göre ithalatında bir önceki yıla göre yüzde 28,5 artışla 54. sırada yer aldı.

Önemli ithal kalemleri ise "mineral yakıtlar ve yağlar", "elektrikli makine ve cihazlar, aksam ve parçaları", "makine ve aksamları" dır. 2008 yılında 40,5 milyar dolar olan makine ve aksamları ithalatı G.Kore'nin genel ithalatından yüzde 9,3 pay aldı.

Güney Kore'nin ithalatında en büyük pay yüzde 32 pay "mineral yakıtlar ve yağlar" olarak kayıtlara geçti. 2009 yılı verileri bir önceki yıl ile kıyaslandığında Güney Kore'ye ihracatımızda yüzde 13,4 oranında, ithalatımızda ise yüzde 23,8 seviyesinde bir azalış gerçekleştiği görülüyor. Ülkemiz ile G. Kore arasındaki ticaret hacmi 2009 yılında yüzde 23,1 gerileyerek 3,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

TÜRKİYE – GÜNEY KORE MAKİNE VE AKSAMLARI DIŞ TİCARETİ (\$ - 84. FASIL)

		2005	2006	2007	2008	2009	2010 (Ocak-Nisan)
İhracat	Değer	17.688.404	24.281.290	27.290.596	24.675.959	16.951.714	5.226.325
	Değişim %		37,3	12,4	-9,6	-31,3	
İthalat	Değer	728.563.441	824.570.349	774.697.600	677.201.447	520.955.049	241.127.048
	Değişim %		13,2	-6,0	-12,6	-23,1	
Hacim	Değer	746.251.845	848.851.639	801.988.196	701.877.406	537.906.763	246.353.373
	Değişim %		13,7	-5,5	-12,5	-23,4	
Fark	Değer	710.875.037	800.289.059	747.407.004	652.525.488	504.003.335	235.900.723
	Değişim %		12,6	-6,6	-12,7	-22,8	

Kaynak: TÜİK verileri

Güney Kore'ye yönelik ihracatımız 2009 yılında yüzde 13,4 azalarak 234 milyon dolar olarak belirlendi. En çok artış gösteren sektörlerimiz sırasıyla yüzde 21.413 ile "demir ve çelik" sektörü, yüzde 1.000 ile "motorlu kara taşıtları, traktör, bisiklet, motosiklet ve diğer" ve yüzde 322,3 ile "değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni" olarak sayılabilir. Güney Kore ithalatımız 2009 yılında yüzde 23,8 yılında gerileyerek 3,1 milyar dolar seviyesinde kayıtlara geçti. En büyük ithal kalemlerimiz incelendiğinizde "elektrikli makine ve cihazlar, aksam ve parçaları" ve "makine ve ak-

samları" sektörleri göze çarpıyor. Güney Kore ithalatımız incelendiğinde "gemiler, suda yüzen taşıt ve araçlar" yüzde 1639,2 artış oranı ile dikkat çekiyor.

GÜNEY KORE TEKNOLOJİ İHRAÇ EDİYOR

"2008 yılında "makine ve aksamları" ürün grubunun Güney Kore'nin toplam ihracatından yüzde 10,8 pay aldığı görülüyor. Güney Kore'nin 2008 yılında makine ihracatı yüzde 4,8 artarak 45,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Güney Kore'nin makine ihracatında ilk sırada

yer alan ülkeler Çin, ABD, Japonya ve Almanya'dır. Değer bazında ilk 20 içinde yer alan ülkeler arasında ihracat artışına göre sıralama yapıldığında, Brezilya, Rusya ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin ilk üçte yer aldığı görülüyor. 2008 yılında Güney Kore'nin makine ve aksamları ihracatında ilk sırayı 6,1 milyar dolar ile "yazı, hesap, muhasebe, bilgi işlem, büro için diğer makine ve cihazların aksamı" aldı. Bu kalemi 3,4 milyar dolar ile "kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar" takip ediyor. 3,1 milyar dolar ile "dozerler, greyder, skreyper, ekskavatör, küreyici, yükleyi-

GÜNEY KORE'YE MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATIMIZDA BAŞLICA KALEMLER (84.FASIL-Ş)

GTİP	GTİP ADI	2007	2008	2009	08/09 Değişim %
1 8409	İÇTEN YANMALI, PİSTONLU MOTORLARIN AKSAM-PARÇALARI	13.648.975	10.746.040	6.293.433	-41,4
2 8450	ÇAMAŞIR YIKAMA MAKİNELERİ	3.137.596	3.121.460	4.371.841	40,1
3 8411	TURBOJETLER, TURBO-PROPELLER, DİĞER GAZ TÜRBİNLERİ	816.114	958.149	899.513	-6,1
4 8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNELERİ, ÜNİTELERİ	2.639.738	2.869.385	729.862	-74,6
5 8448	YARDIMCI TEKSTİL MAKİNE, CİHAZLARI VE AKSAM-PARÇALAR	826	28.399	654.384	2.204,3
6 8481	MUSLUKÇU, BORUCU EŞYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	1.372.596	2.799.449	485.649	-82,7
7 8474	TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME VB. İÇİN MAKİNELER	0	0	467.578	-
8 8417	SANAVİ VE LABORATUVAR İÇİN FIRINLAR; ELEKTRİKSİZ	0	2.568	440.000	17.034,0
9 8421	SANTRİFÜJLE ÇALIŞAN KURUTMA, FİLTRE, ARITMA CİHAZLARI	126.700	118.306	393.140	232,3
10 8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI	216.083	250.229	334.742	33,8
	DİĞER	5.331.968	3.781.974	1.881.572	-50,2
	TOPLAM	27.290.596	24.675.959	16.951.714	-31,3

Kaynak: TÜİK Verileri

ci vb" ise Güney Kore'nin ihracatında 3. sırada yer alıyor. Güney Kore'nin 2008 yılında gerçekleştirdiği makine ve aksamları ihracatında en çok pay alan ilk 10 pozisyon arasında; ihracatı en çok artan alt grupların başında yüzde 94 oranıyla hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu dizel, yarı dizel motorlar geliyor. Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı ve parçaları; yüzde 26,7 ile 2. sırada yer alıyor. Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar ise yüzde 21,1'lik payla 3. sırada kayıtlara geçti. 2008 yılında Güney Kore'nin genel ithalatında makine ve aksamlarının payı yüzde 9,3 seviyesinde kaydedildi. Güney Kore'nin 84. fasıl bazında makine ithalatı 2008 yılında bir önceki sene göre yüzde 4,2 oranında artış göstererek 40,5 milyar dolara ulaştı. Japonya, Çin, ABD, Almanya ve Hollanda, Güney Kore'nin makine ithal ettiği başlıca ülkeler arasında sayılıyor. Güney Kore'nin makine ithal ettiği başlıca ülkeler arasında değer bazında artışa göre yapılan sıralamada Japonya, Çin ve ABD ilk üçte yer alıyor. 2008 yılında, Güney Kore'nin makine ve aksamları ithalatındaki başlıca kalemler arasında ilk sırayı "yarı iletken disk, elektronik entegre devresi, düz panel göstergesinin imalatı" alıyor. Bu kalemi; "otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri" ile "kendine özgü fonksi-

yonlu makine ve cihazlar" takip ediyor. Güney Kore'nin 2008 yılında gerçekleştirdiği makine ve aksamları ithalatında en çok pay alan ilk 10 pozisyon arasında; ithalatı en çok artan alt gruplara bakıldığında birinci sırada yüzde 253 ile matbaacılığa mahsus baskı makineleri ve yardımcı makineler yer alıyor. Yarı iletken disk, elektronik entegre devresi, düz panel göstergesinin imalatı ikinci sırada bulunurken sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri yüzde 34,1 ile üçüncü sırada kayıtlara geçiyor. ithalatında en çok düşüş görülenler ise sırasıyla; yüzde eksi 55,1 ile kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar, yüzde eksi 22,1 ile otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri olarak kayıtlara geçti.

TÜRKİYE, GÜNEY KORE'NİN MAKİNE İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER ARASINDA 36. SIRADA

BM verilerine göre 2008 yılında Güney Kore'nin makine ihraç ettiği ülkeler arasında 21. sırada yer alan Türkiye, Güney Kore'nin makine ithal ettiği ülkeler arasında ise 36. sırada bulunuyor. TÜİK verilerine göre; 2009 yılında ülkemizin 84. fasıl itibariyle makine ve aksamları sektörü ihracatında 68. sırada bulunan Güney Kore, sektör ihracatımızdan yüzde 0,2 oranında pay aldı. Anılan yılda Güney Kore makine ve aksamları ihracatımız yüzde 31,3 azalarak

17 milyon dolara gerilerken Güney Kore'den ithalatımız da yüzde 23,1 oranında azalarak 520 milyon dolara düştü.

Güney Kore ile Türkiye arasındaki makine ve aksamları dış ticaret hacmi 2009 yılında yüzde 23,4 gerilerken dış ticaret farkı da ise 22,8 azalma gösterdi. 84. fasıl itibariyle sektör ihracatında önemli yer tutan kalemler pozisyon bazında incelendiğinde 2009 yılında; ilk sırada "içten yanmalı, pistonlu motorların aksam ve parçaları", ikinci sırada "çamaşır yıkama makineleri", üçüncü sırada ise "turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri"nin yer aldığı görülüyor.

2009 yılında pozisyon bazında Türkiye'nin Güney Kore'den 84. fasıl itibariyle en fazla ithal ettiği ürün grupları sırasıyla, "buhar jeneratörleri, kızgın su üreten kazanlar", "hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu dizel, yarı dizel motorlar", "dozerler, greyder, skreyper, ekskavatör, küreyici, yükleyici vb." ve "metal dökümü için kasalar, plakalar, kalıp modelleri" olarak kayıtlara geçti.

KAYNAKLAR:

- BM İstatistik Bölümü Verileri
- TÜİK Verileri
- DTM Verileri
- Müşavirlik Raporları
- EIU Economist Intelligence Unit South Korea Country Report February 2010

İHRACATTA HANGİ BELGE NEREDEN ALINIR?

Uluslararası Ticaret; Dünya Ticaret Örgütü'nün belirlediği kurallar, ikili ve çok taraflı anlaşmalar, ülkelerin kendi ulusal mevzuatı, uluslararası ticari teamüller ve geleneklere göre yapılmaktadır. Yapılan ticari işlemlerle ilgili belgelerin düzenli, birbiri ile irtibatlı ve kurallara uygun olarak düzenlenmesi gereklidir.

FATURALAR

Resmi (yerli) Fatura (Domestic Invoice, Internal Invoice), Proforma Fatura (Proforma Invoice) ve Orijinal (Ticari) Fatura (Original Invoice, Commercial Invoice, Sales Invoice) ihracatçı tarafından, Navlun Faturası ise nakliyeciden firma tarafından düzenlenen faturalardır.

KONSOLOSLUK FATURASI (CONSULAR INVOICE)

Bazı ülkelerin dış ticaret rejimleri uyarınca düzenlenen bu faturalar, malın gideceği ülkenin konsoloslüğundan alınır. Konsolosluk tarafından mal menşei, birim fiyatı ve mal değeri onaylanmaktadır.

TASDİKLİ FATURA (LEGALIZED/CERTIFIED INVOICE)

İhracatçı firma tarafından yabancı alıcıya kesilmiş olan ticari faturanın ithalatçı ülkelerin konsolosluğuna onaylatılması neticesinde tasdikli fatura elde edilmiş olur.

ÖZEL FATURA (İSTİSNA BELGESİ)

Yabancılara (veya yabancı ülkede ikamet ettiğini belgeleyen T.C. uyruklu vatandaşlara) yapılan satışlarda KDV istisnasının uygulanabilmesi için düzenlenen belgedir. Satıcı, bağlı bulunduğu vergi dairesine başvurarak "Türkiye'de İkamet Etmeyenlere Döviz Karşılığı Satışlarda KDV İhracat İstisnası İzin Belgesi" almaktadır.

KOMİSYONCU ALIŞ VE SATIŞ FATURALARI

Komisyoncu aracılığı ile yapılan mal alım ve satımlarında; komisyoncu tarafından düzenlenen faturalardır.

ÇEKİ LİSTESİ (WEIGHT NOTE)

İhracatçının düzenlediği, ihracat mallarının net ve brüt ağırlıkları ile hacimlerine ilişkin bilgileri gösteren belgedir.

KOLİ LİSTESİ (PACKING LIST)

Paketler içindeki malların cinsini ve adedini belirtmek için satıcı tarafından düzenlenmektedir. Diğer bir ifade ile kolinin içinde bulunan ambalaj ve mal muhteviyatını belirten listelerdir.

SPEŞİFİKASYON BELGESİ (CERTIFICATE OF SPECIFICATION)

Malların uluslararası standartlarının ayırımını yapan ve imalatçı firmanın TS veya ISO Belgesine bağlı olarak düzenlediği belgedir.

İMALATÇININ ANALİZ BELGESİ (MANUFACTURER'S ANALYSIS CERTIFICATE)

Kimyevi maddeler gibi analiz gerektiren malların formüllerindeki bileşenlerin isim ve oranlarını gösteren listelerdir. İmalatçı firma tarafından bir beyan şeklinde ya da bağımsız laboratuvarlar tarafından düzenlenebilmektedir.

GÖZETİM BELGESİ (INSPECTION CERTIFICATE)

Gönderilen malın ithalatçının siparişine uygun olup olmadığını (miktar, kalite, ambalajlama, etiketleme, yükleme, taşıma, teslim zamanı vb.) araştıran bir gözetim şirketinin hazırlamış olduğu bir belgedir.

EKSPERTİZ RAPORU (EXPERTISE REPORT)

İhracat veya ithal mallarının fiyat, miktar, kalite, bileşim katkı oranı, ticari teamül gibi hususlarında gümrük idarelerince tereddüde düşülen durumlarda, analiz belgesi hazırlanması gerekmektedir. Ekspertiz raporları; ticaret ve sanayi odaları, üniversiteler ve ilgili kamu kurumları tarafından verilmektedir.

GÜMRÜK BEYANNAMESİ (CUSTOMS DECLARATION FORM)

İhracatta gümrük mevzuatı uyarınca doldurularak ilgili ihracatçı birliği tarafından onaylanmasından sonra gümrük idaresine sunulan belgedir. Tek Tıp Gümrük Beyannamesi form-

ları Gümrük Vakfından alınabilmektedir. Gümrük Vakfı Adres: Sağlık Mahallesi Aksu Sokak No:9/13 Sıhhiye/ANKARA Tel: 312 433 83 01 - 02 www.gum-vak.org.tr

ATA KARNESİ (ATA CARNET)

ATA karneleri uluslararası ATA Sözleşmesi ve eşyanın yurtdışına çıkarılma amacına göre farklılık gösteren Ek Sözleşmeler kapsamında, taraf ülkeler arasında, başka herhangi bir belgeye gerek duyulmaksızın, eşyanın geçici olarak ithalat ve ihracatını sağlayan gümrük belgeleridir. Yetkili Ticaret ve Sanayi odaları düzenlenmektedir.

MENŞE ŞAHADETNAMESİ (CERTIFICATE OF ORIGIN)

İhracata konu olan malların üretim yerini gösteren belgedir. İhracatçı veya onun temsilcisi tarafından, bağlı bulunan ticaret ve/veya sanayi odasından boş formu alınarak doldurulduktan sonra yine bu oda tarafından onaylanması gerekmektedir. Bazı ülkeler, menşe şahadetnamelerinin, kendi mahalli konsoloslukları tarafından tasdik edilmesini isteyebilmektedir.

DOLAŞIM BELGELERİ (MOVEMENT CERTIFICATES - A.TR, EUR.1, EUR-MED) VE FORM A (ÖZEL MENŞE ŞAHADETNAMESİ)

Ürünün gideceği ülkeye göre alıcının gümrük muafiyetinden yararlanması için düzenlenen belgelerdir. İhracatçı veya onun temsilcisi tarafından, bağlı bulunan ticaret ve/veya sanayi odasın-

dan boş formu alınarak doldurulduktan sonra yine bu oda tarafından tasdik edilmesi gerekmektedir.

TEDARİKÇİ BEYANI (SUPPLIER'S DECLARATION)

A.TR dolaşım belgesi ile birlikte kullanılan ve Türkiye ile Avrupa Birliği arasında ticarete konu Pan-Avrupa Menşe Kümlasyonu kapsamı eşyanın menşeyini gösteren belgedir. İhracatçı tarafından düzenlenerek alıcıya gönderilmektedir.

KONTROL BELGESİ (CONFORMITY CERTIFICATE)

Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliği ekinde yer alan tarım ürünlerinin ihracatında, Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlüklerine bağlı Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri Grup Başkanlığından alınır.

TİCARİ KALİTE DENETİM YETERLİK BELGESİ

Firmanın üretim tesisinin bulunduğu ilin bağlı olduğu Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlüğünden alınmaktadır. Bu belgeye sahip imalatçı-ihracatçıların veya bu imalatçı-ihracatçılardan ihraç kaydıyla mal temin eden ihracatçıların yapacakları ihracatta Kontrol Belgesi aranmamaktadır.

ULUSLARARASI ORJİN VE BİTKİ SAĞLIK SERTİFİKASI (PHYTOSANITARY CERTIFICATE)

Bitki ve bitkisel ürün ihracatçısının ihraç edeceği ürünlerin, hastalık ve zararlı maddelerden arınmış olduğunu gösteren

ren Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarım İl Müdürlükleri Bitki Koruma Şubeleri'nden temin edilen belgedir.

HAYVAN İHRACINA İLİŞKİN SAĞLIK RAPORU (HEALTH CERTIFICATE FOR ANIMAL EXPORT)

Canlı hayvan, hayvansal maddeler ve deniz ürünleri ihracatında, bu ürünlerin insan ve hayvanlara geçebilen hastalıklardan temiz olduğunu gösteren, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarım İl Müdürlüklerinden alınan belgedir.

SÜT VE ET ÜRÜNLERİ İÇİN SAĞLIK SERTİFİKALARI DÜZENLENMESİ (AB HARİCİ ÜLKELER)

Sağlık sertifikası onay işlemleri; Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Tarım İl Müdürlükleri ile yetkilendirilmiş İlçe Tarım Müdürlükleri tarafından yapılmaktadır.

AB KOMİSYONUNUN 2002/80/EC SAYILI KARARI İLE ÜLKEMİZ ÇIKIŞLI İNCİR, YERFISTIĞI, FINDIK, ANTEPFISTIĞI GİBİ ÜRÜNLERE HAZIRLANAN SAĞLIK SERTİFİKASI

Yetkilendirilmiş Tarım İl Müdürlüklerince düzenlenmektedir.

ET SÜT VE KURU MEYVELER DIŞINDA GIDA VE GIDA AMBALAJ MADDELERİNİN İHRACATINDA GIDA

**GÜVENLİĞİ/ SAĞLIK SERTİFİKASI
(FOOD
SAFETY/HEALTH CERTIFICATE)**

Tarım İl Müdürlükleri tarafından düzenlenmektedir.

DOĞA MANTARI İHRACATINDA HAZIRLANAN ANNEX II SERTİFİKASI

Avrupa Birliği ülkelerince, ihracatçı firmalarımızdan özellikle yaş doğa mantarı için radyasyon belgesi istenmektedir. Söz konusu belgenin ithalatçı ülkelere talep edilmesi halinde, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun, Ankara Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi veya Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi'nden temin edilmektedir.

DOĞAL ARI BALI ANALİZ BELGESİ

Doğal Arı Balı Analiz Belgesi, bal ihracat ve ithalat aşamalarında gümrüklerde aranılan zorunlu belgeler arasındadır. Numune alınması işlemleri Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlüklerine bağlı Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri Grup Başkanlıklarınca yapılmaktadır.

ÇEKİRDEKSİZ KURU ÜZÜM ANALİZ BELGESİ

Kanada, ABD ve Avustralya'ya çekirdeksiz kuru üzüm ihraç edecek firmaların İzmir Hıfzıssıhha Enstitüsü, İzmir Tarım İl Müdürlüğü ya da Ege Üniversitesi İlaç Geliştirme ve Farmakokinetik Araştırma ve Uygulama Merkezi Laboratuvarı'ndan (ARGEFAR) birinden kurşun kalıntısı ve pestisitlere yönelik analiz raporu alma zorunluluğu bulunmaktadır. Numune alınması işlemleri Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlüklerine bağlı Dış Ticarete Standardizasyon Grup Başkanlıklarınca yapılmaktadır.

ORMAN NAKLİYE TEZKERESİ

Orman ürünlerinin ihracı için Orman İşletme Müdürlükleri tarafından tanzim olunarak verilen belgelerdir.

FSC (FOREST STEWARDSHIP COUNCIL - ORMAN KORUMA KONSEYİ) SERTİFİKASI

Yok olmaya yüz tutmuş orman alanlarının korunmasına yönelik olarak, "Forest Stewardship Council (FSC)" tarafından düzenlenen sertifikadır.

CITES BELGESİ

Nesli tehlike altında olan Yabani hayvan ve Bitki türlerinin ihracatında CITES belgesinin gümrük beyannamelerinin tescili aşamasında beyannamelere eklenmesi gerekir. Bu belge Çevre ve Orman Bakanlığı (İl Çevre ve Orman Müdürlükleri) ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından verilir.

BORSA TESCİL BEYANNAMESİ

Tarım ürünleri ihracatında gümrüğe sunulması gereken belgelerden biri de Borsa Tescil Beynamesi'dir. Ticaret Borsalarından alınır.

RADYASYON ANALİZ BELGESİ / SARI BELGESİ (RADIATION CERTIFICATE)

İhracat yapılan ülkenin mevzuatı nedeniyle (talep etmesi halinde) Radyasyondan Ari Belgesi (Sarı Belgesi) ve/veya Radyasyon Analiz Belgesi ihracatçı firmalarımızca Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun ilgili birimlerinden ithalatçı ülke makamlarına sunulmak üzere temin edilmektedir.

HELAL BELGESİ (HELAL CERTIFICATE)

İslam ülkelerinin et ithalatında talep ettikleri, hayvan kesimlerin İslami kurallara uygun olduğunu ispatlayan belgedir. Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Denetleme ve Sertifikalandırma Araştırmaları Derneği (GİMDES) tarafından düzenlenmektedir.

KOŞER SERTİFİKASI (KOSHER CERTIFICATE)

Ürünlerinin Musevi kurallarına göre hazırlandığını gösteren, İsrail'e ihraç edilecek gıda ürünlerinde aranan belgedir. Türkiye Hahambaşılığı tarafından düzenlenmektedir.

NÜKLEER VE NÜKLEER ÇİFT KULLANIMLI EŞYALARIN İHRACATINDA İZNE ESAS OLACAK BELGE

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından verilir.

BOYKOT/KARA LİSTE SERTİFİKASI (BOYCOT/BLACK LIST CERTIFICATE)

Bu belgeler, malın belirli bir ülke menşeli olmadığını, ticari tarafların kara liste/boykot kapsamında olmadıklarını, ihracatçının boykot kapsamı bir ülke ile ticari ilişkisi bulunmadığını ispat etmektedir. Sanayi ve Ticaret Odaları tarafından Menşeh Şahadetnamesi ve fatura üzerine onay yapılmakta ya da ayrı bir belge olarak düzenlenmektedir.

HALI EKSPERTİZ RAPORU

Eski Eserler Mevzuatı uyarınca, eski eser niteliği taşıyan malların ihracı yasaktır. Ülkemizden ihraç edilen el halılarının eski eser niteliğinde olup olmadığını belirlemek için ilgili mal, ihracatçının bağlı bulunduğu oda tarafından ekspertiz işlemine tabi tutulmaktadır. Oda tarafından ekspertize tabi tutulan halıların eski olduğunun saptanması halinde, Türk İslam Eserleri Müzesi'nce ikinci bir ekspertiz işleminden geçirilir.

HEDİYELİK EŞYA İHRACATINDA EKSPERTİZ RAPORU

Bakırdan ve pirinçten mamul hediyelik

eşyaların ihracı, ilgili müze eksperlerince ekspertize tabi tutulmakta ve bunun sonucuna göre düzenlenen rapora göre gümrük idarelerince ihracına izin verilmektedir.

LÜLETAŞI İHRACATINDA EKSPERTİZ RAPORU

Ham lületaşının yurtdışına gönderilmesini önlemek amacıyla, ihraç edilecek lületaşı mamulleri ekspertize tabi tutulmaktadır. Ekspertiz işlemi için ihracatçı, bağlı bulunduğu odaya başvurmalıdır.

SON KULLANICI BELGESİ (NİHAİ KULLANIM SERTİFİKASI)

Mevzuata göre, denetime tabi mal ve fikrî ürünlerin ihracatında satıcının onayı alınmadan üçüncü kişilere veya ülkelere verilmeyeceğinin alıcı tarafından taahhüt edildiğini gösteren, ürünle ilgili resmî kurum (Millî Savunma Bakanlığı, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Sağlık Bakanlığı vd.) tarafından onaylanan belgedir.

SİGORTA BELGELERİ (INSURANCE DOCUMENTS)

Sigortayı yapan sigorta şirketi veya sigorta komisyoncusu tarafından düzenlenip sigortayı yaptıran kişiye (ihracatçıya veya ithalatçıya) verilen belgelerdir.

SİGORTA POLİÇESİ (INSURANCE POLICY)

Sigorta poliçesi, sigorta akdinin belgesidir ve sigortacı tarafından imzalanıp, sigorta ettirene verilen ve her iki tarafın hak ve borçlarını gösteren bir vesikadır.

SİGORTA SERTİFİKASI (INSURANCE CERTIFICATE)

Bir defadan fazla yüklemesi olan ihra-

catçı veya ithalatçıların kesin sigorta öncesi hazırladıkları belgedir.

KONŞİMENTO, TAŞIMA BELGELERİ (BILL OF LADING, TRANSPORT DOCUMENTS)

Konşimento, emtiayı temsil eden kıymetli evraktır. Malların sevkini yapan nakliyat firması tarafından düzenlenir.

TAŞIMA BELGELERİ

1. Deniz Konşimentosu (Marine bill of lading, Ocean bill of lading, Bill of lading)
2. Havayolu Konşimentosu (Airwaybill)
3. Demiryolu Hamule Senedi (Railway Consignment Note)
4. Karayolu Taşıma Belgesi (Road Waybill/CMR Consignment Note)
5. Nakliyecisi Makbuzu (Forwarder's Receipt)
6. FİATA Tesellüm Belgeleri (FCR/FCT/FBL)
7. Paket Postası Makbuzu (Parcel Post Receipt)
8. TIR Karnesi

POLİÇE

Satıcı tarafından düzenlenen alıcının veya bir bankanın kabulünü, bazen de alıcının bankasının avalini içeren ve alıcıya verilen ödeme emrine ilişkin belgedir.

DÖVİZ ALIM BELGESİ

Kambiyo mevzuatına göre ihracat bedelleri üzerinde ihracatçının tasarrufu, 8 Şubat 2008 tarihinden itibaren serbest bırakılmıştır. Ancak vergi ve muhasebe mevzuatına göre, ihracat bedellerinin getirilmesi ve getirilen dövizlerin Döviz Alım Belgesine (DAB) bağlanması gerekmektedir. Ayrıca ihracat kredi hesaplarının ve Dahilde İşleme İzin Belgesi Taahhüt Hesabının kapatılması sırasında DAB aranabilmektedir. Bu belge, döviz transferinin yapıldığı banka şubesinden ya da özel finans kurumlarından alınmaktadır.

DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGESİ

İhraç ürünleri üretmek için gerekli olan ve ithal edilen, ithali gümrük vergisine tabi ara mallara ya da girdilere gümrük muafiyeti getiren Dahilde İşleme Rejiminden yararlanmak üzere kullanılan belgedir. İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri ve Dış Ticaret Müsteşarlığına başvurularak alınır.

HARİÇTE İŞLEME İZİN BELGESİ

Serbest dolaşımdaki eşyanın, işlenmek veya yenilenmek üzere, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere geçici olarak ihraç edilmesi ve işlem görmüş ürünün tam veya kısmi muafiyetten yararlanarak serbest dolaşıma girmesi imkânı sağlayan belgedir. İşleme faaliyetine göre Dış Ticaret Müsteşarlığı veya Maden İhracatçı Birliklerinin bağlı olduğu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerine başvurularak alınır.

ONAYLANMIŞ KİŞİ STATÜ BELGESİ

Gümrük işlemlerinde ihracatçıya; eksik beyan, ertelenmiş kontrol, kısmi teminat, götürü teminat uygulamaları gibi avantaj ve kolaylıklar sağlayan belgedir. İlgili Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğünden alınır.

PERFORMANS VE GÜVENİLİRLİK FORMU

Onaylanmış Kişi Statü Belgesi başvurusunda aranan belgelerden biri olan, başvuru sahibi firmanın performans ve güvenilirliliğinin onaylandığını gösterir belgedir. Üyesi olunan İhracatçı Birliği Genel Sekreterliğince düzenlenir.

- Konuyla ilgili ayrıntılı bilgi için Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Genel Mevzuat ve Bilgi Danışma Servisi ile irtibata geçebilirsiniz. www.oaib.gov.tr

RÖPORTAJ

Türkiye'nin ilk özel borsası:

WOB

2001 YILINDA İZMİR'DE KURULAN VADELİ İŞLEMLER VE OPSİYON BORSASI; TÜRKİYE'NİN İLK ÖZEL BORSASI OLMASININ YANI SIRA İLK VE TEK TÜREV BORSASI OLMA ÖZELLİĞİNİ KORUYOR. İLK 5 YILDA VOB'UN İŞLEM HACMİ, 3 MİLYAR TL'DEN 334 MİLYAR TL'YE ÇIKTI. BUGÜN VOB'DA 92 ARACI KURUM VE BANKA İŞLEM YAPIYOR. HESAP AÇTIRANLARIN SAYISI İSE 80 BİNİ BULDU.

lunan İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş., Yapı ve Kredi Bankası A.Ş., Vakıf Yatırım Menkul Değerler A.Ş., Türkiye Garanti Bankası A.Ş., Akbank T.A.Ş., Türkiye Sınai ve Kalkınma Bankası A.Ş., tasak işlemlerinde uzmanlaşmış olan İMKB Takasbank A.Ş ve Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği yer alıyor.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsaları; liberal ekonomik sistemlerin vazgeçilmez kurumları arasında sayılıyor. 2007 yılı rakamlarına göre dünya genelinde vadeli işlem borsalarının işlem hacmi 2,2 katrilyon doların üzerinde olurken, işlem gören sözleşme adedi 15 milyar civarında bir rakama ulaştı.

Serbest pazar ekonomisine sahip ülkelerde fiyatlar piyasada gerçekleşen arz ve talebe göre belirleniyor. Türkiye'de özelleştirme giderek hız kazanırken hükümetler de serbest pazar ekonomisinin koşullarını sağlamaya yönelik politikalar uygulama yoluna gidiyor. Bu olgunun paralelinde ülkeler arasında sermayenin serbest dolaşımı teşvik edilerek bu alandaki kısıtlamalar uygulamaya konulan yeni düzenlemelerle bu alandaki kısıtlamalar kaldırılıyor. Serbest pazar ekonomisi bağlamında oluşan bu gelişmeler sonucunda Türkiye'de faaliyet gösteren tüm firmalar global ekonomik dalgalanmalara karşı daha hassas hale geliyor. Bu nedenle risk yönetimi araçlarına duyulacak ihtiyaç belirginleşiyor. Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası bu riskleri yönetmek isteyenlere önemli fırsatlar ve enstrümanlar sunuyor.

Söz konusu risk yönetim ihtiyacını daha etkin bir şekilde karşılamak amacıyla Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası gerek borsanın tasarımı gerekse yeni ürünlerin geliştirilmesi konusundaki çalışmalarını sürdürüyor.

İŞLEM HACMİ 5 YILDA 3 MİLYARDAN 334 MİLYARA ÇIKTI

Kısaca VOB olarak bilinen Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nın yönetim ve denetim kurulu üyeleri gerek finansal piyasalarda gerekse reel sektörde tecrübeli ve kendi konularında uzman kişilerden oluşuyor.

VOB Yönetim Kurulu Başkanı Işınso Kestelli; Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nın kuruluş amacı ve işleyişi hakkında bilgi verdi. Küreselleşmeyle birlikte ekonomide de yeni bir sürece girildiğini ve her ülkenin birbiriyle doğrudan ilintili olduğunu söyleyen Kestelli; VOB'un, bu yeni dünya düzeni için gereken işleyiş hizmet verdiğini ifade etti. Kestelli: "Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası; 2001 yılında kuruldu. Borsamızda hazırlık aşamalarından sonra ilk gong, 4 Şubat 2005 tarihinde Başbakan Erdoğan tarafından çalındı. 1990'lar, duvarların yıkıldığı, dünya ekonomisinin tek bir vücut gibi çalışmaya başladığı bir sürecin başlangıcı oldu. Bugün artık herkesin kanıksadığı küreselleşme, herkese yeni bir rol tanımlı yaptı. Artık işlerimizi yürütürken dünyada ne olup bittiğini çok sıkı takip etmek zorundayız. Dünya para birimlerindeki dalgalanmalar, ülkelerin açtığı

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası AŞ; ülkemizde kurulan ilk özel borsa kuruluşu olarak 2001 yılında İzmir'de faaliyete başladı.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nın ortakları arasında; bir milyon üyesi, 350'nin üzerinde oda ve borsanın bağlı olduğu yapısıyla iş dünyasının en büyük temsilcisi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, yüzyılı aşan bilgi ve tecrübesi ile İzmir Ticaret Borsası, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, finans kurumları arasında seçkin yere sahip bu-

ekonomik önlem paketleri, borsalardaki iniş-çıkışlar, hepimizi doğrudan ilgilendirir durumda.”

İşinsu Kestelli, VOB'un amacının Türk iş dünyasını ekonomik dalgalanmalara karşı korumak olduğunu söyledi. Kestelli: “VOB'un ekonomide iç ya da dış kaynaklı dalgalanmalara karşı Türk iş dünyasına, tarım kesimine koruma sağlamak, yatırımcılara yeni enstrümanlar sunarak finans piyasalarının derinleşmesine katkı yapmak için kuruldu. TOBB, İTB ve İMKB büyük ortaklarımız. Ayrıca Yapı Kredi Bankası, Akbank, Vakıf Yatırım, Garanti Bankası, İş Yatırım, TSKB, Takasbank ve TSPAKB de ortaklarımız arasında. İlk 5 yılda VOB'un işlem hacmi, 3 milyar TL'den 334 milyar TL'ye çıktı. Bugün VOB'da 92 aracı kurum ve banka işlem yapıyor. Hesap açtıranların sayısı 80 bini buldu. Hızlı büyümemiz 2010'da da devam ediyor.”

TÜRKİYE'NİN İLK VE TEK TÜREV BORSASI

VOB Yönetim Kurulu Başkanı İşinsu Kestelli; VOB'un işleyişi ile ilgili şunları söyledi: “Şu anda borsamızda toplam 10 kontrat işleme açık. Bunlar İMKB 30, İMKB 100 endeks vadeli kontratları, dolar, euro döviz vadeli kontratları, fiziki teslimatlı euro ve dolar vadeli kontratları, altın, faiz, pamuk ve buğday vadeli işlem kontratları. Bu kontratları kullanarak dış ticaretle uğraşan girişimcilerimin döviz piyasalarındaki dalgalanmalardan, yatırımcıların İMKB, altın ve faizdeki dalgalanmalardan korunması mümkün. Kuruluş aşamasında olan lisanslı depoculuk şirketinden sonra VOB Türk tarımı için de güvenli bir liman haline gelecek.”

VOB'un Türkiye'ye getirdiği yeniliklere

İşinsu Kestelli
VOB Yönetim Kurulu Başkanı

Türk iş dünyası artık sadece Türkiye şartlarını değil, küresel şartları da değerlendirmek zorunda. VOB bu anlamda yıllarca krizlerle boğuşmuş, kur ve faiz riski nedeniyle çok sayıda şirketini kaybetmiş Türkiye için gerçek bir ihtiyaç.

değinen İşinsu Kestelli; kuruluş olarak müşterilerine sağladıkları faydalardan bahsetti. Kestelli: “VOB; Türkiye'nin ilk ve tek türev borsası. Aynı zamanda ilk özel borsası. VOB, elektronik sistemle çalışan bir borsa. Bu borsada spot değil, vadeli işlemler yapılıyor. Örneğin doların ya da altının birkaç ay sonraki fiyatını bugünden belirleyip alım satım yapmak mümkün. Bu anlamda TOBB çatısı altındaki emtia borsaları ile bir benzerliğimiz yok. Keza İMKB ve Altın Borsası da spot borsalar. Bu yönümüzle farklı ve tekiz. Bizi çok farklı kılan bir başka özelliğimiz, kaldıraçlı işlem yapabilmeye imkanı. VOB'da 1 birim teminat-

la 10 birimlik işlem yapabilmeye imkanı var. Bu da VOB'u, dikkatli işlem yapılması gereken heyecanlı bir piyasa haline getiriyor.”

“MAKİNE SEKTÖRÜNDE RİSKLER MINİMİZE EDİLMELİ”

Yönetim Kurulu Başkanı Kestelli; VOB'un sunduğu hizmetlerin en çok ihracatçılara fayda sağlayacağını söylüyor. Kestelli: “VOB'dan belki de en çok fayda sağlaması gereken kesim, ihracatçılar. Bugün, dış ticaretimizin yarısına yakınına gerçekleştirdiğimiz Euro bölgesinde çok ciddi dalgalanmalar yaşanıyor. Euro'nun değer kaybı, TL ya da dolar harcaayıp Euro kazanan kesimleri ciddi kar kaybına uğrattı. İşte VOB, tam da bunun için var. Ne demek istediğimi bir örnekle açayım. Diyelim ki AB ülkelerinin birinden malı 3 ayda teslim edip parasını almak üzere 1 milyon Euro'luk bir sipariş geldi. O günkü kura baktınız, Euro=2.21 TL. Yani kur aynı kalırsa 3 ay sonra elinize 2.21 milyon TL geçecek. Yapacağınız harcamalarınızı topladınız ve rakam 1.99 milyon TL çıktı. Bu işten yüzde 10 kar edeceğinizi hesapladınız ve işi aldınız. Ama malı teslim edip parayı tahsil ettiğinizde Euro-TL kurunun 1.90'a düştüğünü gördünüz. Yüzde 10 kar edeceğinize yüzde 5'e yakın zarar yazdınız. İşte siparişi aldığınız gün, 3 ay sonrası için VOB'da pozisyon alsaydınız, yüzde 10 karınızı garantilemiş olur-

“Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsaları; liberal ekonomik sistemlerin vazgeçilmez kurumları arasında sayılıyor. 2007 yılı rakamlarına göre dünya genelinde vadeli işlem borsalarının işlem hacmi 2,2 katrilyon doların üzerinde olurken, işlem gören sözleşme adedi 15 milyar civarında bir rakama ulaştı.”

dunuz. Bu tür örnekleri çoğaltmak mümkün.”

İşinsu Kestelli; VOB’u, sektör ayrımı gözetmeksizin herkesin kullanabileceğini ancak kur riski taşıyan şirketlerin borsaya daha çok dikkat etmesi gerektiğini söyledi.

Makine sektörüne de değinen Kestelli, böylesi büyük ihracat rakamlarına ulaşılan bir sektörde alınacak riskleri en minimal seviyede tutmanın gerekliliği vurguladı: “Türkiye’nin ihracatının yüzde 8’ini makine sektörü yapıyor. Makine sektörü ihracatı 10 milyar doları, ithalatı ise 23 milyar doları buluyor. Bu kadar büyük rakamları, riskleri minimize etmeden gerçekleştirmek gerçekten akıllıca değil.

EN BÜYÜK 24’ÜNCÜ VADELİ İŞLEM BORSASI

İşinsu Kestelli; Türkiye’nin ekonomik şartları göz önüne alındığında, VOB’un çalışma sisteminin ülkedeki firmalara uyumu hakkında şunları söyledi: “Türk iş dünyası artık sadece Türkiye şartlarını değil, küresel şartları da değerlendirmek zorunda. Sağlam bir finansal yapımız, nispeten güçlü bir kamu mali-

yemiz olduğu halde küresel krizde en çok küçülen ekonomilerden biri Türkiye oldu. Çünkü dünyaya açığız ve New York, Berlin ya da Pekin’de olup bitenler, bizi birinci derecede etkiliyor. VOB bu anlamda yıllarca krizlerle boğuşmuş, kur ve faiz riski nedeniyle çok sayıda şirketini kaybetmiş Türkiye için gerçek bir ihtiyaç. Biz, Türk iş dünyası VOB’u tanıdıkça ve VOB da enstrüman sayısını artırdıkça bu piyasanın daha hızlı büyüyeceğini düşünüyoruz. Kestelli; VOB’un işleyiş ve talep yönünden dünyadaki diğer türev borsalarıyla kıyaslandığında dünyadaki yerini hızlı bir şekilde aldığını ifade etti. Kestelli: “Dünya türev piyasaları, dev bir piyasa. Dünya türev borsalarında günlük işlem hacmi 11 trilyon doları buluyor. Dünya ekonomisi her yıl ortalama yüzde 3 büyürken türev piyasalar yüzde 20 büyüyor. Dünyanın tüm gelişmiş ülkelerinde türev borsaları önemli bir ekonomik aktör olarak sahnede. VOB da dünyadaki yerini hızlı bir şekilde alıyor. FIA verilerine göre 2009 yılında dünyanın en büyük 24’üncü vadeli işlem borsası olduk. Dünyada Turkdex olarak biliniyor ve ilgiyle izleniyor.”

EĞİTİMLERE 1675 KİŞİ KATILDI

Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası; Türkiye için yeni sayılacak ve çoğu kimsenin yeterince bilgi sahibi olmadığı bir alanda faaliyet gösterdiği için eğitim çalışmalarına büyük önem veriyor. Kuruluş; bu çalışmalar kapsamında İzmir ve İstanbul’da TSPAKB işbirliğiyle sürekli eğitim programları düzenliyor. 2004 yılının Haziran ayından bu yana devam edilen eğitimlere 1.675 kişilik katılım sağlandı.

VOB Yönetim Kurulu Başkanı İşinsu Kestelli; eğitim programı hakkında bilgi verdi: “VOB’un daha çok kesim tarafından tanınması ve kullanılması için sistematik bir program yürütüyoruz. İhracatçı birlikleri, oda-borsalar, üniversiteler ve çeşitli STK’lar aracılığıyla toplantılar yapıp VOB’u daha geniş kesimlere anlatıyoruz. Profesyonel kadromuz yurt içi ve yurt dışı organizasyonlarda VOB’daki fırsatları anlatıyor.

Yeni projelerle birlikte çok yakında daha büyük bir kesimin VOB’da pozisyon alacağına inanıyoruz.”

“OSB’lerde üretim artıyor

TÜRKİYE GENELİNDE 262 OSB (ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ) FAALİYET GÖSTERİYOR. SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI KÜÇÜK SANATLAR VE SANAYİ BÖLGELERİ VE SİTELERİ GENEL MÜDÜRÜ RAMAZAN YILDIRIM, BU OSB’LERDEN 131’İNİN SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI’NIN KREDİ DESTEĞİ İLE TAMAMLANDIĞINI BELİRTEREK, YAKLAŞIK 998 BİN KİŞİYE İSTİHDAM İMKÂNI SAĞLANDIĞINI SÖYLÜYOR.

Türkiye'nin kalkınmasında ve ekonomik gelişmesinde öncü rol üstlenen OSB'lerde (Organize Sanayi Bölgesi) üretimde olan tesis sayısı 2010

Nisan ayı itibarıyla 40 bin 400'e, istihdam ise 998 bin kişiye ulaştı. Moment Expo'nun sorularını yanıtlayan Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Küçük Sanatlar ve Sanayi Bölgeleri ve Siteleri Genel Müdürü Ramazan Yıldırım, "Bu verilerden de anlaşılacağı üzere ekonomideki bu iyi gidiş, OSB'lerde de üretim ve istihdama yansımaktadır" diyor.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Küçük Sanatlar ve Sanayi Bölgeleri ve Siteleri Genel Müdürü Ramazan Yıldırım, ekonomik gelişmenin en önemli faktörlerinden yatırım, üretim ve istihdamın en uygun ortamda sağlandığı Organize Sanayi Bölgeleri'nin (OSB), şehrin planlı gelişmesine katkıda bulunduğunu söyleyerek OSB'lerin kurulum amaçlarını şöyle sıralıyor: "Birbirini tamamlayıcı ve birbirinin yan ürününü teşvik eden sanayicilerin bir arada ve bir program dahilinde üretim yapmalarıyla, üretimde verimliliğin ve kar artışının sağlanmasını sağlar. Sanayinin az gelişmiş bölgelerde yaygınlaştırılması, tarım alanlarının sanayide kullanılmasının önlenmesi, müşterek arıtma tesisleri ile çevre kirliliğinin önlenmesi, bölgelerin devlet gözetiminde, kendi organlarınca yönetiminin sağlanması, istihdama ve ülke ekonomisine katkı sağlanması."

Bu çerçevede; birbirini tamamlayan, birbirinin yan ürününü teşvik eden sanayicilerin bir arada üretim yapmalarıyla üretimde verimlilik ve kar artışının sağlandığını belirten Yıldırım, "OSB'ler ülkemizin kalkınmasında ve ekonomik gelişmesinde öncü rol üstlenmekte, yatırımcılara sağlanan uluslararası standartlarda altyapı olanakları ile teşvik ve desteklerle de planlı sanayinin Anadolu'ya yayılmasını gerçekleştirmektedir" diye konuşuyor.

Ülke genelinde OSB'lerin sayısının bugün itibarı ile 262'ye ulaştığının da altını çizen Yıldırım, bu OSB'lerden, 131 adedinin ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığının (yol, içme suyu, kanalizasyon, yağmur suyu, elektrik vs işleri) kredi

desteği ile tamamlandığını ve yaklaşık 822 bin kişiye istihdam imkânı sağladığını söylüyor. Bu OSB'lerde tam kapasiteye ulaşılması halinde istihdamın 328 bin kişi daha artarak yaklaşık 1 milyon 150 bin kişiye ulaşılmasının hedeflendiğini de sözlerine ekleyen Yıldırım, "2010 Yılı Yatırım Programı'nda ise 83 adet OSB projesinden, yıl içerisinde 14 adedinin tamamlanarak sanayicinin hizmetine sunulması planlanmaktadır" diyor.

UKRAYNA VE MİSİR TÜRK OSB'LERİNİ ÖRNEK ALIYOR

OSB'lerle ilgili dünyadaki diğer uygulamalar incelendiğinde, her ülkenin ekonomik ve siyasi politikaları ve coğrafik yapısına paralel olarak farklı yapılaşmalar ve teşvik uygulamalarının olduğunun gözlemlendiğini aktaran Yıldırım şöyle devam ediyor: "Bakanlığımızca yaklaşık 50 yıldır başarı ile yürütülen, özellikle sanayileşme ve istihdam sağlama gibi nitelikleriyle ülkemiz kalkınmasına büyük katkı sağlayan ve kendine ait mevzuatı ile kurumsal bir nitelik kazanmış olan OSB'ler bir model olarak ortaya konulabilecek unsurları barındırmaktadır.

Bu çerçevede; bazı ülkeler (Moğolistan, Kazakistan, Ukrayna, Filistin, Mısır, Azerbaycan) tarafından OSB uygulamaları izlenmekte ve örnek alınmaktadır. Özellikle son dönemlerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na bilgi ve

tecrübe paylaşımı ya da eğitim anlamında gelen taleplerde artış gözlenmektedir."

Sanayi sektörleri içinde makine imalat sanayinin, yatırım maliyeti üreten temel sektör olduğunu vurgulayan Yıldırım, makinenin imalat sanayi içinde önemli bir yere sahip olduğunu belirtiyor.

"Tüm gelişmiş ülkelerde büyük önem verilen ve öncelikli sektör olarak tanımlanan bu sektör grubu, imalat sanayinin hemen bütün sektörlerine girdi sağlaması, sektörlerin itici gücü olması nedeni ile de lider sektör grubu sayılabilir. Sosyal donatı alanlarını içeren OSB uygulamaları içerisinde yer alan sanayicilerimize sunulan altyapı ve sanayi destek hizmetleri ile üretim girdi maliyetlerinin önemli ölçüde düşmesi sağlanmıştır. Aynı zamanda rekabet avantajlarını ve ekonomik yapılarını daha verimli ve güçlü kılacak ortam sağlanmaktadır. Aynı iş kolunda faaliyette bulunan firmaların yer alan Koçaeli Gebze IV İstanbul Makine ve İmalat Sanayicileri OSB bunun bir örneğidir."

SANAYİNİN LOKOMOTİFİ OSB'LER

Türkiye sanayinin lokomotifi olan OSB'lerin, 2008'de yürürlüğe giren kanun değişikliği ile sanayimizin dünya ile entegrasyonuna ve rekabet gücüne katkı sağlayacak yeni bir vizyona kavuştuğunu vurgulayan Yıldırım şöyle

Ramazan Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Küçük Sanatlar ve Sanayi Bölgeleri ve Siteleri Genel Müdürü

Türk sanayinin lokomotifi olan OSB'ler, 2008'de yürürlüğe giren kanun değişikliği ile sanayimizin dünya ile entegrasyonuna ve rekabet gücüne katkı sağlayacak yeni bir vizyona kavuştu.

devam ediyor: "Ayrıca, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca OSB'lerin her türlü sorunları değerlendirilmekte ve bu bölgelerin tam kapasiteyle faaliyete geçebilmeleri için sürdürülebilir tedbirler alınması yolunda çaba sarf edilmektedir. Bu çerçevede; OSB'lerin yatırımcılar için cazibe merkezi haline getirilmesi karşılaştıkları sorunların çözümünün bir platformda tartışılması ve kalıcı çözümler getirilmesi amacıyla OSB stratejik plan çalışmaları yapılmıştır. Bu çalıştay öncesi; tüm 'OSB'lerde katılımcı memnuniyetini artırarak, yeni ve OSB'ler dışındaki sanayi tesislerinin OSB'lerde yer almalarının sağlanması genel amaç olarak belirlenmiştir." Genel amaç belirlendikten sonra bu amaca ulaşılmasının önündeki engellerin neler olduğu ve neler yapılması gerektiği hususunda hazırlanan anket formlarının; kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, belediyeler, STK'lar, OSB'ler ve müteşebbislerden oluşan toplam 684 adet kurum ve kuruluşa gönderildiğini söyleyen Yıldırım, "330

kurumdan alınan 550 adet anket değerlendirilmiş ve netice olarak, OSB'lerin zayıf yönleri ile bu konulardaki çözüm önerileri mevzuat, teşvik-muafiyet, yer seçimi-planlama, enerji-ulaşım-altyapı, yönetim olmak üzere 5 ana başlık altında toplanmıştır. Çalıştay sırasında bu 5 ana başlık altında oluşturulan gruplar tarafından hedef ve faaliyetler belirlenmiş olup, çalışmalar devam etmektedir" diyor.

OSB'LERİN SAĞLADIĞI MUAFİYETLER

Küçük Sanatlar ve Sanayi Bölgeleri ve Siteleri Genel Müdürü Ramazan Yıldırım, OSB'lerin arazi kullanımı, vergi muafiyeti gibi konulardaki avantajlarını ise şöyle sıralıyor: "OSB'ler, gerekli alt yapı hizmetleriyle ve ihtiyaca göre tayin edilecek sosyal tesisler ve teknoparklar ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmektedir. Bu anlamıyla OSB'ler bir yandan kendi içindeki arazi

kullanımını yatırımcılar için rantabl hale getirirken diğer yandan da kentleşmeyi yönlendirmek ve çevre sorunlarını önlemek gibi üst ölçek plan bütünlüğünde yararlar sağlamaktadır."

OSB'lere uygulanan teşvik ve muafiyetleri ise şöyle sıralıyor Yıldırım: "OSB Tüzel Kişiliği'ne, A-4562 Sayılı Kanun kapsamında, 4562 Sayılı Kanunun OSB Kanununun 4. maddesinin 6 fıkrasına göre; "Yer seçiminin Hazine veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazilerden yapılması halinde, bu araziler, talep edilmesi ve başkaca bir sakıncası bulunmaması durumunda, 29 Ocak 2004 tarihli ve 5084 sayılı Kanunun 2'nci maddesinin (b) bendi kapsamındaki illerde bedelsiz devredilebilir. Vergi Muafiyetleri ise; İnşaat bitim tarihini takip eden Bütçe yılından itibaren 5 yıl süre ile emlak vergisinden, tüketeceği elektrik için elektrik ve havagazı tüketim vergisinden, arsa ve işyeri teslimlerinde KDV'den, bina inşaat ve yapı kullanma izni harcından, kurumlar

vergisinden, tevhid ve ifraz işlem harcından, merkezi atık su artma tesisi işleten OSB tüzel kişilikleri ilgili idarelere ödenecek atık su bedelinden muafittir." Yıldırım OSB'lerde yer alan işletmelere uygulanan muafiyetleri ise şöyle sıralıyor: "A- 5084 sayılı Kanun Kapsamında, 06 Şubat 2004 tarih ve 25365 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5084 Sayılı Kanun 2'nci maddesinin (a) bendi kapsamında bulunan illerdeki (49 İl) Organize Sanayi Bölgelerinde yatırım yapan işletmelerle ilgili olarak; 31 Aralık 2009 tarihi ve öncesinde bu Kanun kapsamında tamamlanan yatırımlar için en fazla 5 yıl olmak üzere 31 Aralık 2012 tarihine kadar, çalıştırılan işçilere ödenen ücretler üzerinden hesaplanan Gelir Vergisinin tamamı terkin edilir. 31 Aralık 2012 tarihine kadar, çalıştırılan işçilere ödenen ücretler üzerinden hesaplanan SSK primi işveren hissesinin tamamı Hazinece karşılanır. 31 Aralık 2009 tarihi ve öncesinde bu Kanun kapsamında tamamlanan yatırımlar için en fazla 5 yıl olmak üzere 31 Aralık 2012 tarihine kadar, enerji giderlerinin en fazla yüzde 50'lik kısmı Hazinece karşılanır. Ayrıca OSB Stratejik Plan Çalıştay'ında 5 ana başlıktan biri olarak gündeme alınan OSB'lere uygulanan teşvik ve muafiyetleri konusundaki öneriler de değerlendirilmeye alınacaktır."

998 BİN KİŞİYE İSTİHDAM SAĞLIYOR

Yıldırım OSB'lerdeki büyümenin öncü göstergesinin, sanayi üretimindeki artış olduğunu söylüyor. "Küresel krizin etkisinin hissedildiği dönemlerde doğal olarak, üretimde ve istihdamda da azalış kendini göstermiştir. Son dönemlerde görülen sanayi üretimindeki artış OSB'lerde istihdam ve üretimdeki tesis sayılarına da yansımıştır. Bu kapsamda OSB'lerde; 2009 yılı sonu verilerine göre, 39 bin 930 adet tesiste üretim faaliyetleri mevcut olup, bu tesislerde istihdam ise 954 bin kişidir. 2010 yılı Nisan ayı itibarıyla üretimde 40 bin 400 adet tesis olup, istihdam ise 998 bin kişiye ulaşmıştır. Bu verilerden de anlaşılacağı üzere ekonomideki bu iyi gidiş, OSB'lerde de üretim ve istihdamda yansımaktadır."

"Küresel krizin etkisinin hissedildiği dönemlerde doğal olarak, üretimde ve istihdamda da azalış kendini göstermiştir. Son dönemlerde görülen sanayi üretimindeki artış OSB'lerde istihdam ve üretimdeki tesis sayılarına da yansımıştır."

Türkiye'deki ilk özel serbest bölge

Ege Serbest Bölgesi

EGE SERBEST BÖLGESİ; 1990 YILINDAN İTİBAREN "YAP-İŞLET-DEVRET" MODELİYLE BİR ÖZEL SEKTÖR KURULUŞU OLAN ESBAŞ TARAFINDAN İŞLETİLİYOR. BÖLGEDE 71'İ YABANCI OLMAK ÜZERE TOPLAM 248 FİRMA FAALİYET GÖSTERİYOR. 2009 YILINDA GERÇEKLEŞEN TİCARET HACMİ 2,65 MİLYAR DOLAR OLARAK KAYITLARA GEÇERKEN BÖLGENİN HİZMETE GİRİŞİNDEN BUGÜNE KADAR GERÇEKLEŞEN TOPLAM TİCARET HACMİ İSE 36 MİLYAR DOLARA ULAŞMIŞ BULUNUYOR.

İzmir'in Gaziemir ilçesinde 2.2 milyon metrekarelik bir alan üzerinde kurulu olan Ege Serbest Bölgesi, Uluslararası Adnan Menderes Havalimanına 4, İzmir Limanına 12, otoyol ağlarına ise 1 km. mesafede yer alıyor. Bölgenin altyapı çalışmaları tamamlanan 1.500.000 metrekarelik bölümünde 71'i yabancı olmak üzere toplam 248 firma faaliyet gösteriyor. 2009 yılında gerçekleşen ticaret hacmi 2,65 milyar dolar olarak kayıtlara geçerken bölgenin hizmete girişinden bugüne kadar gerçekleşen toplam ticaret hacmi ise 36 milyar dolara ulaşmış bulunuyor. Ege Serbest Bölgesi'nde yaratılan istihdam ise 14 bin kişiye ulaştı. Türkiye'deki 20 serbest bölgede yaratılan toplam istihdamın ve yatırımın 3'te 1'i Ege Serbest Bölgesi'nde bulunuyor.

Bir üretim bölgesi olan Ege Serbest Bölgesi'nde ağırlıklı olarak elektronik, otomotiv yan sanayi, makine imalat ve montajı, savunma sanayi, hassas ölçü aletleri, metal bağlantı elemanları ve mutfak mobleleri üretimi, tekstil ve gıda işleme ve paketlenme gibi sektörler yer alıyor. En fazla ticareti yapılan mallar ise, tekstil ürünleri, konfeksiyon, ağır iş makineleri, kimyasal ürünler ve dayanıklı tüketim mallarıdır.

Ege Serbest Bölgesi'nin üyesi olduğu kuruluşlar arasında HUKD (Havacılık ve Uzay Kümelenmesi Derneği), DEİK (Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu), EBSO (Ege Bölgesi Sanayi Odası), İZTO (İzmir Ticaret Odası), ESİAD (Ege Sanayici ve İş Adamları Derneği) gibi dernek ve kurullar sayılabilir.

ESBAŞ: 4 KALİTE BELGESİNE SAHİP İLK TÜRK SERBEST BÖLGE KURUCU VE İŞLETİCİSİ

350 kişilik uzman kadrosuyla 240 firma ve 14500 çalışana ev sahipliği yapan Ege Serbest Bölgesi'nin kurulup işletilmesinden sorumlu olan ESBAŞ'ın temel çalışma misyonunu, Ege Serbest Bölgesi'ndeki firmalarla işbirliği yapmak, firmaların temel ihtiyaçlarını verimli bir şekilde karşılamak ve bütün bölge firmalarının kendi iş hedeflerini başarıyla sürdürebildikleri uygun maliyetli, sorunsuz bir iş ortamı sağlamak olarak özetleyebiliriz.

Kaya Tuncer
ESBAŞ Yönetim Kurulu Başkanı

"ESBAŞ ve Ege Serbest Bölgesi; gelişmekte olan ülkelerce örnek iş modelleri olarak kabul edilmektedir. Tarihindeki 20 başarılı yıl ve devletin, çalışanların ve yatırımcıların eşit olarak yararlarını gördüğü çok büyük bir potansiyele sahip olarak Ege Serbest Bölgesi, ilham verici bir işletmedir."

ESBAŞ, ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ve HACCP Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi ile 4 kalite belgesine sahip ilk Türk serbest bölge kurucu ve işleticisi olması ile de önem taşıyor.

ESBAŞ; California'da Berkeley ve USC'de eğitim görmüş, büyük uluslararası projelere imza atan bir girişimci olan Kaya Tuncer tarafından 1990 yılında kuruldu. 2001 yılında Türkiye'deki en iyi 10 işadamından biri seçilen Kaya

Tuncer, 2004 yılında başkanı olduğu "Uzay Bilimleri Aracılığıyla Küresel Dostluk Vakfı" ile dünya barışına yaptığı katkılardan dolayı Ellis Adası Onur Madalyasını aldı. Daha sonra İngiliz Financial Times Grubu dergilerinden FDI-Foreign Direct Investment, Kaya Tuncer'i, doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını ülkemize çekmek için yaptığı çalışmalardan ötürü 2005 Yılı Bölgesel Onur Ödülü'ne layık gördü. Kaya Tuncer 2009 yılında Amerikan Türk Cemiyetinin (ATS-The American Turkish Society) Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi.

"GAZİEMİR, EGE SERBEST BÖLGESİ'NİN YARATTIĞI EKONOMİK GELİŞİM SAYESİNDE TÜRKİYE'NİN EN HIZLI BÜYÜYEN İLÇESİ HALİNE GELDİ"

ESBAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Kaya Tuncer; ESBAŞ ve Ege Serbest Bölgesi'nin bölge ve Türkiye ekonomisi için önemini şu sözlerle ifade etti: "ESBAŞ ve Ege Serbest Bölgesi; gelişmekte olan ülkelerce örnek iş modelleri olarak kabul edilmektedir. Tarihindeki 20 başarılı yıl ve devletin, çalışanların ve yatırımcıların eşit olarak yararlarını gördüğü çok büyük bir potansiyele sahip olarak Ege Serbest Bölgesi, ilham verici bir işletmedir.

ESB'nin sınırları içinde bulunduğu İzmir'in Gaziemir Belediyesi, ESBAŞ'ın gelişimine paralel büyük bir gelişme süreci yaşamıştır. Burada şu anda üç büyük alışveriş merkezi ve çok sayıda araba galerisi bulunmaktadır. Tek katlı evler, yerlerini 8 katlı apartmanlara bırakmıştır. Yeni okullar, sağlık tesisleri, parklar kurulmuştur. Gaziemir, Ege Serbest Bölgesi'nin yarattığı ekonomik gelişim sayesinde Türkiye'nin en hızlı

" Bir üretim bölgesi olan Ege Serbest Bölgesi'nde ağırlıklı olarak elektronik, otomotiv yan sanayi, makine imalat ve montajı, savunma sanayi, hassas ölçü aletleri, metal bağlantı elemanları ve mutfak mobleleri üretimi, tekstil ve gıda işleme ve paketlenme gibi sektörler yer alıyor. "

büyüyen ilçesi haline gelmiştir.” Ege Serbest Bölgesi’nin çalışanlarının yarısına yakınının Gazimir’de yaşadığını söyleyen Kaya Tuncer, bunun bölgeye katkısının oldukça büyük olduğunu söyledi. Kaya Tuncer: “Bugünkü şartlarda çalışanların yılda 75 milyon ABD doları kazandığı düşünülürse, bu gelirin çevre bölgeye etkisi çok önemlidir. Serbest Bölge’nin ihtiyacı olan mal ve hizmetlerin de çevre bölgeden karşılandığı göz önünde bulundurursanız, Ege Serbest Bölgesi’nin, yer aldığı bölgeni ve Türkiye’nin ekonomik gelişimindeki önemini görebilirsiniz.”

Kaya Tuncer; serbest bölgelerin ülkelerin gelişiminde kilit bir rol oynadığının altını çiziyor. Tuncer: “Çeşitli ileri teknolojiler şirketlerinin getirdiği deneyim, bir ülkenin gelişimine çok önemli bir katkı sağlamaktadır. Umuyoruz ki, 30-35 bin kişilik istihdama, yakın zamanda ulaşacağız. Böylece, çalışan gelirleri, mal ve hizmet alımları ile yaratılan etki yüz milyonlarca doları bulacak ve böl-

gede yaşayan nüfus için önemli bir rol oynayacak.

Ege Serbest Bölgesi ve ESBAŞ göstermiştir ki, özel sektör, endüstriyel bölgelerin kurulmasında ve işletmesinde çok etkin olabilmektedir. Türkiye, serbest bölgelerin ve endüstriyel gayrimenkullerin özel sektör tarafından kurulmasına ve geliştirilmesine olanak veren yasaları yürürlüğe sokmuştur.”

“EGE SERBEST BÖLGESİ; ORTA DOĞU, ORTA ASYA VE AVRUPA’YA AÇILAN BİR GEÇİŞ KAPISIDIR”

ESBAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Kaya Tuncer, Ege Serbest Bölgesi’nin ana sektörlerini şöyle sıralıyor: “Elektronik, havacılık, sağlık, otomotiv aksamı, makine endüstrisi, tekstil/giyim, gıda ambalajlama, Bilişim Teknolojileri ana hedef sektörlerimizdir. Şu ana değin uluslararası alanda tanınan birçok şirketi cezbedebildik. Bunlardan bazıları: Eldor Electronics (İtalya) , Delphi Pac-

kard, Delphi Diesel, Gates (ABD) , McCormick (İngiltere) , Stork Fokker Elmo (Hollanda) , Mahle, Hugo Boss, Aero, PFW (Almanya) olarak sayılabilir.”

Tuncer, Ege Serbest Bölgesinin Ege Serbest Bölgesi’nin, Orta Doğu, Orta Asya ve Avrupa’ya açılan bir geçiş kapısı olduğunu söylüyor ve şöyle devam ediyor: “Bu yüzden dünyadaki şirketler, Amerikalı şirketler dahil bu bölgelerde iş yapmayı planlayan şirketler için, Ege Serbest Bölgesi ideal bir üretim ve ticaret merkezidir.

“TÜRKİYE’DE SERBEST BÖLGELERİN SAHİP OLDUĞU VERGİ AVANTAJLARI KISITLANDI”

Türkiye’deki yatırımla ilgili kanunların değişmesinin, serbest bölgeleri olumsuz etkilediğini ifade eden Kaya Tuncer; bu durumun düzeltilmesi için çabalarının sürdüğünü söylüyor. Tuncer: “Yasalarda sıkça yapılan değişiklikler

nedeniyle Türkiye’de serbest bölgelerin sahip olduğu vergi avantajları kısıtlandı. Bu, serbest bölgelerdeki ve ülkenin geri kalanındaki doğrudan yabancı yatırımlarda hatırı sayılır bir düşüş yaratarak, ters tepkiye neden oldu ve yabancı yatırımcıların Türkiye’ye olan güvenini zedeledi. Türkiye’nin, bu girişi düzelterek, yükümlülüklerine sadık bir devlete sahip olan ve yatırım için istikrarlı bir ülke olduğunu gösterebilmesi için, hükümetle birlikte her türlü çabayı gösteriyoruz.”

Tuncer; ESBAŞ’ın önümüzdeki yıllarda çok daha iyi bir noktaya ulaşacağını söylüyor: “5-10 yıl içinde Avrupa Birliği’ne katılacak, gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye’nin, doğrudan yabancı yatırımı birçok farklı sebepten ötürü cezbetmeye ihtiyacı vardır. Bunlardan en başta geleni istihdam yaratmaktır. Bundan dolayı serbest bölgeler teşvik edilmeli, serbest bölgelere yabancı sermaye yatırımları özendirilmelidir. AB ülkelerinin ekonomik gelişmelerinde, örneğin Portekiz’de, İspanya’nın Madera Adaları’nda, Malta’da, ve yine Polonya’da, Macaristan’da ve Romanya’da benzer teşviklerin uygulandığını gözlemledik.

Dahası, ilginçtir ki işsizlik oranlarının yükseldiği Fransa gibi ülkeler son yıllarda, “rekabet alanları” adı altında bazı bölgeler kurmaktadır. Bu bölgeler yatırımı cezbetmek ve muhafaza etmek için, vergi avantajına ve/veya belirli sübvansiyonlara sahip olmaktadır. Bu yüzden, Türkiye’nin rekabetçi olabilmesi için, yatırım teşviklerine devam etmesi ve doğrudan yabancı yatırımlara karşı taahhütlerine uyması gerekmektedir.

Netice olarak Türkiye’nin ve ESBAŞ’ın, gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerde birçok rakibi olduğu görülmektedir. Almanya’da, Alman firmalarının Türkiye’ye gelmeleri ve yatırım yapmaları için roadshow’lar düzenliyoruz; Almanlar da Türk yatırımcıları cezbetmek için, aynı şeyi Türkiye’de yapıyor. Görüyoruz ki dünya hızla değişiyor. Ayrıca, doğrudan yabancı yatırım için düşük işçilik ve diğer teşvikler sağlayan Çin faktörü de var. Bildiğiniz gibi Çin, doğrudan yabancı yatırımı en çok cezbeden ülke.”

ESBAŞ İLE 240 ŞİRKET, 15 BİN KİŞİYE İSTİHDAM

Kaya Tuncer ESBAŞ’ın Ege Serbest Bölgesi için sunduğu olanakları anlattı: “Öncelikle Ege Serbest Bölgesi, bizim yüksek kalitede altyapı sağladığımız modern bir endüstriyel parktır. Buna ek olarak, şirketlere diğer bazı hizmetler de sunuyoruz, günde 17 bin kişiye yetecek yemek ve catering hizmeti gibi. Çoğu büyük firmamız günde 3 vardiya çalıştığı için, bu hizmetler 24 saat boyunca sağlanmaktadır. 150 çocuk kapasiteli, bölge çalışanlarının çocuklarını sabah bırakıp mesai sonunda alabildikleri bir çocuk bakım merkezimiz de var. Yine bölge çalışanlarına, kapalı ve açık alanlarda spor yapmalarına imkan sağlayan tesisler kurduk. Ve dört doktor, bir intern, bir acil müdahale uzmanı doktor ile 4 hemşirenin bulunduğu sağlık merkezi hizmet vermektedir.”

ESBAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Kaya Tuncer; rakipleriyle kıyaslandığında, yatırımları cezbetmek için ESBAŞ’ın sahip olduğu avantajlar hakkında

şunları söylüyor: “Daha önce bahsedildiği üzere Ege Serbest Bölgesi, ABD ve Avrupa’dakilere benzeyen modern bir endüstriyel parktır. Bu yüzden Ege Serbest Bölgesi, Avrupalı ve Amerikan standartlarında altyapıya sahip bir endüstri parkı olduğundan firmaların rahatlıkla ticaret ve üretim yapabilecekleri bir cazibe merkezidir. Ege Serbest Bölgesi, kurulmaya başlandığı 1990 yılından bu yana ihracata dayalı üretim yapmak üzere Türkiye’ye gelen yabancı sermaye yatırımlarının yüzde 50’ye yakınına cezbe etmeyi başarmıştır.

ESBAŞ’ta şu an 240 şirketin faaliyet gösterdiğini söyleyen Tuncer; 15 bin kişiye de istihdam sağlandığının altını çiziyor. Tuncer: “Şu anda, 240 firma bölgede faaliyet göstermektedir ve 15 bin kişilik istihdam sağlanmıştır. Hedefimiz bölge tamamen dolduğunda, 30 bin çalışan ve yıllık 5 milyar dolarlık ticaret hacmine ulaşmaktır. Ege Serbest Bölgesi’nde toplam ticaret hacmi kurulduğu günden bugüne 36 milyar doları aşmış bulunmaktadır.”

Mesleki eğitimde yeni vizyon:

OSEP

2006 YILINDA ANKARA SANAYİ ODASI VE MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ARASINDA İMZALANAN PROTOKOL İLE HAYATA GEÇİRİLEN OKUL SANAYİ EĞİTİM PROGRAMLARI (OSEP) İKİLİ EĞİTİM SİSTEMİ'NİN UYGULANDIĞI ERKUNT EĞİTİM MERKEZİ'NDE, 170 OSEP ÖĞRENCİSİ EĞİTİM GÖRÜYOR. KURS PROGRAMLARI, ANKARA SANAYİ ODASI, İŞLETME TEMSİLCİLERİ VE MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI YETKİLİLERİNCE HAZIRLANIP UYGULAMAYA KOYULUYOR.

Erkunt Anonim Şirketi tarafından kurulan Erkunt Eğitim Merkezi, 1996 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yayıncılık Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak faaliyetlerine başladı. Merkez; Ankara Sanayi Odası'nın 1. Organize Sanayi Bölgesi'nde tahsis edilmiş olduğu arsa üzerine yaptırılan yapıda hizmet veriyor. Erkunt Eğitim Merkezi'nin modern makine ve teçhizatlarla sahip otomasyon laboratuvarlarında 690 devamlı öğrenci ve yılda ortalama 6000 kursiyere makine teknolojisi, metal teknolojisi, elektrik-elektronik teknolojisi, ahşap teknolojisi, motorlu araçlar teknolojisi alanlarında mesleki eğitim kursu ve seminerler veriliyor. 2006 yılında başlanan OSEP İkili Eğitim Sisteminin uygulandığı Erkunt Eğitim Merkezi'nde 520 çırak öğrencinin eğitimleri ile Ankara Sanayi Odası ile uygulamakta olduğu proje kapsamında 170 OSEP öğrencisinin sene boyu beceri eğitimleri devam ediyor.

“OSEP; TÜRKİYE'DE MESLEKİ EĞİTİM PROGRAMLARINA YENİ BİR VİZYON GETİRDİ.”

OSEP'in alanlarında en üst düzeyde nitelik kazanmış bireyler yetiştirmeyi hedefleyen eğitim sistemine dikkat çeken Aydın Türkoğlu, Erkunt Eğitim Merkezi ve OSEP işbirliği hakkında şunları söyledi: “Kısaca OSEP olarak bilinen Okul Sanayi Eğitim Programları, ülkemizde uygulanmakta olan ikili mesleki eğitim yönergelerine göre sürdürülmektedir. Mevcut sistemin işleyişi; Milli Eğitim Bakanlığı ile Ankara Sanayi Odası arasında 2006 yılında imzalanan bir protokol gereği mevcut müfredatların yanında işletmelerin ihtiyaçları da göz önüne alınıp farklı kurs programları ile zenginleştirilerek, daha aktif eğitim programları ve kişisel gelişim dersleri ile desteklenmektedir. Beş yıl içerisinde kurumsal bir yapıya kavuşturulan OSEP'de eğitime alınan öğrenciler Almanya'da benzer uygulamaların yapıldığı şekilde mesleki beceri testlerine tabi olarak seçilmekte ve kaynaklar, doğru kişilere doğru mesleklerde en verimli biçimde sunulmaktadır. OSEP; Türkiye'de mesleki eğitim

Aydın Türkoğlu

Erkunt Eğitim Merkezi Müdürü

Eğitimi iş gücü; üründe kalite, üretimde hız, rekabette üstünlük demektir.

programlarına yeni bir vizyon getirmiştir. Ankara Sanayi Odası'nın girişim ve destekleriyle sürdürülmekte olan programa dahil olan orta öğretim çağındaki gençlerimiz; eğitimlerini tamamladıklarında, kişisel gelişimlerini tamamlamış, sosyal yönden güçlü, kendine güvenen, ülkesini ve mesleğini seven, alanlarında en üst düzeyde nitelik kazanmış bireyler olarak hayatlarına devam edecekler.”

PROJE KAPSAMINDA 170 OSEP ÖĞRENCİSİ EĞİTİM GÖRÜYOR

Erkunt Eğitim Merkezi Müdürü Aydın Türkoğlu, 520 çırak öğrencinin eğitimleri ile Ankara Sanayi Odası ile uygulamakta olduğumuz proje kapsamında 170 OSEP öğrencisinin sene boyu beceri eğitimlerinin devam ettiğini söyledi. Türkoğlu: “3308 sayılı kanunla öngörülen ve işletmelerde çalışmakta olan 520 çırak öğrencinin eğitimleri ile Ankara Sanayi Odası ile uygulamakta olduğumuz proje kapsamında 170 OSEP öğrencisinin sene boyu beceri eğitimleri devam etmektedir. Proje kapsamında Ankara Sanayi Odası'nın üye işletmelerinde ihtiyaç duyulan nitelikli elemanların yetiştirilmesi konusunda farklı kaynak arayışları ile işsiz ve istihdam için yeterli niteliğe sahip

olmayan kişilere meslek edindirme kurs programları yürütülmektedir. Ayrıca işletmelerde çalışanların mesleki gelişimlerine yönelik eğitimler ile belge ve sertifika programları uygulanmaktadır. Bunu yanı sıra iş makineleri operatör eğitimleri de verilmekte olup Ankara'nın önde gelen inşaat firmalarının bu konudaki talepleri karşılanmaktadır. “

SOSYAL AKTİVİTELERİN FİNANSÖRÜ ANKARA SANAYİ ODASI

Aydın Türkoğlu; OSEP eğitiminin mevcut ikili eğitime göre en büyük farkının öğrencilerin okul müfredatının dışında kalan alanlarda da eğitime tabi tutulmaları olduğunu söylüyor. Türkoğlu: “OSEP eğitiminin mevcut ikili mesleki eğitim programına göre en önemli farklılıkları okulda yapılan eğitimler kadar beceri eğitimlerinin de en yüksek kalitede kurs programları ile desteklenmesidir. Bu kurs programları Ankara Sanayi Odası, işletme temsilcileri ve Milli Eğitim Bakanlığından yetkililerin birlikte hazırladığı müfredatların ihtiyaca göre belirlenerek hazırlanıp uygulamaya koyuluyor. Programlarımız, iş ve yaşam bilgisi eğitimleri, yabancı dil eğitimi, seminerler, tiyatro, sinema gösterileri, izcilik kulübü faaliyetleri, satranç kulübü, halk dansları kulübü ve futbol, voleybol, bilardo, tekvando, boks gibi spor müsabakalarına öğrencilerin resmi katılımı sağlanıyor. Güçlü sosyal aktivitelerle desteklenen bu faaliyetlerin finansmanını Ankara Sanayi Odası doğrudan üstleniyor. Bu anlamda, programımızın sosyal yönü en iyi mesleki eğitim programı olduğunu söyleyebiliriz.”

“AŞIL OLAN; DOĞRU İNSANIN DOĞRU ALANDA YETİŞTİRİLMESİDİR”

OSEP'in sektörlere katacağı artılara da değinen Türkoğlu, bu eğitim sisteminin kaliteli ve sosyal yönden de gelişmiş işgücü oluşturmadaki katkılarından bahsetti. Türkoğlu: “OSEP Mesleki Eğitim Sisteminin amacı kuruluşların ihtiyacı olan nitelikli iş gücünü eğitim kurumları ile işbirliğinde ve kendi kurumsal yapısından da kendi ihtiyaçlarına uygun olarak ye-

tiştirilmesi sağlamasıdır. Burada asıl olan doğru insanın doğru alanda yetiştirilmesidir.

OSEP'in amacı; genç işgücümüzün, verilen eğitim sisteminin sonunda, yeteneklerine en uygun alanlarda ve teknolojinin istediği verimlilikte, dahası sosyal yönden de yetişmiş bir birey olarak işletmelerimizin hizmetine sunulmasıdır."

Türkoğlu; Erkunt Eğitim Merkezi olarak Avrupa ülkelerindeki eğitim yapısını yerinde incelediklerini söylüyor.

"Merkezimiz; AB proje ve ASO'nun finansman destekleri ile başta güçlü bir mesleki eğitim yapısına sahip Almanya olmak üzere tüm Avrupa ülkelerindeki uygulamaları yerinde inceliyor. Yerinde görülen uygulamalar ve sistemlerin merkezimize uyarlanması konusunda bu ülkelerin sektörel kuruluşları ve eğitim uzmanları ile karşılıklı inceleme ziyaretleri yapılarak bilgi alışverişinde bulunulmakta ve gelişim sağlanmaktadır."

TANITIM ÇALIŞMALARI ÜLKE GENELİNDE SÜRDÜRÜLÜYOR

Aydın Türkoğlu, eğitim merkezinde yapılan her türlü faaliyetler ile ilgili olarak Türkiye'nin diğer bölgelerinde de tanıtım çalışmaları yaptıklarından bahsetti. Türkoğlu: "Gerek ASO, gerekse işbirliği yapmakta olduğumuz AKDER, İMMB ve benzeri dernekler ile yapılan çalışmalar ile faaliyetlerimiz farklı bölgelerde de uygulanıyor. Bu çalışmalarımızı uygulamak isteyen her türlü kurum ve kuruluşa desteklerimizde hiçbir

fedakârlıktan kaçınmıyoruz. Sektörel kuruluşlarımıza özellikle işletmeler bünyesinde kendi eğitim birimlerini kurmaları konusunda her türlü destek veriliyor. Özellikle ağır iş kollarında çalışanlara, işletmelerin kendi bünyelerindeki eğitim kurumları ile işbirliğine girilip sertifika programlarının uygu-

sanayimizin önde gelen kurum ve kuruluşlarında çalışan 2500 mühendis ve teknisyenlere eğitimler verildi. Ekipmanlar ve eğitim programları başta ASO ve Hidromek olmak üzere Akder üyeleri tarafından da sürekli günümüz teknolojisine göre yenileniyor. Temel ve ileri seviyede Hidrolik, Pinomatik eğitimleri ile PLC (Siemens S7 200 – 300) PIC (Mikrodenetleyiciler) eğitimleri veriliyor. Bu eğitimlere bu güne kadar Ankara içi ve dışından ülkemizin önde gelen 160 değişik sanayi kurumu ve kuruluşu katıldı. Bu kurum ve kuruluşlara örnek olarak Hidromek, Erkunt, Coca Cola, Çesan, Ereğli Demirçelik, MKE, Aselsan TAI, BOTAS, EÜAŞ, Güriş, LİMAK gibi firmaları sayabiliriz"

ÖNCELİKLİ EĞİTİM TALEPLERİ NİTELİKLİ İŞ GÜCÜ VE ORYANTASYONA YÖNELİK

Erkunt Eğitim Merkezi'ndeki makine sektörüne yönelik eğitime talebin daha çok kurumsallaşmış firmalardan geldi-

"OSEP Mesleki Eğitim Sisteminin amacı kuruluşların ihtiyacı olan nitelikli iş gücünü eğitim kurumları ile işbirliğinde ve kendi kurumsal yapısında kendi ihtiyaçlarına uygun olarak yetiştirilmesinin sağlanmasıdır. Burada asıl olan doğru insanın doğru alanda yetiştirilmesidir."

lanması konusunda her türlü bilgilendirme yapılıyor. ASO üyesi işletmeler ile yürütülen bu çalışmalar yoğun bir şekilde devam ediyor."

UAGEM ULUSAL AKIŞKAN GÜCÜ EĞİTİM LABORATUARI'NDA 160 SANAYİ KURULUŞU EĞİTİM GÖRDÜ

Erkunt Eğitim Merkezi Müdürü Aydın Türkoğlu; ASO'nun desteği ve Hidromek A.Ş.'nin girişimleri ile kurulan UAGEM Ulusal Akışkan Gücü Eğitim Laboratuvarı hakkında bilgi verdi. Türkoğlu: "Bu laboratuvar, ülkemizin en modern ve kapsamlı eğitim materyallerine sahiptir. 2002 yılında kurulmuş olan laboratuvarımızda bu güne kadar

ğini söyleyen Türkoğlu sektörel kuruluşlarının misyonunun önemine değiniyor. Türkoğlu: "Sektörde eğitim talepleri daha çok kurumsallaşmış firmalardan geliyor. Bu konuda sektörel kuruluşlara büyük görevler düşmekte ve bu tür eğitimlerin öneminin kuruluşlara iyi aktarılması gerekmektedir. Özellikle ihtiyaçları olan nitelikli işgücünün yetiştirilmesi ve istihdam edilecek kişilerin işletme uyumlarına yönelik oryantasyon konularında eğitimlere talepler bulunmaktadır. Mesleki eğitimler bazında da kaynak teknolojileri, otomasyon sistemleri, PLC, CNC, CAD-CAM eğitimleri ile imalat ve montaj mekaniği konusunda yoğun talep görülüyor. Bu taleplerin karşılan-

ması konusunda kendi eğitim personelimiz, üniversitelerden öğretim görevlileri ile Hidromek, Nuriş Kaynak Makineleri ve İMMB gibi farklı kuruluşların mühendis ve uzmanlarından faydalanıyoruz.

“EĞİTİME DESTEK PROJELERİ FARKLI İLLERDE, FARKLI SEKTÖREL KURULUŞLARLA DA SAĞLANMALI”

Makine sektörünün bu günü ve geleceği hakkında yorumlarda bulunan Türkoğlu, özellikle mevcut genç nüfusun nitelikli iş gücüne dönüştürülmesinin önemi üzerinde durdu. Türkoğlu: “Sahip olduğumuz genç nüfusumuz ile bulunduğumuz coğrafi konum ve kaynaklarla tüm dünyanın ilgi odağı durumundayız. Bu genç nüfusun nitelikli iş gücüne dönüştürülmesi ile daha nitelikli ürünlerin üretilebileceği kaçınılmaz bir gerçektir. Bu haliyle bile ekonomiye çok büyük katkısı bulunan makine sektörüne sağlanacak daha nitelikli iş gücü ile inanıyorum ki kalite ve teknoloji olarak da makine sektöründe ilgi odağı olabileceğiz. Sektördeki her işletmenin kendi boyutunda sürdürebileceği eğitim faaliyetleri ile işgücü niteliğini yükseltilebilir. Her firma bulunduğu bölgedeki eğitim kurumları ile işbirliğinde çalışmalar sürdürebilir. ASO'nun Ankara'da Erkunt Döküm, Hidromek gibi işletmeler ile sağladığı eğitime destek projeleri farklı illerde, farklı sektörel kuruluşlarla da sağlanabilirse sanırım daha çok Erkunt benzeri mesleki eğitim merkezleri oluşturulabilir. Bu tür projeler tamamlandığında nitelikli istihdam, kaliteli üretim gibi faktörler artacak, dünya üzerinde kullanılan makinelerde daha fazla “Made in Turkey” ürünlerini görebileceğiz. Bu tür beklentilerin ancak nitelikli eğitim ve nitelikli iş gücü ile gerçeğe dönüşebilir.”

“SEKTÖRLER MESLEK LİSELERİ VE MESLEK EĞİTİM MERKEZLERİYLE İŞBİRLİĞİ İÇİNDE OLMALI”

Sektörel kuruluşların ve işletmelerin, çevrelerinde bulunan Endüstri Meslek Liseleri ve Mesleki Eğitim Merkezleri ile işbirliği yaparak buralardaki eğitimci ve yöneticilerle güçlü diyaloglar kur-

ması gerekiyor. İşletme sahiplerinin çalıştırdıkları elemanların bu eğitim yuvalarında yetiştiğini unutmamaları gerekiyor. Firmalar ihtiyaçlarını ne kadar iyi anlatabilirse eğitim kurumlarının yetiştirecekleri öğrenciler de ihtiyaçları o kadar karşılayacaktır. Unutulmamalıdır ki bu gün işletmelere gelen stajyer ve çırak öğrenciler yarın sektörlerin ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünü oluşturacaktır. Onların en iyi şekilde yetiştirilmesi okul kadar işletme sahiplerinin de desteğiyle belirlenecektir. Bunun yanı sıra makine sa-

nayinde faaliyette bulunan çoğu firma kobi niteliğinde olmakla birlikte, kendi eğitim birimlerini oluşturmakta birtakım güçlükler çekiyor. Bölgesel olarak eğitim kurumları ile işbirliğine gidilerek ortak beceri eğitim kurumları oluşturulma projeleri gerçekleştirilmelidir. Bu faaliyetler aynı zamanda Ar-Ge çalışmalarını da arkasından getirecektir. Bu çalışmalar makine imalatçılarının uluslararası pazarlarda rekabet şansını arttıran unsurları oluşturacaktır. Eğitimli iş gücü; üründe kalite, üretimde hız, rekabette üstünlüktür.

Un fabrikası makinelerinin üretim üssü:

Çorum

ORTA ANADOLU MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA ÇORUM, MAKİNE İHRACATINDA ÖNEMLİ İLLER SIRALAMASINDA 14. SIRADA YER ALIYOR. MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ; 42 MİLYON DOLARA YAKIN BİR DEĞERE SAHİP OLMASI İLE ÇORUM EKONOMİSİNİN EN ÖNEMLİ SEKTÖRÜ SAYILIYOR.

3 50 bin kişilik ile nüfusu ile Çorum ilimiz, ülkemiz nüfusunun yaklaşık yüzde 0,5'ini barındırıyor. Çorum'un GSYİH'ya olan katkısı TÜİK tarafından en son açıklanan verilere göre 2001 yılında yüzde 0,7 olarak kayıtlara geçti.

İhracatçı Birlikleri kayıt rakamlarına göre Çorum'un genel ihracatı, 2008 yılında 2007 yılına göre yüzde 22,3 büyüyerek 108 milyon dolara ulaşırken 2009 yılında ise küresel kriz nedeniyle genel ihracattaki düşüşe paralel olarak yüzde 6 gerileyerek 102 milyon dolar oldu. 2009 yılında Türkiye ihracatının yüzde 0,1'ini gerçekleştiren Çorum ili ihracatında 2009 yılında Irak yüzde 15 pay ile ilk sırada yer aldı. Azerbaycan-Nahçıvan, ABD, Almanya, İran, İspanya ise ihracatta önde gelen diğer ülkeler arasında sayılıyor.

Çorum'un sektörel ihracat rakamlarına bakıldığında, 2009 yılında "Sanayi" ihracatının 79,7 milyon dolar ve yüzde 78'lik oran ile en büyük paya sahip olduğu görülüyor. "Sanayi Mamulleri" ihracatından aldığı yüzde 53 pay ile "Makine ve Aksamları Sektörü" en önemli kalemi oluştururken, "Taşıt Araçları ve Yan Sanayi" ile "Elektrik-Elektronik, ve Bilişim" onu takip ediyor. İlin ihracatında en önemli sektör konumundaki makine ve aksamları sektörü 42 milyon dolara yakın bir değere sahip.

TÜİK verilerine göre 84. fasıl olarak tanımlanan makine ve aksamları sektöründe Çorum'un ihracatı 2008 yılında bir önceki yıla göre yüzde 17,8 artış gösterirken, 2009 yılında ise yüzde 4 oranında azalma kaydedildi. Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği işteğal alanında yer alan GTİP'ler bazında ise ilin 2009 yılı makine ihracatı yüzde 3,9 oranında geriledi. "Takım Tezgahları" ile "Pompa ve Kompresör" ihracatında ise küçük düşüşler meydana geldi. "Hadde, Döküm Makineleri ve Kalıpları" ihracatı büyük artış göstererek 277 bin dolardan 7,5 milyon dolara yükseldi. Artış gösteren bir diğer kalem olan "Yük Kaldırma, Taşıma ve İstifleme Makineleri" 1,1 milyon dolardan 2,9 milyon dolara ulaştı. Orta Anadolu Makine ve Ak-

samları İhracatçıları Birliği işteğal alanı itibarıyla Çorum makine ihracatında önemli iller sıralamasında 14. sırada yer alıyor. Bu sektörde Çorum'dan ihracat yapan firma sayısı 47'dir.

319 ÜRETİM TESİSİNDE 11 BİN KİŞİYE İSTİHDAM

Kiremit ve tuğla sektörü; Çorum sanayisinin belkemiğini oluşturuyor. Sektörün başlangıç yılları 1950 yıllarına dayanıyor. Çorum'un toprak yapısı ve iklimsel şartlarının olumlu etkisiyle gelişen kiremit ve tuğla sektörü, tamamen yerel kaynaklarla gelişimini sürdürüyor. 1980'li yılların ortalarında Toplu Konut İdaresi tarafından başlatılan konut yapımları sektörün hızla büyümesi-ne, yeni yatırımların yapılmasına ve ka-

alanlarını oluşturdular. Kaynakların kullanımını amacı ile başlayan sanayileşme süreci, makine üretimi ve yeni sektörlerin gelişimi ile bir tepe noktası yakaladı. Bu gelişme sürecinde artan sayıda birçok müteşebbis sermayelerini ve deneyimlerini kullanarak önceki yılların üretim aşamalarında kazandıkları deneyimlerle ikinci, üçüncü fabrikaları kurabildiler.

Yaşanan içsel ve dışsal ekonomik olumsuzluklar yeni yatırımların yapılmasına ve sanayinin gelişmesinde negatif bir rol oynamakla birlikte, 1998 yılında yürürlüğe giren OHAL yasası olarak da bilinen 4325 sayılı Yatırımları ve İstihdamı Teşvik Yasası sanayinin ve yapılacak yatırımların önünde uzun bir süre engel oluşturdu. Bu yasa

“İhracatçı Birlikleri kayıt rakamlarına göre Çorum'un genel ihracatı, 2008 yılında 2007 yılına göre yüzde 22,3 büyüyerek 108 milyon dolara ulaştı. 2009 yılında ise küresel kriz nedeniyle genel ihracattaki düşüşe paralel olarak yüzde 6 gerileyerek 102 milyon dolar oldu.”

pasitelerin en üst düzeyde kullanılmasına yol açtı. Bu iki üretim dalının yerel kaynak temeline dayanan gelişimine müteakip, yeni bir sektörün gelişmesine neden oldu. 1980'li yıllarda un ve kiremit-tuğla sektörü başta olmak üzere, makine ve ekipmanlarının karşılanması için yerel taleplerin ön plana çıkması Çorum'da makine sektörünün gelişmesine yol açtı. Bugün Çorum'da makine üreticileri, birçok ülkeye ihracat yapıyor.

Bu üretim alanlarının yanında, Çorum ilinin özellikle Çorumlu müteşebbislerce üretim merkezi olarak seçilmesi, diğer müteşebbisler üzerinde olumlu etki oluşturdu. Yeni üretim alanlarında yatırım yapmak isteyen yerel sermaye sahipleri Çorum'da kalmayı tercih ettiler. Kağıt, ambalaj, tıbbi malzeme, tekstil, radyatör, viyol, yumurta üretimi yapan kümes hayvancılığı gibi yeni üretim

ile devlet, bazı sektörlerde muayyen bir kapasite gözetmeyerek, teşvik kararı ile desteklenen bazı sektörler ile bölgeler arası haksız rekabetin oluşmasına sebep oldu. 1998 yılında çıkartılan 4325 sayılı OHAL yasası ile ortaya çıkan teşvik adaletsizliği 2005 Yılı itibarı ile teşvik kapsamına giren il sayısı artırılarak Çorum açısından giderilmiştir. Kendisine sunulan olanakları rasyonel şekilde değerlendiren ve kendi ölçeğinde KOBİ kenti olan Çorum ilinin sanayileşme sürecinde bu gün geldiği noktada, Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı 319 üretim tesisi ile 11320 kişiyi istidam sağlıyor.

“KALKINMADA ÇORUM MODELİ”

Çorum Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Çetin Başaranhın-çal; bir asıra dayanan tarihi ve 4 bine

yakın üyesiyle, odalarının; Çorum ili için taşıdığı önemden bahsetti. “Bundan tam bir asır önce, 1910 yılında kurulan Çorum Ticaret ve Sanayi Odası, 100 yıllık tarihi ile Çorum ekonomisinin gelişmesi ve kalkınmasına 4000’e yakın üyesi ile katkıda bulunmuştur. Çalışkan ve kazandığını Çorum’a yatıran üyelerimizin gayretleri şehrimizi Anadolu’nun cazibe merkezlerinden biri haline getirmiştir. Anadolu’da sanayi denince genellikle büyük sanayi firmalarına ara mallar üreten firmalar akla gelirdi. Ama bugün Çorum Anadolu’da bunun dışına çıkabilmiş ve farklı sektörlerde üretim yapabilen kabiliyete ulaşmıştır. Çorumlular, her şeyi devletten beklemeden girişimci yapısı ile “Kalkınmada Çorum Modeli” diye nitelendirilen bir kalkınma modeli oluşturmuş ve Türkiye’ye örnek olmuştur.”

Bir ilin ekonomisinin; kendi üretimi ne kadar güçlüyse o kadar gelişebileceğine değinen Başkan Çetin Başaranhıncal, il genelinde yer alan 380 adet üretim tesisinin Çorum ekonomisinin yapıtaşlarını oluşturduğunu söyledi. Başkan Başaranhıncal: “Kiremit-tuğla ile başlayıp, un ve bunun da ötesinde makine sanayi, demir-çelik döküm, bakır-çinko ve magnezyum alışımları, otomotiv yan sanayi, oto-radyatör ve oto kaloriferi, vitrifriye ve seramik ürünleri, iplik, tekstil, ayakkabı, dokuma, şırınga, cerrahi eldiven, medikal cihaz ve ekipmanlar, kâğıt, ambalaj, mukavva karton kutu ve viol, yem, kümes hayvancılığı ve yumurtacılık, makarna, şeker, süt ve süt ürünleri, lavaş ekmeği, gıda paketleme ve ambalaj, kereste-mobil-ya, palet, kilitli parke taşı, bordür ve büz, blok mermer, hazır beton tesisleri,

Çetin Başaranhıncal

Çorum Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı

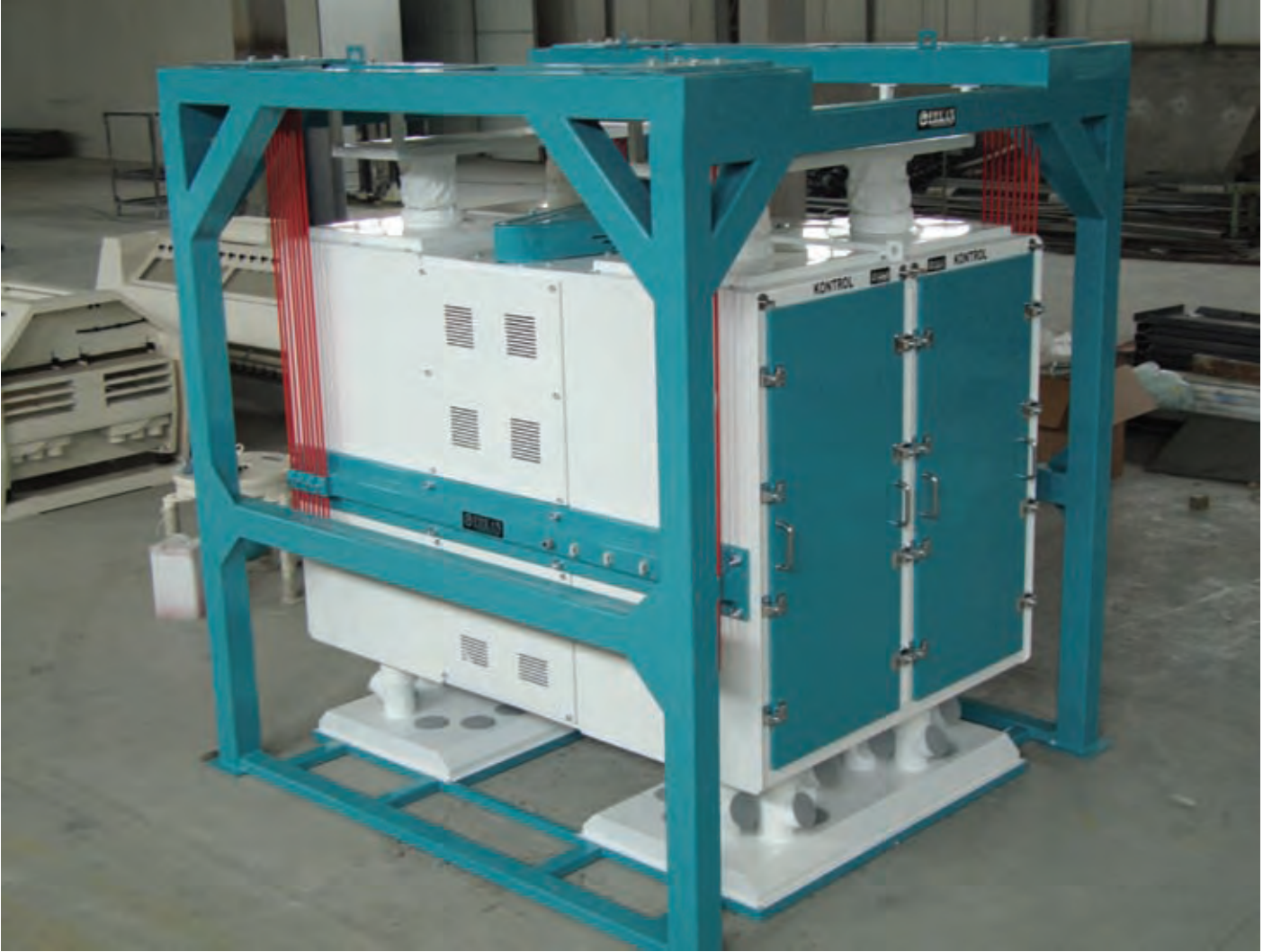
“Çorum ilinden yapılan toplam 100 milyon dolarlık ihracatın yüzde 42’sini makine sanayi gerçekleştirmiştir. Günümüzde un, yem ve tuğla kiremit fabrikalarını anahtar teslimi kuran firmalarımız bu konuda bütün dünya da söz sahibi olmuşlardır.”

derz dolgu (beyaz kalsit) seramik ve fayans yapıştırıcı, kireç, çimento, paketleme tesisleri, kimyasal cam dübel, temperli (şekilli) cam gibi çok değişik sektörlerde güçlü bir üretim şehri olmuştur. İl genelinde kurulu bulunan 380 adet üretim tesisi Çorum ekonomisinin yapıtaşlarıdır.”

İHRACATIN YÜZDE 42’Sİ MAKİNE SEKTÖRÜNDEN

Başkan Başaranhıncal; makine sektörünün Çorum ili ekonomisine sağladığı katkıları şu sözlerle ifade etti. “Makine sektörünün Çorum ili ekonomisinde ayrı bir yeri var. Çeşitli makine imalat sektöründe faal olarak üretimlerini devam ettiren yaklaşık 80 adet firma 70’e aşkın ülkeye makine ihracatı yaparak ön sıralarda yer alıyor. Genellikle komple un ve yem fabrika makineleri imalatını içermekte olup, imalatı yapılan ürünlerin yüzde 60’ı ihraç edilmektedir. Sektör 1500 kişiye istihdam sağlamakla birlikte 2009 yılı verilerine göre ihracat rakamı 42 milyon dolardır. Çorum ilinden yapılan toplam 100 mil-

yon dolarlık ihracatın yüzde 42'sini makine sanayi gerçekleştirmiştir. Un, tuğla, kiremit fabrika makinelerinin bakım ve onarımı ile uğraşan firmalar zamanla imalata yönelmiştir. Günümüzde un, yem ve tuğla kiremit fabrikalarını anahtar teslimi kuran firmalarımız bu konuda bütün dünya da söz sahibi olmuşlardır.”

Başaranhıncal; Çorum'da ağırlıkta olan un ve yem fabrikalarının yanında çimento sanayi, çelik dökümhaneleri gibi çeşitli tesislerinde ekonomiye katkı sağladığını söyledi. Başkan Başaranhıncal: “Bununla beraber aynı sektörde faaliyet gösteren çelik ve pik dökümhaneleri, toprak sanayi makineleri, çimento sanayine yönelik makineler, ziraai aletler, çelik konstrüksiyon bina imalatı, su buhar, kızgın su, çelik ve basınçlı kap imalatı, vitrikiye makineleri, hidrolik pompa, dişli imalatı, gıda

makineleri yine ihracat potansiyeli yüksek olan ve aynı zamanda da iç ve dış piyasa taleplerini karşılayabilecek yol süpürme makineleri imalatı yapan tesis bulunmaktadır.”

“SANAYİMİZİN EN BÜYÜK EKŞİĞİ, DEMİRYOLU”

Makine sanayi sektörünün Çorum ekonomisi için hayati bir öneme sahip olduğunun altını çizen Çorum Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Çetin Başaranhıncal; makine sektörünün gelişmesinin, Çorum'un kalkınması demek olduğunu söyledi.

Başaranhıncal: “Çorum Ticaret ve Sanayi Odası olarak makine sanayi sektörünün önemini bilmekte ve bu sektörün daha da gelişmesi için çeşitli çalışmalar yapmaktayız. Belirli periyotlarda yerli ve yabancı yatırımcıları şehrimize davet edip, yeni yatırım ve işbirlikleri

yapılması amacıyla sanayi bölgelerimizdeki üretim tesislerimizi gezdirmekteyiz.

Bu sektörün daha da gelişmesi, şüphesiz ki firmalarımızın gelişmesine bağlıdır. Sürekli kendini yenileyen, teknolojiyi yakından takip eden firmalarımızın karşılaştığı sorunların çözülmesi için ilgili makamlarla sürekli diyalog halinde olduğumuz belirtmek istiyorum.”

Çorum'da makine sektörünün gelişmesi için neler yapılması gerektiği hakkında görüşlerini belirten Başkan Başaranhıncal; sanayilerinin en büyük eksiğinin şu an varolan demiryolu ulaşımın yetersizliği olduğunu söyledi. Başaranhıncal: “Dünyanın dört bir yanına ürün gönderen firmalarımızın daha rahat üretim yapabilmeleri ve ürettiklerini daha kolay bir şekilde müşterilerine gönderebilmeleri büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle ilimizin teşvik

desteklerinden yararlanması kadar demiryolu konusu da bir o kadar önemlidir. Şu an sanayimizin en önemli eksi-

ği, demiryoludur. Karayolu ulaşım maliyetlerinin her geçen gün arttığı günümüz koşullarında, yurt dışına anahtar

teslimi fabrikalar kuran firmalarımızın ürünlerini demiryolu ile limanlara ulaştırabilmeleri çok büyük bir avantaj olacaktır. Ticaret ve Sanayi Odası olarak Çorum'a demiryolunun getirilmesi için Cumhurbaşkanı ve Başbakan ve ilgili bakanlıklar başta olmak üzere birçok girişimde bulunarak, demiryolunun Çorum için ne kadar önemli olduğunu dile getirdik. Demiryolu, şu an Çorum'un en sıcak gündem maddelerinin başında yer almaktadır. Çorum'un demiryoluna kavuşması Başkent'in Samsun Limanına bağlanması açısından çok önemlidir."

45 YILLIK TECRÜBE: UĞUR MAKİNA

Sektöründe 45 yıllık tecrübeye sahip olan Uğur Makina Sanayi, un, irmik, yem, mısır, çeltik, pirinç, makarna, şeker, bisküvi ve çikolata fabrikaları için makine yapıyor. Uğur Makina Genel Müdürü Uygun Barlık, makine sektörünün Çorum'daki gelişimi hakkında

bilgi verdi. Barlık, Çorum'un kendi yatırımcılarıyla, ortaklaşa girişimler ve yardımlaşmayla bu noktaya geldiğini söyledi. Genel Müdür Barlık: "Bu gelişimin hikayesi Çorumlunun girişimcilik ruhunda yatmaktadır. Devletimizin imkanlarının sınırlı olmasından dolayı bir çok bölgemize olduğu gibi Çorum'umuza da gereken yatırım imkanları sağlanamamıştır. Buna rağmen bizler sızlanmak yerine gücümüz varsa tek başımıza gücümüz yetmiyorsa ortaklaşa girişimler yaparak elimizden geldiğince yatırımlar yaptık ve halende yapmaktayız. Allaha şükür başarılı da olduk. Biz Çorumlular olarak gözümüzü komşunun kümesine dikmeyip nasıl yardımlaşabiliriz, nasıl el ele verip imkanlar yaratabiliriz düşüncesiyle işlerimize sarıldığımız için Çorum bu noktalara gelmiştir ve iyi yerlere layıktır ve muhakkak layık olduğu noktaya ulaşacaktır."

Uğur Makina, ürettiği makineleri dünyanın dört bir yanına ihraç ediyor. Firmanın ihracat ilişkisi içerisinde olduğu ülkeler arasında, İtalya, Fransa, Portekiz, İngiltere, Almanya ve Yunanistan gibi Avrupa ülkelerinin yanı sıra İran, Irak, Suriye, İsrail, Endonezya, Malezya, Pakistan, Hindistan, Dominik Cumhuriyeti gibi ülkelerde bulunuyor.

Halil Erkan

Erkan Makine Yönetim Kurulu Başkanı

"Sanayicilerimiz devletten hiçbir katkı beklemeden kendi sermayesiyle kurdukları şirketlerden kazandıklarını tekrar şirketlerine harcayarak şirketlerini büyütmelidir. Biz Erkan Makina olarak kendi üzerimize düşen sorumlulukları yerine getiriyoruz."

"PAZARDA HAREKETLİLİK SÜRÜYOR"

Uğur Makina Genel Müdürü Uygun Barlık, üretimlerinin yüzde 90'ını ihraç ettiklerini söyledi. Barlık: "Üretimimi-

zin yüzde 90'ını ihraç ediyoruz. İç pazarda da satışlarımız iyi. Devletin uyguladığı teşvik, AB proje hibe destekleri ve tarımsal kalkınma projeleri ile çok sayıda firma revizyona gitmiş veya yeni fabrikalar kurmaya başlamıştır. Bu nedenle pazarda hareketlilik devam etmektedir."

Genel Müdür Barlık, Çorum'un makine üretim yapan firmaların artı ve eksilerini değerlendirdi. Barlık Çorum'da üretim yapan firmalar için en büyük sorunun yetişmiş personel bulamama ve ulaşım imkanlarının yetersizliği olduğunu altını çizdi. Barlık: "Limanlara ve tren yoluna uzaklık ve hammadde imkanlarına uzaklık sayılabilir. Çorum'un artıları olarak bilgi birikimi, girişimcilik ve Çorumluluk ruhu sayılabilir." Üretim ve ihracatı artırmak için proje sonrası verilen hizmete azami özen gösterilmesi gerektiğini ifade eden Barlık, tanıtım faaliyetleri ve Ar-Ge'nin de önem verilmesi gerektiğini söyledi. Barlık: "Üretimimizle ilgili dünyada sayılı birkaç firmadan bir tanesi biziz. Sürekli kendimizi geliştiriyoruz. Kalitemizi, standartlarımızı yükseltiyoruz. Üretimimizin kalitesinin yanında, satış sonrası hizmetlerimizle, proje sonrası verdiğimiz teknik hizmetle müşteri memnuniyeti bizim için ilk planda yer alıyor.

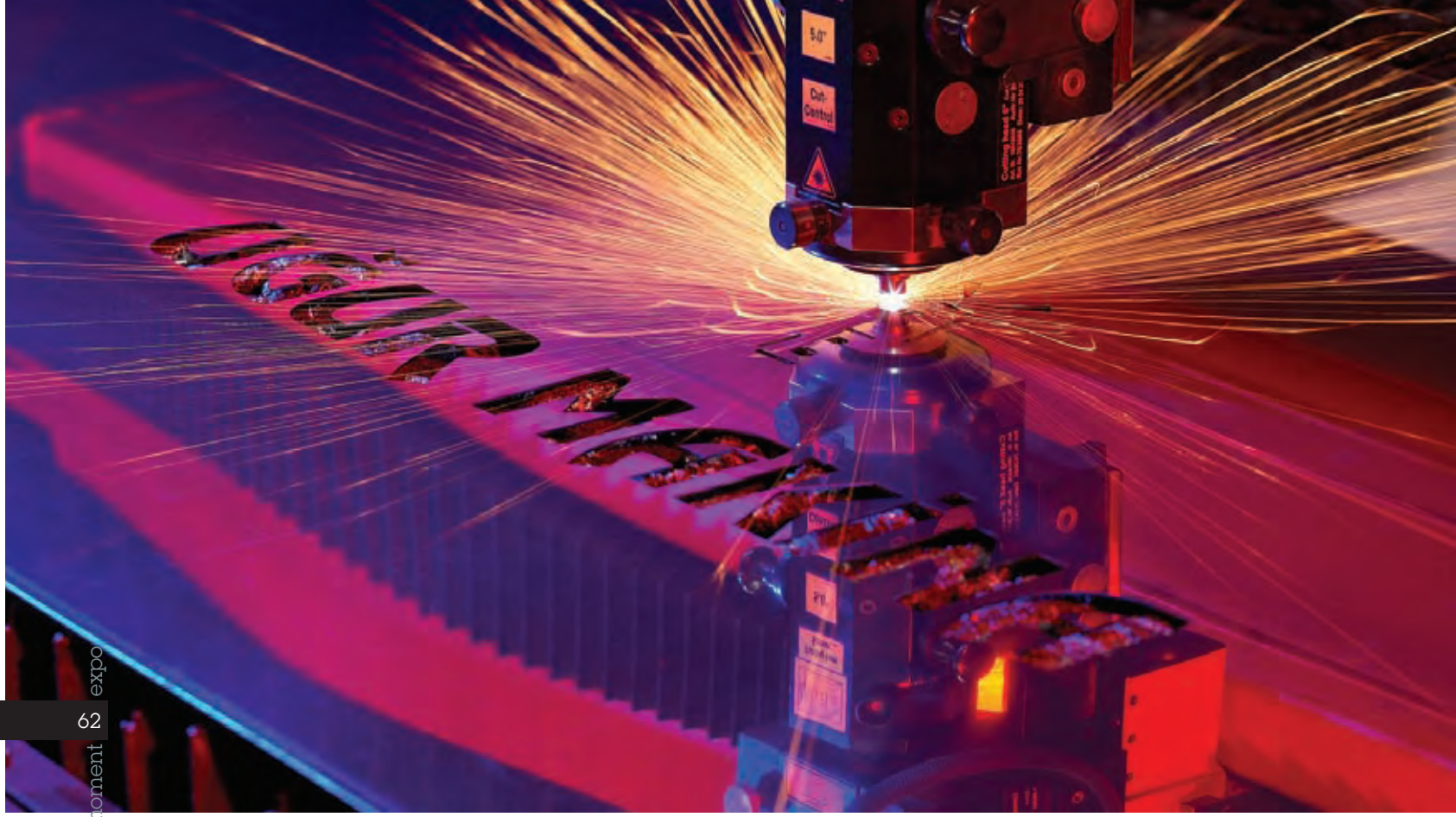
İhracatın artırılması için öncelikle kaliteden ödün vermeden, farklı pazarlara açılmamız, fuarlara katılmamız, dış basında tanıtım faaliyetlerinde bulunmalıyız. En önemlisi Ar-Ge'ye önem vermeliyiz."

2010 yılının geçen yıllarına aynı olmasını beklediklerini söyleyen Barlık, 2011 yılında çalışmalarının neticelerini alacaklarına inandıklarını belirtti. Barlık: "Çalışmalarımız ve girişimlerimiz göstermektedir ki 2010 yılı yaklaşık 2009 yılıyla aynı olacak gibi görünmektedir. Ancak 2010 yılındaki girişim ve görüşmelerimizin netice vermesi durumunda 2011 yılında çok şey beklemekteyiz."

ERKAN MAKİNA TANZANYA'YA MAKİNE SATIYOR

1996 yılında kare elek ve kare elek ahasap kısımlarının üretilmesi amacıyla 150 metrekarelik bir alanda kurulan Erkan Makina bugün 4 bin metrekaresi

kapalı olmak üzere 7 bin metrekarelik bir alanda faaliyet gösteriyor. Erkan Makine; imal ettiği un, irmik ve yem fabrikalarında kullanılan muhtelif makineleri yurt içi ve yurt dışına satışını yapıyor. Erkan Makina Yönetim Kurulu Başkanı Halil Erkan, firmaları hakkında bilgi verdi. Başkan Erkan: "Makine sektöründe ürettiğimiz makineler; un, irmik, yem tesislerinde kullanılan makinelerdir. Erkan Makina olarak yurt içi ve yurt dışında günlük 30 tondan 500 tona kadar anahtar teslimi olmak üzere un fabrikaları, irmik tesisleri ve yem tesisleri yapmaktadır."

Halil Erkan; firmalarının ihracatı hakkında şunları söyledi: "Sanayicilerimiz devletten hiçbir katkı beklemeden kendi sermayesiyle kurdukları şirketlerden kazandıklarını tekrar şirketlerine harçayarak şirketlerini büyütmektedirler. Biz Erkan Makina olarak kendi üzerimize düşen sorumlulukları yerine getiriyoruz. Üretmiş olduğumuz makineleri yurt dışına pazarlıyoruz. İlişki içinde

olduğumuz ülkelerin başında Kazakistan, İran, Gürcistan, Tacikistan, Özbekistan, Makedonya, Cezayir, Kırgızistan, Rusya, Endonezya ve Tanzanya geliyor."

"SATIŞLARIMIZIN YÜZDE 85'İ İHRACATA YÖNELİK"

Erkan Makine Yönetim Kurulu Başkanı Halil Erkan; satışlarının daha çok dış pazara yönelik olduğunu söyledi. Erkan: "İç pazardaki makine satışlarımız toplam satışlarımızın yüzde 15'i kadardır. Satışlarımızın yüzde 85'i ihracata dayalıdır. Önümüzdeki yıl sektördeki beklentimizi iç pazarda yüzde 10 olarak belirledik. Pazar payımızı daha da artırmayı hedeflemekteyiz."

Çorum'da makine üretimi yapan firmaların artmasına değinen Halil Erkan; gümrük müdürlüğünün Çorum'da yer almasının ilin ihracatına önemli katkılar sağladığını söyledi. Erkan: "İhracat açısından gümrük müdürlüğünün Çorum'da olması üreticilerimiz için

önemli bir avantajdır. Makine sektörümüzün en büyük dezavantajı ise kalifiye eleman bulmakta yaşadığı sıkıntıdır. Kalifiye ve alt eleman Çorum makine sektörünün yaşadığı en büyük sorundur. Maalesef sanayicimiz her gün gazete ilanları ile eleman aramaktadır. Ne yazık ki başvuruların çok azı bu sorunu çözebilecek donanıma sahip oluyor."

Halil Erkan; makine üretiminin ve ihracatın artırılması için neler yapılması gerektiğini ve firma olarak bu yıldan beklentilerini şu sözlerle ifade etti:

"Üretim ve ihracatı arttırmak için vergi ve SSK primlerinin aşağı düzeylere çekilmesi gerekmektedir.

2010 yılında şirket olarak geçen yılki hedefim olan ihracat rakamına ulaşmaktır. Döviz kurlarının çok düşük seviyelerde seyretmemesi bir ihracatçı olarak beklentimizdir."

MAKİNE VE ENERJİ A.Ş. UN VE YEM FABRİKALARI KURUYOR

Makine ve Enerji A.Ş.; un, irmik ve

yem sanayinde silolama silo doldurma paketleme tesislerinde faaliyet gösteriyor. Un ve yem fabrikaları makineleri ve anahtar teslim fabrika kurulumu yapan firma 2000 yılında Karadeniz Bölgesi'nin iç kısmında yer alan Hitit imparatorluğunun başkenti Hattuşa topraklarındaki Çorum'da kuruldu.

Firma, faaliyetlerini Makina ve Enerji A.Ş. ismi ile ve aynı zamanda patentli marka olan "makenas" adı altında da yürütüyor.

Makine ve Enerji A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Ali Dost; Makine ve Enerji A.Ş. hakkında bilgi verdi: "Firmamız 2000 yılından bu yana un ve yem fabrikaları makineleri ve anahtar teslim fabrika kurulumu konusunda hizmet veriyor. Yeni sayılabilecek bir firma olmamıza rağmen kadromuz 1985 yılından beri bu sektörde çalışan tecrübeli kişilerden oluşuyor. Makine ve Enerji A.Ş.; makineleri, yedek parçaları ve tüketim malzemelerini zamanında teslim etmesiyle ve buna ilaveten kalite ve fiyat prensipleriyle haklı olarak müşterilerinin güvenini kazandı."

Ali Dost; firmalarının yurt dışında da tesis kurma hizmeti verdiğini söyledi. Dost: "Dünyanın bir çok ülkesinde komple tesisler kuran firmamızın bir

Uygun Barlık

Erkan Makine Yönetim Kurulu Başkanı

"Devletin uyguladığı teşvikler, AB proje hibe destekleri ve tarımsal kalkınma projeleri ile çok sayıda firma revizyona gitti veya yeni fabrikalar kurmaya başladı. Bu nedenle pazarda hareketlilik devam ediyor."

çok ülkede temsilcileri vardır. Azerbaycan, Özbekistan, Rusya, Ukrayna, Almanya, Gürcistan, İran, Mısır, İsrail, Cezayir bu ülkelerdendir. İhracat yaptı-

ğımız ülkelere baktığımızda ise sırasıyla Almanya, Rusya, Ukrayna, Özbekistan, İsrail, Gürcistan ve Kazakistan'ı sayabiliriz.

Bu alanda Makina ve Enerji A.Ş., iç ve dış pazarlarda yönlendirici firma olma çabasını devam ettiriyor. Kalite ve teknolojide gelişen her yeni standardın tabiki ürünlere ve ürün anlayışına ilave edilmektedir. ISO 9001:2000 kalite sistemine sahip olan bir şirket olarak; standart uygulamalarını ve müşteri memnuniyetini düzenli bir şekilde muhafaza etmektedir."

"SATIŞLARIMIZIN YÜZDE 75'İ DIŞ PAZARA"

Makine sektörü açısından Çorum'un önemine değinen Ali Dost; ilin un fabrikası makinelerinde bir üretim üssü olma yolunda ilerlediğini söyledi. Dost: "Çorum, Türkiye'de un fabrikası makinelerinde üretim üssü olma yolunda ilerliyor. İç Anadolu'da yoğun olarak üretilen buğday, un fabrikalarının Çorum'da kurulmasına yol açtı. Daha sonra un fabrikalarının kurulum ve yedek parça ihtiyaçları makine sektörünün gelişmesine yardımcı oldu."

Makine ve Enerji A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Ali Dost; firmalarının daha çok dış pazara yönelik satış yaptığını söyledi. Dost: "Satışlarımızın yüzde 75'i yurt dışına yüzde 25'de iç pazara yapılmaktadır. Bu dönem kırsal kalkınma destekleri ile iç pazar satışlarımız artmıştır."

Çorum ili sanayisinin önündeki en büyük engelin ulaşım sorunu olduğunu söyleyen Dost; demiryolu ağının istenen seviyeye getirilmesinin çok büyük faydalar sağlayacağını altını çizdi.

Dost: Çorum ili ekonomisi için ulaşım eksi yönde etkindir. Özellikle demiryolu ağının yeterli seviyede olmaması sanayiye olumsuz etkileyen faktörlerin başında geliyor.

Bu sorun halledilirse üretim ve ihracat artar. Bunun yanı sıra uluslar arası fuarlara katılım yeni pazarlar bulma açısından önemli bir etkindir. Yeni pazarlar da üretim ve ihracatı artırır. Biz Makine ve Enerji A.Ş. olarak 2010 yılından umutluyuz. Bu yıl beklentimiz ciroumuzun yüzde 40 oranında artacağı yönündedir."

Prof. Dr. Mehmet A. Akgün:

“Etkileyici makineler üretiyoruz.”

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK FAKÜLTESİ MAKİNE MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜM BAŞKANI PROF. DR. MEHMET A. AKGÜN, TÜRKİYE’NİN ETKİLEYİCİ MAKİNELER İMAL ETTİĞİNİ ANCAK OLMASI GEREKEN YERDE OLMADIĞINI SÖYLÜYOR. PROF. DR. AKGÜN “BULUNDUĞUMUZ YERİ ANLAMAK İÇİN KENDİMİZİ DİĞER ÜLKELERLE KIYASLAMAMIZ GEREK” DİYOR VE ABD, AB, ÇİN VE GÜNEY KORE MAKİNE SEKTÖRLERİNDEKİ UYGULAMALARI AKTARIYOR.

Yeditepe Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Makine Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mehmet A. Akgün Moment Expo'nun sorularını yanıtladı. Türkiye'nin sanayileşmekte çeşitli nedenlerle geç kaldığını söyleyen Prof. Dr. Akgün, havacılık sanayii gibi kimi sektörlerde atılmış adımların durdurulup gecikmeli olarak tekrar başladığını aktarıyor. "Oysa bugün ülke olarak başka bir sanayi liginde olabirdik. Ülkemizde makine sektörü son yıllarda ciddi atılımlar yaptı. 2004 yılında 2,1 milyar dolar olan makine ve aksamları ihracatımız, dört yılda üç katına çıkarak 2008 yılında 6,4 milyar Dolara ulaştı. Bu kendi içinde etkileyici bir başarıdır. Çok etkileyici makineler de imal ediyoruz ama olmamız gereken yerde değiliz. Bulduğumuz yeri anlamak için kendimizi diğer ülkelerle kıyaslamamız gerek. 2005 yılına ilişkin tahmini sayılara göre AB-15 ülkelerinin (2004 öncesindeki AB üyesi 15 ülke) makine mühendisliği ile ilgili dünya ticaretindeki payı, birbirlerine yaptıkları satışların dışında yüzde 37, Çin Halk Cumhuriyeti'nin (ÇHC) payı ise yüzde 6,6 idi. Bunlar ihracat rakamıdır. 2005 yılı için makine sektörünün toplam pazar hacmi 750 milyar dolar kardı, dolayısıyla ÇHC'ye düşen pay 50 milyar dolar olarak tahmin edilmişti. Aynı yılda Türkiye'nin makine dışsatımı 2,8 milyar dolardı; bu meblağ dünya toplamının binde dördüne karşılık gelmekteydi."

Prof. Dr. Mehmet A. Akgün

Yeditepe Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Makine Mühendisliği Bölüm Başkanı

Sektördeki işletmeler yenilikçi ürün geliştirme kültürünü benimsemeli.

Bu arada makine sektörü ithalatına da bakılması gerektiğine değinen Prof. Dr. Akgün, şöyle devam ediyor: "2008 yılı dışalımımız 15.3 milyar dolar, dolayısıyla dışsatımın dışalımını karşılama oranı yüzde 42'ydi. En çok alım yaptığımız 10 ülkeye bakarsak, toplamın yarıya yakını (yüzde 7.4 milyar), çoğunluğu Almanya ve İtalya'dan olmak üzere altı AB ülkesinden, dokuzda biri (1.7 milyar dolar) ÇHC'den, ondörtte biri (1.1 milyar dolar) Japonya'dan, yaklaşık yirmide biri (800 milyon dolar) ABD'den ve otuzüçte biri (460 milyon dolar) Güney Kore'den yapılan alımlardan oluşmaktaydı. Dikkat çeken husus 2008 yılında en çok dışsatım yaptığımız ilk 10 ülke arasında ÇHC,

Japonya ve Güney Kore'nin bulunmamasıdır. Listede 10. sırada bulunan Mısır'a 119 milyon dolar değerinde makine ve aksamı sattığımızı gözönüne alırsak sözkonusu üç ülkeyle ticaretimizde ciddi açık verdiğimiz anlaşılır. Bir kaç sayısal değer daha vermek gerekirse: 2005 yılında ÇHC'nin AB'ye toplam dışsatımı dışalımının üç katı iken, bu oran ÇHC ve AB arasındaki makine sektörü ticaretinde tam tersiydi. 2004 yılında AB'ye 7 milyar dolar değerinde makine ve aksamı satan ÇHC, AB'den 23 milyar dolarlık benzer mal almıştı. AB'ye karşı 16 milyar dolar açık veren ÇHC'nin tüm dünyayla makine sektörü ticaretindeki toplam açığı 2004 yılı için 38 milyar dolardı."

İHRACAT YILLAR İÇİNDE ARTIYOR

Prof. Dr. Akgün bütün bu sayıların ortaya koyduğu belirgin hususları ise şöyle sıralıyor: "Türkiye'nin dünya çapında toplam makine sektörü dışsatımından aldığı pay küçük de olsa yıllar içinde artış göstermiştir. Ancak ne yazık ki dünya nüfusunun yüzde 1'ini barındıran Türkiye'nin bu ticareten aldığı pay aynı orana henüz ulaşamamıştır. 2005 yılı toplam dış ticaret fazlası gayri safi milli hasılasının yüzde 7,2'sine ulaşmış olan, ancak makine sektöründe açık veren ÇHC'ye (ayrıca Japonya ve G. Kore'ye) kayda değer makine ürünü satamayan bir Türkiye resmi görüyoruz. Üstelik 2008 krizinden sonra 2009 yılının ilk dört ayında dışsatımımız önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 30, dışalımımız ise yüzde 34 gerilemişken, ÇHC'nin bize satışı yalnızca yüzde 2,3 gerilemiştir. Türkiye AB ülkeleriyle ticarete, yaptığı satışın (2008'de dışsatım listesinde ilk ona giren dört ülkeye 1,5 milyar dolar) beş katı kadar makine sektörü ürünü almaktadır." Prof. Dr. Akgün, "AB'nin makine sektörü ürünlerinin daha pahalı olmasına karşın ÇHC'ye karşı ticaret fazlasına sahip olmasının nedenleri, ürünlerin yüksek teknoloji içermesi, kalitesi, marka değeri, enerji verimliliği, çevre dostu olması ve satış sonrası hizmetin gelişmişliği" diyor. "Türkiye makine sektörünün bu hususların bir kısmında ya eksiği vardır ya da algı o yöndedir. Gerçek olan, ma-

" Genel ve özel amaçlara yönelik makine tasarım ve imalinde başarılı ABD ve AB ülkelerinin makine sektörü, ürünlerinin özelliğinin bilgi-yoğun ve yeniliğe (inovasyona) dayalı olmaları ve yüksek katma değer içermeleridir. Dünyada en çok ürün kopyalayan ülke olduğu kabul edilen Çin, bu yolla ancak belirttiğim noktaya gelebilmiştir. Yeniliğe dayalı ürün/süreç geliştirme konusunda devlete ve sektöre düşen adımlar farklı ama birbirini tamamlayıcıdır "

kine sektörünün hakettiği yerin daha yukarıda olduğunu.” Genel ve özel amaçlara yönelik makine tasarım ve imalinde başarılı ABD ve AB ülkelerinin makine sektörü ürünlerinin

özelliğinin bilgi-yoğun ve yeniliğe (inovasyona) dayalı olmaları ve yüksek katma değer içermeleri olduğunu söyleyen Prof. Dr. Akgün, “Dünyada en çok ürün kopyalayan ülke olduğu kabul edilen

ÇHC, bu yolla ancak belirttiğim noktaya gelebilmiştir. Yeniliğe dayalı ürün/süreç geliştirme konusunda devlete ve sektöre düşen adımlar farklı ama birbirini tamamlayıcıdır” diyor.

ABD'NİN AR-GE DESTEK UYGULAMALARI

Prof. Dr. Akgün, 1980'lerde Almanya ve Japonya'nın ticari başarısı karşısında zayıf kaldığını düşünen ABD'nin, 1982 yılında bir yasayla Küçük İşletmeler Yenilik Araştırma (Small Business Innovation Research) programını kurduğunu söylüyor. “Yasayla Savunma Bakanlığı, Ulusal Sağlık Enstitüleri (NIH), NASA, Enerji Bakanlığı, Ulusal Bilim Vakfı (NSF), Ticaret Bakanlığı gibi federal devlet ve hükümet birimlerinin her yıl kendileri dışındaki kuruluşlara parayla yaptıkları Ar-Ge'nin yüzde 0,2'sini, çalışan sayısı(n) 500'ün altında olan işletmelere ayrımları zorunlu kılındı. Oran 10 yıl içinde yüzde 2,5'e yükseltildi. Üniversitelerle işbirliği yapan işletmelere

ayrıca ek parasal destek verilmesi öngörüldü. Yasayı savunanların gerekçesi, her yıl yeni istihdamın yarısını küçük işletmelerin yarattığı ancak federal Ar-Ge fonlarının yalnızca yüzde 3'ünü aldıklarıydı. Yasa gereği federal işletmelerin düzenli olarak ilan ettiği Ar-Ge istenen konularda, yeniliğe ve bilgiye dayalı önerilerini sunan işletmeler rekabetçi ve şeffaf bir süreç sonunda destek alabilmekteydi. Yeniliklerin önemli kısmını üreten küçük ve orta boylu işletmeler böylece önemli desteğe kavuştu. Örneğin Savunma Bakanlığı'ndan destek alan firmaların yüzde 70'i 25'in altında çalışana sahipti. Desteklerin önemli bir özelliği ortaya çıkan patent haklarının işletmede kalması, devletin ürünün kullanımını için kısıtlı bir hakka sahip olmasıydı. Toplam destek miktarı yıllık 2 milyar Dolar dolayındaydı. Destek, yerine göre risk sermayesi işlevi görüyordu. Bu programla başarılı olup daha sonra başka Ar-Ge fonlarına başvurarak ve/veya

geliştirdiği ürünü/süreci pazarlayarak büyüyen en başarılı üç şirketin 2006 yılı itibarıyla piyasa değeri sırasıyla 93, 78 ve 18 milyar dolar, çalışan sayıları ise 14 Bin, 9 Bin ve 8 Bin'di. 1992 yılına kadar Ulusal Bilim Vakfı tarafından SBIR programı kapsamında desteklenen ve daha sonra satışlarında SBIR desteği nedeniyle her biri en az 2 milyon Dolarlık artış sağlayan 50 firma üzerine yapılan bir incelemede, bu firmaların SBIR projelerinde geliştirilen teknolojilerin doğrudan etkisiyle toplam 2 milyar dolarlık ek satış elde ettikleri, istihdam kapasitelerinin 527'den 11 bin 500'e çıktığı, gelirlerinin yüzde 34'ünü ihracattan kazandıkları ve 377 ABD ve 732 yabancı patent sahibi oldukları anlaşıldı. Bu 50 firma açısından en önemli husus, başka türlü mali destek bulamadıkları yeni bir fikrin desteklenmiş olmasıydı. Program üniversite-sanayi işbirliğini artırdı, hatta bizzat üniversite öğretim elemanlarının sahip oldukları fikirleri ürüne dönüştür-

mek üzere şirket kurmaları yolunu açtı. SBIR yasası iki kez uzatıldı ve 2008 yılında geçerliliği sona erdi. 2009 sonu itibarıyla yerine ne getirileceği tartışılmaktaydı. Küçük ve orta ölçekli işletmelere başka desteklerin de verildiği ABD'de özel sektör istihdam kapasitesinin yarısı bu işletmelerin bünyesinde olup, tarım dışı özel sektör gayri safi millî hasılasının yarıdan fazlasını yaratmaktadırlar. ABD'nin Ar-Ge ve yenilikçi fikirlere verdiği başka kamusal destekler de var; çarpıcı niteliğinden ötürü SBIR programını örnek verdim." ABD'de 2004-2006 yılları arasında yürütülen bir çalışmada 500'ün altında çalışanı olan 637 firmanın incelendiğini söyleyen Prof. Dr. Akgün şöyle devam ediyor: "Çeşitli sektörlerde Ar-Ge harcamalarının toplam net satış oranındaki yüzde 1'lik bir artışın firmanın piyasa değerini ne kadar artırdığına bakılmıştır. Çalışmada makine sektörünün bu açıdan en yüksek değere (yüzde 0,3) sahip oldu-

ğu görülmüştür. Burada sözkonusu olan Ar-Ge harcamaları firma özkaynaklarına veya dış desteklere bağlı olabilmektedir. ABD’de özel şirketler sahip oldukları yenilikçilik kültürü nedeniyle özkaynaklarından da bu harcamalara bütçe ayırmaktadırlar.”

“YENİ FİKİR VE TEKNOLOJİLER ÖNCELİKLİ”

AB ülkelerinin de yeni fikir ve teknolojilere öncelikli olarak destek verdiklerinin altını çizen Prof. Dr. Akgün, “Destek yaklaşımı her ülkenin kültürü, koşulları ve politik tercihlerine göre farklılaşmaktadır. Dünyanın en büyük Ar-Ge bütçesine sahip ülkelerinden Almanya’da Ar-Ge faaliyetlerinin yüzde 80’i 10 Bin’den fazla çalışana sahip şirketler tarafından yürütülmektedir” diye konuşuyor. “Federal devlet küçük ve orta işletmelerin yenilikçi ürün geliştirebilmek için gereken fonlara erişim sıkıntısını gidermek üzere 1000’in altında çalışını olan şirketlere yenilikçi ürün desteği için 2009 ve 2010 yıllarının her birinde 550 milyon Dolarlık kaynak ayırdı. Bir diğer programla, sanayi ve kamusal Ar-Ge birimleri arasında kilit teknolojilerde stratejik işbirliğini sağlamak üzere İnovasyon İttifakları kurulmasına öncülük etti. Şu ana kadar toplam bütçesi 3,7 milyar dolar olan 9 ittifak kurulmuş durumda.”

Çerçeve programlarının da AB’nin bir bütün olarak Ar-Ge faaliyetlerine kaynak sağladığı programlar olduğunun altını çizen Prof. Dr. Akgün, “Ciddi bir seçim sürecinden geçilen bu programlarda küçük ve orta ölçekli işletmeler özellikle kollanıyor” diyor.

Prof. Dr. Akgün, devlet teşvikine ilişkin başka bir örnek olarak da Güney Kore’deki bir uygulamadan bahsediyor: “Kore Tasarım Teşvik Enstitüsü, Bilgi Ekonomisi Bakanlığı’nın finansmanı ile 1985 yılından beri periyodik olarak ‘İyi Tasarım Seçimi’ adıyla bir yarışma düzenliyor. İmalatçılar, tasarımcılar, perakendeciler, vb, ürün, çevre, paketleme, iletişim, malzeme işlenmesi, mimarlık ve moda gibi kategorilerde tasarımlarıyla yarışmaya katılabilmekte. Yarışmanın amacı, genel olarak tasarım olgusunu daha üst düzeye taşıyarak yaşam kalitesini artırmak ve halkın bu alana ilgisini çekerek tasarım anlayışını geliştirmek

olarak ifade edilmekteyse de, yarışma 25 yıl içinde geldiği noktada devletin yenilikçiliği teşvik stratejisinin ötesine geçerek kamu ihalelerinde satın alma politikasının bir parçası haline geldi. Her yarışmaya Bin 200 dolayında tasarım katılmakta, ödül alan 60 kadarı ürünün ve

ambalajının üstüne ‘İyi Tasarım’ işareti koyma hakkını elde ediyor. Bu işaret kalite tescili olarak kabul edilmiş olup, hükümet ihalelerinde öncelik almakta.”

TÜRKİYE’NİN İZLEMESİ GEREKEN YOL HARİTASI

Bütün bu örneklerin Türkiye’de izlenmesi yararlı olacak yol haritasına ilişkin ipuçları içerdiğini aktaran Prof. Dr. Akgün, Türkiye’de de 10 yılı aşkın bir süredir, yeni bir bakış açısıyla Ar-Ge teşvikleri verildiğini belirtiyor. Teknokent yasası, TÜBİTAK, TEYDEP ve Sanayi Bakanlığı (SAN-TEZ) desteklerinin bu alanda önemli adımlar olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Akgün, şöyle devam ediyor: “Ancak başka adımlar da gereklidir. Kamu alımlarında ÇHC’nin kendi firmalarını kayırdığı gibi, keza Güney Kore’nin ki gibi yaklaşımlar benimsenmelidir. İhalelerde yenilikçi KOBİ’lere artı puan verilebilmelidir. Bizde KOBİ’lerin katılma fırsatı bulunduğu çeşitli ihalelerde yabancı kaynaklı ürünlerin tercih edilmesi spekülasyon ifadelerle eleştirilebilmektedir. Siyasi bir tercihle, ama koşulların çok net biçimde ortaya konması ve uygulamada öznel (sübjektif) yaklaşımlara yer verilmemesi, nüfuz kullanılmaması kay-

dıyla KOBİ’lere ihalelerde artı puan verilmesi sistemine geçilebilir. Bu aşamadan önce KOBİ’lerin bilgi temelli yenilikçi ürünlere kayması teşvik edilmeli, büyük şirketler Ar-Ge’ye daha fazla özkaynak ayırmalı ve daha fazla kaynak proje temelinde KOBİ’lere yönlendirilmelidir.”

KOBİ’lere yenilikçilik konusunda yol açmada sektör firmalarını bir araya getiren dernek ve örgütlere de görev düştüğünü aktaran Prof. Dr. Akgün şöyle devam ediyor: “Bu kuruluşlar merkezi bir ‘Ar-Ge ve yenilikçilik için yol gösterme bürosu’ kurabilirler. (Hali hazırda böyle bir büroları varsa, bilmediğim için kusur bendedir.) Bu büroların amacı KOBİ’lere bilgiye dayalı yenilikçilik kültürü aşılama çalışmaları yapmak, yurtiçi ve yurtdışı teşvik ve mali destek programlarını izlemek ve bunlarla ilgili danışmanlık hizmeti vermek, üniversitelerle ve ilgili hükümet kuruluşları ile temas halinde

bulunmak, vb olabilir.” “Sektör temsilci kuruluşlarının üstlenebileceği bir kaç işlev daha aklıma geliyor” diyen Prof. Dr. Akgün, “Üyesi olan işletmelerin rekabet öncesi işbirliği yapmalarına ve Ar-Ge ittifakları kurmalarına önyak olmak, giderek CNC mezarlığına dönüşme riski taşıdığını düşündüğüm ülkemizde, bir anlamda kooperatif gibi çalışacak, ileri tezgâhlara sahip merkezi atölyeler kurmak ve kriz zamanlarında işletmelere destek verecek yardım sandığı benzeri bir fon oluşturmak gibi. Bu son öneri bir yasa gerektirebilir.”

Sektördeki işletmelerin yenilikçi ürün geliştirme kültürünü benimsemeleri gerektiğinin altını çizen Prof. Dr. Akgün, ‘Yurtdışından bir şeyler getirip satmak, bir kaç markanın temsilcisi olmak’ bu kültürün dışındadır diyor. “Yenilikçilik nitelikli mühendis(ler) istihdam edilmesini, işbirlikleri yapılmasını gerektirir. KOBİ’lerin ürün geliştirmesinin önünde-

ki en önemli engel nitelikli personeldir; finansman ancak ikinci sıradadır. Fuarlarda gördüğü bir makineyi hemen taklit edebilen becerikli alaylı ustalar elbette vardır ama ülke çapında gelişme onlardan beklenemez. Diğer taraftan bir kaç nitelikli mühendisle yeni bir ürün geliştirmek de çoğu zaman mümkün olmaz. KOBİ'lerin üniversitelerle işbirliği yapıp proje temelinde destek alabileceği TEYDEP, SAN-TEZ gibi olanaklar bulunmaktaysa da kimi şirketlerimiz, bütçenin belli bir yüzdesini öz-kaynaklarından karşılama koşulundan hazzetmemektedir. Sanırım bunun bir nedeni, yenilikçi bir ürün geliştirip pazarlamış olmanın meyvelerini toplama-mış olmaktır ama başka nedenler de olabilir. Şunu içimize sindirmemiz gerekiyor: yenilikçi ürün geliştirme ilk bakışta verimli bir süreç olmayabilir ama sabredildiği takdirde ikinci veya üçüncü denemede bütün çabalarımızı fazlasıyla geriye ödeyebilecek bir ürün çıkarabilir; Ar-Ge'nin geri dönüşü zaman alabilir. Yatırımının karşılığını hemen almayı tercih eden ya da dar bir bütçeye sahip firmaların itirazlarını duyar gibiyim. Ancak şöyle de bir gerçek var: Hayatın herhangi bir alanında, bir şeye karşı çıkmak için gerekçe bulduğumuzda, sonrasındaki benzer gibi görünen durumlarda yerli yersiz, hiç düşünmeden kolayca kaçarak aynı hazır gerekçemizle reddetme eğilimine sahibiz. Oysa kafamızdaki önyargıları atıp "Acaba bu kez farklı davranırsam daha mı iyi olur" sorusunu sorabilmeliyiz. Sektör bu zihinsel dönüşümü yapabilmelidir; sektör temsilcisi derneklere bu hususta görev düşmektedir."

"ÜNİVERSİTELERİ 3 ANA GÖREVİ VAR"

"Üniversitelere gelince: Üniversitelerin eğitim/öğretim, bilimsel araştırma ve topluma hizmet olarak üç görevi olduğu kabul edilir" diyen Prof. Dr. Akgün şöyle devam ediyor: "Özel olarak sorduğunuz alanda üniversitelere düşen, sektör firmalarına belirli bir ürün geliştirebilmek için gerek duydukları alanda eğitim vermek, onlarla işbirliği halinde AR-GE projeleri yürütmek, yenilikçi ürün geliştirmek için temel olan bilimsel bilgiyi proje temelinde sağlamak ve

bu süreç içinde AR-GE ve yenilikçilik kültürünün firmalarda yerleşik hale gelmesine katkı yapmaktır."

Prof. Dr. Akgün somut olarak Türk makine sektörü firmalarına sundukları hizmetlerden de bahsediyor: "Öğretim üyelerimizin bazıları danışmanlık yapıyorlar, firmalarla birlikte Sanayi Bakanlığı destekli SAN-TEZ projeleri yürütüyoruz, bir öğretim üyemiz sanayi temsilcisi bir kuruluşa destek veriyor. Bu faaliyetlerimizi artırmaya hazırız."

Üç adet eğitim/araştırma laboratuvarları olduğunu söyleyen Prof. Dr. Akgün şöyle devam ediyor: "Bir mekanik atölyemiz var, yakında iki yeni araştırma laboratuvarımız daha olacak. Sektörden beklemiyoruz, lisans öğrencilerimizin uygulamalı eğitimine katkıda bulunması. Lisans öğrencilerimizin bitirme projelerinde sanayiden daha fazla konu seçmelerini teşvik

'İyi yetişmiş üniversite mezunu eleman' sıkıntısına da değinen Prof. Dr. Akgün, "iyi mühendise talebin fazla olması, firmaların yeni mezunlardan gerçekçi olmayan bilgi ve beceri beklemesi (oysa üniversitelerin genel makine mühendisi yetiştirme ve fazla alt uzmanlaşmaya gitmeme zorunluluğu içinde olmaları), firmaların yeterli maaş vermemesi. Bu son hususu biraz açayım. Ülkede azımsanmayacak sayıda işyerinde asgari ücretin neredeyse ancak iki katı düzeyinde ücret verilen bir mesleğe nitelikli gençleri çekmek kolay olmayabilir. Nedenler içinde kendimize de iğneyi batırmam gerek. Üniversitelerin, sektörün gereklerine kısmen uzak kalmaları da iyi yetişmiş eleman açığında bir etken olabilir. Ancak bilinmesi gereken şudur ki üniversite eğitimi meslek yüksek okulu eğitiminin çok farklıdır."

edip, firmaların destek vermesini bekliyoruz. Ayrıca lisansüstü (yüksek lisans ve doktora) programımızda da makine sektörüyle işbirliğimiz var ve geliştirmek istiyoruz. Firmaların mevcut mühendislerinin ya da yeni alacakları mühendislerin bir taraftan Bölümümüzde lisansüstü çalışma yaparken ve tezinde şirketin bir teknik problemini çözerken bir taraftan da firmanın çalışanı olmasına dayalı bir model bu."

Prof. Dr. Akgün üniversite-sanayi işbirliğinde doğru işleyen ve eksik olan noktaları ise şöyle açıklıyor: "Doğru işleyen husus daha çok sanayicinin 'inovasyon' sözcüğünü telaffuz etmesi ve üniversitelere yönelmesidir. Ancak bu yeterli sayıda değil. Eksik olan husus, karşılıklı birbirimizi tam anlamamamız ve beklentilerimizin farklı olması gibi görünüyor. Bunları gidermek için daha çok bir araya gelmesi gerekiyor."

göstergeler

Yılın ilk yarısında 5 milyar dolar makine ihracatı

MAKİNE SEKTÖRÜ TOPLAMI 84. FASLIN TAMAMI VE 84. FASIL DIŞI ORTA ANADOLU MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ İŞTİĞAL ALANI TOPLAMINDAN OLUŞAN MAKİNE SEKTÖRÜNÜN TAMAMININ İHRACATI 2009 YILI OCAK-HAZİRAN DÖNEMİNDE 4 MİLYAR 190 MİLYON DOLAR İKEN, BU RAKAM 2010 YILI AYNI DÖNEMİNDE YÜZDE 17,3 ORANINDA ARTARAK 4 MİLYAR 822 MİLYON DOLARA YÜKSELDİ.

Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği iştigal alanına giren GTİP'ler kapsamında belirlenen Türkiye geneli ihracat kayıtlarına göre; 2009 yılı Ocak-Haziran dönemi ihracat kayıt rakamı 2 milyar 701 milyon dolar iken, bu rakam 2010 yılının eş zaman diliminde yüzde 12,2 oranında artarak 3 milyar 31 milyon dolar olarak gerçekleşti. Makine sektörü toplamı, 84. faslin tamamı ve 84. fasıl dışı Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği iştigal alanı itibarıyla 2010 yılının ilk 6 ayında önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 17,3 artarak 4 milyar 822 milyon dolar olarak kaydedildi. Mal grupları bazında incelendiğinde ise; 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde, ihracatında en yüksek artış gerçekleşen kalemler ise yüzde 145 ile Motorlar, Aksam ve Parçaları, yüzde 99,9 ile Diğer Endüstriyel Yıkama ve Kurutma Makineleri ve yüzde 81,6 ile Deri İşleme ve İmalat Makineleri olmuş. 2009 yılı Ocak-Haziran dönemi ihracatında en fazla gerileme görülen

mal grupları ise; Hadde ve Döküm Makineleri ve Kalıplar, Yük Kaldırma, Taşıma ve İstifleme ile Savunma Sanayi için Silah ve Mühimmat olarak sıralanıyor.

İRAN PAZARI BÜYÜMEYE DEVAM EDİYOR

Ülkeler itibarıyla ihracat kayıt rakamları incelendiğinde; 2010 yılı Ocak-

Haziran döneminde en fazla ihracat yapılan ilk üç ülke Almanya, ABD ve İran olarak sıralanıyor. Söz konusu dönemde ilk on ülke arasında en büyük ihracat artışının yüzde 36,1 ile İran'a yönelik olduğu görülüyor. Anılan ülkeye ihracatımız 184 milyon 13 bin dolar olarak gerçekleşmiş.

Ülkeler bazında makine ihracatımızda Rusya ile gerileme yaşanırken genel ola-

ORTA ANADOLU MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ İŞTİĞAL ALANI İTİBARIYLA İHRACAT GERÇEKLEŞTİRİLEN İLK ON ÜLKE (2009-2010 YILLARI OCAK-HAZİRAN DÖNEMİ)

ÜLKE	2009 YILI		2010 YILI		(% DEĞİŞİM)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer
ALMANYA	34,660,447	229,420,101	37,606,983	251,161,122	8.5	9.5
ABD	14,736,509	174,092,753	17,726,081	186,056,265	20.3	6.9
İRAN	21,128,043	135,249,140	33,693,298	184,013,822	59.5	36.1
İRAK	27,213,036	130,246,543	31,598,915	174,349,982	16.1	33.9
İNGİLTERE	24,486,142	104,866,076	30,908,452	131,041,978	26.2	25.0
İTALYA	18,173,577	97,858,760	20,481,259	111,527,185	12.7	14.0
FRANSA	15,392,062	87,741,874	17,676,482	100,517,599	14.8	14.6
RUSYA FED.	13,893,885	98,527,323	14,521,497	97,544,139	4.5	-1.0
AZERBAYCAN	10,923,286	66,090,387	12,625,430	86,686,240	15.6	31.2
LİBYA	13,151,413	68,482,383	15,552,288	83,806,128	18.3	22.4
DİĞER	196,421,144	1,233,937,298	217,110,285	1,331,056,712	10.5	7.9
T O P L A M	435,960,507	2,701,166,917	502,744,248	3,031,382,408	15.3	12.2

Kaynak: Tüm İhracatçı Birlikleri Kayıtları

rak ihracatımız yükselişler göstermiş. Örneğin İran'a yönelik olan makine ihracatımız geçtiğimiz yılın ilk altı aylık döneminde 135 milyon 249 bin dolar iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde yüzde 36,1 artış göstererek 184 milyon 13 bin dolar olmuş. Makine ihracatımızın artış gösterdiği bir diğer ülke ise Irak olmuş. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 130 milyon 246 bin dolarlık makine ihracatı gerçekleştiren firmalarımız 2010 yılının Ocak-Haziran aylarında ise bu değeri yüzde 33,9 oranında yükselterek 174 milyon 349 bin dolar seviyesine çıkarmışlar.

İngiltere pazarı da makine ihracatımızın yükseldiği ülkelerden biri olmuş. İngiltere'ye yönelik makine ihracatımız 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 104 milyon 866 bin dolar iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise yüzde 25 artışla 131 milyon 41 bin dolar olmuş.

İHRACAT ARTIŞI DEVAM EDİYOR

Türkiye makine ihracatının ilk on ülke

MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜNÜN TAMAMINA İLİŞKİN İHRACAT KAYIT RAKAMLARI

	OCAK-HAZİRAN 2009		OCAK-HAZİRAN 2010		(% Değişim)	
	Miktar Kg	Değer (\$)	Miktar Kg	Değer (\$)	Miktar kg	Değer (\$)
REAKTÖRLER VE KAZANLAR	18,995,779	111,842,314	16,696,532	116,384,243	-12.1	4.1
TÜRBİN, TURBOJET, HİDR.SİLİNDİR AKS. PRÇ.	6,133,854	109,020,403	6,839,872	115,378,757	11.5	5.8
POMPALAR VE KOMPRESÖRLER	27,361,233	208,707,324	35,133,963	282,504,469	28.4	35.4
VANALAR	14,404,389	117,226,059	17,201,151	148,433,540	19.4	26.6
KLİMALAR, SOĞUTUCU VE DONDURUCULAR	171,821,830	784,897,550	200,200,025	920,431,708	16.5	17.3
ISITICILAR VE FIRINLAR	14,115,192	107,323,911	15,436,375	116,193,146	9.4	8.3
HADDE VE DÖKÜM MAK., KALIPLAR, AKS. VE PRÇ.	21,045,238	149,227,309	18,232,374	117,182,282	-13.4	-21.5
GIDA SANAYİ MAKİNELERİ, AKS. VE PARÇ.	26,536,313	173,358,710	26,873,695	169,056,948	1.3	-2.5
TARIM VE ORMANCILIK MAKİNELERİ	36,792,777	155,966,572	44,791,995	200,333,359	21.7	28.4
YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAK.	16,125,971	90,270,271	14,085,023	73,126,486	-12.7	-19.0
İNŞAAT VE MADENCİLİK MAKİNELERİ	78,025,335	303,166,940	93,207,125	343,974,685	19.5	13.5
KAĞIT İMALINE VE MATBAACILIĞA MAHSUS MAK.	2,483,897	21,212,067	4,116,656	27,198,463	65.7	28.2
DİĞER YIKAMA, KURUTMA MAKİNELERİ	122,544,908	400,418,739	145,070,631	472,986,668	18.4	18.1
TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ	22,003,344	107,972,179	25,875,600	123,658,969	17.6	14.5
DERİ İŞLEME VE İMALAT MAKİNELERİ	619,446	2,436,128	879,567	4,424,336	42.0	81.6
KAUÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	3,511,880	33,386,798	3,526,155	35,105,042	0.4	5.1
TAKIM TEZGAHLARI	36,810,570	230,084,850	39,651,613	246,687,979	7.7	7.2
DİĞER MAKİNELER , AKSAM VE PARÇALAR	33,816,519	239,754,071	44,780,041	278,260,110	32.4	16.1
MOTORLAR, AKSAM VE PARÇALARI	27,160,900	480,971,878	40,660,114	715,233,884	49.7	48.7
BÜRO MAKİNELERİ	1,565,117	41,395,729	1,455,924	62,834,662	-7.0	51.8
RULMANLAR	3,098,378	26,565,909	4,042,081	41,418,316	30.5	55.9
SAVUNMA SAN.İÇİN SİLAH VE MÜHİM MAT	7,003,480	182,474,064	6,379,842	156,530,366	-8.9	-14.2
AMBALAJ MAKİNELERİ, AKSAM VE PARÇALARI	1,579,880	31,896,399	2,077,237	54,718,665	31.5	71.6
TOPLAM	693,556,230	4,109,576,173	807,213,590	4,822,057,084	16.4	17.3

Kaynak: Tüm İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Not: 12'li GTİP bazında ihracat kayıt rakamlarına "www.makinebirlik.com" web sitesinin "İstatistik" bölümünden ulaşabilirsiniz.

arasında gerileme kaydettiği tek Pazar ise Rusya Federasyonu. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 98 milyon 527 bin dolarlık makine ihracatı yapılmışken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde bu değer yüzde 1 oranında azalarak 97 milyon 554 bin do-

lar olmuş. İtalya'da Avrupa pazarında ihracatımızın yükseldiği ülkeler arasında yer alıyor. İtalya'ya yönelik makine ihracatımız 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 97 milyon 858 bin dolar iken 2010 yılına gelindiğinde yüzde 14 değer artışı yaşanarak ihracatımız 111 milyon 527 bin

ORTA ANADOLU MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ İŞTİĞAL ALANI İTİBARIYLA İHRACAT KAYIT RAKAMLARI

MAL GRUBU ADI	OCAK - HAZİRAN 2009			OCAK - HAZİRAN 2010			(% Değişim)		
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/KG	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/KG	Miktar	Değer	
REAKTÖRLER VE KAZANLAR	18,995,779	111,842,314	5.9	16,696,532	116,384,243	7.0	-12.1	4.1	
TÜRBİN, TURBOJET, HİDR.SİLİNDİR AKS. PRÇ.	6,133,854	109,020,403	17.8	6,839,872	115,378,757	16.9	11.5	5.8	
POMPALAR VE KOMPRESÖRLER	27,361,233	208,707,324	7.6	35,133,963	282,504,469	8.0	28.4	35.4	
VANALAR	14,404,389	117,226,059	8.1	17,201,151	148,433,540	8.6	19.4	26.6	
ENDÜSTRİYEL KLİMALAR VE SOĞUTMA MAK.	71,796,620	339,677,940	4.7	91,524,473	429,828,533	4.7	27.5	26.5	
ENDÜSTRİYEL ISITICILAR VE FIRINLAR	11,757,858	94,491,625	8.0	12,740,380	102,542,417	8.0	8.4	8.5	
HADDE VE DÖKÜM MAK., KALIPLAR,AKS. VE PRÇ.	21,045,238	149,227,309	7.1	18,232,374	117,182,282	6.4	-13.4	-21.5	
GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ, AKS. VE PARÇ.	26,536,313	173,358,710	6.5	26,873,695	169,056,948	6.3	1.3	-2.5	
TARIM VE ORMANCILIK MAKİNELERİ	36,792,777	155,966,572	4.2	44,791,995	200,333,359	4.5	21.7	28.4	
YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAK.	16,125,971	90,270,271	5.6	14,085,023	73,126,486	5.2	-12.7	-19.0	
İNŞAAT VE MADENCİLİK MAKİNELERİ	78,025,335	303,166,940	3.9	93,207,125	343,974,685	3.7	19.5	13.5	
KAĞIT İMALİNE VE MATBAACILIĞA MAHSUS MAK.	2,483,897	21,212,067	8.5	4,116,656	27,198,463	6.6	65.7	28.2	
DİĞER ENDÜSTRİYEL YIKAMA, KURUTMA MAK.	324,525	4,301,090	13.3	337,569	8,598,972	25.5	4.0	99.9	
TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ DERİ İŞLEME VE İMALAT MAKİNELERİ	22,003,344	107,972,179	4.9	25,875,600	123,658,969	4.8	17.6	14.5	
KAUÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	619,446	2,436,128	3.9	879,567	4,424,336	5.0	42.0	81.6	
TAKIM TEZGAHLARI	3,511,880	33,386,798	9.5	3,526,155	35,105,042	10.0	0.4	5.1	
DİĞER MAKİNELER , AKSAM VE PARÇALAR	36,810,570	230,084,850	6.3	39,651,613	246,687,979	6.2	7.7	7.2	
MOTORLAR, AKSAM VE PARÇALARI	29,287,993	205,666,791	7.0	38,211,330	231,917,357	6.1	30.5	12.8	
BÜRO MAKİNELERİ	90,781	203,938	2.2	150,559	500,281	3.3	65.8	145.3	
RULMANLAR	170,966	2,011,239	11.8	169,457	1,877,942	11.1	-0.9	-6.6	
SAVUNMA SAN.İÇİN SİLAH VE MÜHİMİMAT	3,098,378	26,565,909	8.6	4,042,081	41,418,316	10.2	30.5	55.9	
AMBALAJ MAKİNELERİ, AKSAM VE PARÇALARI	7,003,480	182,474,064	26.1	6,379,842	156,530,366	24.5	-8.9	-14.2	
TOPLAM	435,960,507	2,701,166,917	6.2	502,744,248	3,031,382,408	6.0	15.3	12.2	

Kaynak: Tüm İhracatçı Birlikleri Kayıtları

dolara çıkmış. Fransa'da İtalya gibi değer artışı yaşanan ülkeler arasında yer alıyor. Fransa'ya 2009 yılının ilk 6 ayında 87 milyon 741 bin dolarlık makine ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının ilk 6 ayına gelindiğinde ise yüzde 14.6 oranında artış ile 100 milyon 517 bin dolarlık ihracat kaydedilmiş. İhracatımızda önemli değer artışı yaşanan ülkelerden biri de Azerbaycan. Bu ülkeye 2009 yılının ilk 6 ayında 66 milyon 90 bin dolar makine ihracatımız varken 2010 yılının Ocak-Haziran dönemiyle karşılaştırıldığında yüzde 31,2 oranında artış ile ihracat rakamı 86 milyon 686 bin dolara yükselmiş. Libya da ihracat artışı yaşanan ülkelerden biri. Bu ülkeye 2009 yılının ilk 6 ayında 68 milyon 482 bin dolar makine ihracatımız varken 2010 yılının Ocak-Haziran dönemiyle karşılaştırıldığında yüzde 22,4 oranında artış ile ihracat rakamı 83 milyon 806 bin dolara yükselmiş.

MAL GRUPLARINA GÖRE EN FAZLA İHRACAT YAPILAN ÜLKELER

2010 yılı Ocak-Haziran döneminde mal grupları bazında en fazla ihracat yapılan ülkeler ise, İnşaat ve Madencilik Makinelerinde; Almanya, Libya ve Ege Serbest Bölgesi; Endüstriyel Klimalar ve Soğutucularda; İngiltere, Irak ve Fransa, Takım Tezgâhlarında; Irak, İran ve Almanya, Pompa ve Kompresörlerde; Almanya, ABD ve İtalya, Gıda İşleme Makinelerinde; Almanya, İran ve Kazakistan, Tekstil ve Konfeksiyon Makinelerinde; İran, Hindistan ve Özbekistan, Ambalaj Makinelerinde ise; Irak, İtalya ve Mısır, Kauçuk, Plastik, Lastik İşleme Makinelerinde; Rusya Fed., İran ve Almanya, Hadde ve Döküm Makinelerinde; İran, İtalya ve Rusya Fed., Tarım ve Ormanlık Makinelerinde; ABD, Fas ve Irak, Vanalarda; Almanya, Irak ve İran, Reaktör ve Kazanlarda; İstanbul Deri Serbest Bölgesi, İngiltere ve İspanya, Türbin, Turbojet ve Hidrolik Silindirlerde; ABD, Japonya ve Belçika, Yük Kaldırma, Taşıma ve İstifleme Makinelerinde; Türkmenistan, Irak ve Azerbaycan, Rulmanlarda; Almanya, Fransa ve İtalya olmuş.

ENDÜSTRİYEL KLİMALAR VE SOĞUTMA MAKİNELERİ

Makine ve aksamları ihracatımızın en önemli kalemlerinden biri olan endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihracatımız 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde geçtiğimiz yılın aynı zaman dilimine göre yüzde 26,5 oranında yükselerek 339 milyon 677 bin dolardan 429 milyon 828 bin dolara ulaştı. Endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihracatımız, miktar bazında ise yüzde 27,5 oranında yükselme gösterdi. Endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihracatımızın en fazla olduğu ülke ise İngiltere. Söz konusu ülkeye 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde 49 milyon 679 bin dolarlık endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihracatı gerçekleştirildi. Bu mal grubu içerisindeki en büyük ikinci ihracat pazarımızın ise Irak olduğu görülüyor. Irak'a 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 34 milyon 725 bin dolarlık endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihra-

catımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 1,1 oranında artış kaydederek 35 milyon 110 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı. Endüstriyel

klimalar ve soğutma makineleri ihracatımızın üçüncü en büyük ihracat pazarı ise Fransa oldu. Fransa'ya 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde 29 milyon 864 bin dolarlık endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihracatı yapıldı. Endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihracatımızda Fransa'yı 84,4'lük önemli bir artışla İran takip ediyor. İran'a 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 12 milyon 681 bin dolarlık endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 84,4 oranında artış kaydederek 23 milyon 385 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı. Endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 5,5 oranında düşüş kaydederek 12 milyon 687 bin dolar ihracat düzeyine geriledi.

milyon 616 bin dolarlık endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 73 oranında artış kaydederek 14 milyon 909 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı. Endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihracatımızın 2010 yılı Ocak-Haziran döneminde en fazla artış gösterdiği ülkenin ise İran olduğu görülüyor. Endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihracatımızda ilk on ülke arasında tek düşüş yaşanan ülke ise Romanya oldu. Romanya'ya 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 13 milyon 438 bin dolarlık endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 5,5 oranında düşüş kaydederek 12 milyon 687 bin dolar ihracat düzeyine geriledi.

ENDÜSTRİYEL KLİMALAR VE SOĞUTMA MAKİNELERİ TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 10 ÜLKE (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Haziran Dönemi)

ÜLKE	2009 YILI			2010 YILI			(% DEĞİŞİM)	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
İNGİLTERE	11.895.385	45.866.404	3,9	12.293.523	49.679.124	4,0	3,3	8,3
IRAK	8.766.585	34.725.338	4,0	8.328.958	35.110.281	4,2	-5,0	1,1
FRANSA	5.915.453	25.612.345	4,3	7.241.121	29.864.389	4,1	22,4	16,6
İRAN	2.501.826	12.681.913	5,1	4.834.876	23.385.512	4,8	93,3	84,4
ALMANYA	2.200.250	14.540.627	6,6	3.192.409	20.082.982	6,3	45,1	38,1
RUSYA FED.	1.732.670	8.616.796	5,0	3.079.734	14.909.226	4,8	77,7	73,0
ROMANYA	2.881.756	13.438.724	4,7	2.939.054	12.697.447	4,3	2,0	-5,5
LİBYA	2.889.499	10.514.615	3,6	3.476.276	12.647.282	3,6	20,3	20,3
İTALYA	1.509.511	7.856.658	5,2	2.390.811	10.898.861	4,6	58,4	38,7
YUNANİSTAN	1.956.608	9.157.970	4,7	2.017.624	9.835.267	4,9	3,1	7,4

OAİB İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA ENDÜSTRİYEL KLİMALAR VE SOĞUTMA İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak-Haziran Dönemi)

OCAK-MAYIS 2009 YILI		OCAK-MAYIS 2010 YILI		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
71.796.620	339.677.940	91.524.473	429.828.533	27,5	26,5

GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ

Gıda sanayii makineleri ihracatı Ocak-Haziran 2010 ihracat döneminde bir önceki yıla göre değer bazında yüzde 2,5 oranında gerileme göstererek 173 milyon 358 bin dolar seviyesinden 169 milyon 56 bin dolar düzeyine geriledi.

Gıda Sanayii makineleri ihracatımız ülkeler bazında incelendiğinde ise Almanya'nın birinci sırada yer aldığı görülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 10 milyon 341 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatı gerçekleştirilmişken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 57,1 oranında yükseliş kaydederek 16 milyon 250 bin dolar düzeyine yakaladı. Gıda sanayii makineleri ihracatımızın en fazla olduğu ikinci ülke ise İran. Bu ülkeye 2009'un Ocak-Haziran döneminde yapılan gıda sanayii makine-

leri ihracatı geçtiğimiz yılın Ocak-Haziran dönemine göre yüzde 79,8 oranında artış göstererek 7 milyon 881 bin do-

lardan 14 milyon 174 bin dolar seviyesine ulaştı. Gıda sanayii makineleri ihracatımızın üçüncü en büyük pazarının ise Kazakistan olduğu görülüyor. Kazakistan'a 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 11 milyon 635 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010'un Ocak-Haziran döneminde ise yüzde 4,7 oranında artışla 12 milyon 176 bin dolarlık ihracat gerçekleştirildi. Gıda sanayii makineleri ihracatımızın en fazla artış gösterdiği ülke ise Libya. Bu ülkeye ihracatımız yüzde 84,7 oranında artış gösterdi. Libya'ya 2009'un Ocak-Haziran döneminde yapılan gıda sanayii makineleri ihracatı geçtiğimiz yılın Ocak-Haziran dönemine göre yüzde 35,6 oranında düşüş göstererek 8 milyon 875 bin dolardan 5 milyon 712 bin dolar seviyesine ulaştı.

Haziran döneminde ise bu rakam 8 milyon 315 bin dolarlık ihracat değerine ulaştı. Ceza-yir ise en fazla ihracat düşüşü yaşanan ülke oldu. Söz konusu ülkeye 2009'un Ocak-Haziran döneminde yapılan gıda sanayii makineleri ihracatı geçtiğimiz yılın Ocak-Haziran dönemine göre yüzde 40,5 oranında düşüş göstererek 6 milyon 252 bin dolardan 3 milyon 722 bin dolar seviyesine ulaştı. Ceza-yir'den sonra diğer önemli ihracat düşüşü yaşanan ülke ise Mısır oldu. Söz konusu ülkeye 2009'un Ocak-Haziran döneminde yapılan gıda sanayii makineleri ihracatı geçtiğimiz yılın Ocak-Haziran dönemine göre yüzde 35,6 oranında düşüş göstererek 8 milyon 875 bin dolardan 5 milyon 712 bin dolar seviyesine ulaştı.

GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 10 ÜLKE (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Haziran Dönemi)

ÜLKE	2009 YILI			2010 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
ALMANYA	710.275	10.341.823	14,6	1.075.811	16.250.332	15,1	51,5	57,1
İRAN	1.581.701	7.881.576	5,0	3.271.176	14.174.066	4,3	106,8	79,8
KAZAKİSTAN	2.446.075	11.635.720	4,8	2.187.632	12.176.884	5,6	-10,6	4,7
İRAK	2.595.275	11.502.251	4,4	2.052.252	11.603.080	5,7	-20,9	0,9
AZERBAIJAN	608.518	6.237.479	10,3	1.519.403	11.071.625	7,3	149,7	77,5
SURİYE	1.523.566	11.757.510	7,7	1.285.045	9.403.346	7,3	-15,7	-20,0
LİBYA	848.481	4.500.872	5,3	1.513.625	8.315.281	5,5	78,4	84,7
MİSİR	1.367.221	8.875.512	6,5	1.556.647	5.712.525	3,7	13,9	-35,6
ROMANYA	443.440	3.438.131	7,8	539.756	3.937.755	7,3	21,7	14,5
CEZAYİR	1.119.099	6.252.576	5,6	499.157	3.722.665	7,5	-55,4	-40,5

OAİB İŞTİĞAL ALANI İTİBARIYLA GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak-Haziran Dönemi)

OCAK-HAZİRAN 2009		OCAK-HAZİRAN 2010		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
26.536.313	173.358.710	26.873.695	169.056.948	1,3	-2,5

İNŞAAT VE MADCİLİK MAKİNELERİ

Türkiye inşaat ve madencilik makineleri ihracatı geçtiğimiz yılın Ocak-Haziran dönemine göre 2010 yılının aynı zaman dilimi ile kıyaslandığında yüzde 13,5 oranında değer kazanmış durumda. 2009 yılının ilk 6 ayında 303 milyon 166 bin dolar olan inşaat ve madencilik makineleri ihracatımız 2010 yılının ilk 6 ayında ise 343 milyon 974 bin dolar olmuş. İnşaat ve madencilik makineleri ihracatımız ülkeler bazında incelendiğinde ise Almanya'nın en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz ülke olduğu görülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-haziran ayları arasında 37 milyon 979 bin dolarlık inşaat ve madencilik makineleri ihracatı yapılmış. Almanya'nın ardından en fazla inşaat ve madencilik makineleri ihracatımız olan ikinci ülke ise Libya. Bu ülkeye geçtiğimiz yılın ilk altı aylık döneminde

22 milyon 613 bin dolarlık inşaat ve madencilik makineleri ihracatı söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde yüzde 12,4 oranında değer artışı yakalanarak 25 milyon 423 bin dolarlık ihracat yapılmış. Ege Serbest Bölgesi ise inşaat ve madencilik makineleri ihracatımızın en fazla olduğu üçüncü pazar konu-

munda. Ege Serbest Bölgesi'ne geçtiğimiz yılın ilk 6 aylık döneminde 2 milyon 291 bin dolarlık inşaat ve madencilik makineleri ihracatı gerçekleştirilmişken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise yüzde 611,1 oranında değer artışı ile 21 milyon 199 bin dolarlık ihracat kaydedilmiş. İnşaat ve madencilik makineleri ihracatımız, ülkeler bazında, ihracat artış hızı oranlarına göre değerlendirildiğinde ise Ege Serbest Bölgesi'nin yüzde 611,1 oranında artış ile ilk sırada yer aldığı görülüyor. Diğer önemli artışın ise İngiltere ile yaşandığı görülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 8 milyon 436 bin dolar olan ihracat, 2010'un aynı döneminde ise yüzde 90 oranında artış göstererek 16 milyon 29 bin dolar ihracat rakamına ulaştı.

Açıkçası firma olarak çok fazla ihracat gerçekleştirdiğimizi söyleyemem. Yılda en fazla bir veya iki ihracat gerçekleştiriyoruz. Sektörün en önemli sorunlarının başında kalifiye eleman sıkıntısı geliyor. Firma olarak büyümek isteyen işletmelerin en büyük sıkıntılarından bir diğeri ise arazi problemi.

Yatırım ve sermaye de diğer problemler arasında. Sektörde gerçekten büyük çaplı işler yapan çok az firma var. Daha çok küçük küçük işletmelerden oluşuyor.

Bu firmalar kendi yağıyla kavruluyorlar. Haliyle de herhangi bir Ar-Ge çalışmasına bütçe ayıramıyorlar.

Genel olarak sektörümüze bakıldığında ise Ocak-Haziran döneminde 343 milyon 974 bin dolar civarında bir ihracat gerçekleştirilmiş.

Geçtiğimiz yılda aynı dönemde ise bu rakam 303 milyon 116 bin dolar dolaylarındaymış. Bu da sektörün yaklaşık yüzde 13,5'lik bir yükseliş yaşadığını gösteriyor.

Erdal Bucak
Gürmak Makine Firma Sahibi

"En büyük sorun kalifiye eleman"

İNŞAAT VE MADCİLİKTE KULLANILAN MAKİNELERİ TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 10 ÜLKE (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Haziran Dönemi)

ÜLKE	2009 YILI			2010 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/kg	Miktar	Değer
ALMANYA	10.253.179	41.977.720	4,1	10.012.765	37.979.441	3,8	-2,3	-9,5
LİBYA	5.288.046	22.613.382	4,3	5.714.615	25.423.203	4,4	8,1	12,4
EGE SER. BÖL.	838.575	2.981.249	3,6	5.304.095	21.199.901	4,0	532,5	611,1
İRAN	3.248.795	13.063.086	4,0	4.730.752	21.187.197	4,5	45,6	62,2
CEZAYİR	6.643.861	31.834.945	4,8	4.150.006	18.970.191	4,6	-37,5	-40,4
İNGİLTERE	4.587.384	8.436.960	1,8	9.379.323	16.029.668	1,7	104,5	90,0
İRAK	3.922.861	11.480.842	2,9	4.378.060	14.107.746	3,2	11,6	22,9
İTALYA	4.099.114	12.199.691	3,0	4.697.148	12.414.036	2,6	14,6	1,8
AZERBAYCAN	2.412.920	10.717.925	4,4	2.019.201	12.256.649	6,1	-16,3	14,4
RUSYA FED.	2.337.361	10.389.895	4,4	2.880.753	12.070.881	4,2	23,2	16,2

OAİB İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA İNŞAAT VE MADCİLİK MAKİNELERİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak-Haziran Dönemi)

OCAK-HAZİRAN 2009		OCAK-HAZİRAN 2010		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
78.025.335	303.166.940	93.207.125	343.974.685	19,5	13,5

REAKTÖR VE KAZANLAR

Ülkemiz türbinler, reaktör ve kazanlar ihracatı 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde geçtiğimiz yılın eş zamanına göre yüzde 5,8 oranında artış göstermiş durumda. Bu artış neticesinde 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 109 milyon 20 bin dolar olan reaktör ve kazanlar ihracatımız 2010 yılının aynı zaman dilimine gelindiğinde yüzde 5,8 artış ile 115 milyon 378 bin dolar olarak gerçekleşti. Türkiye'nin en fazla reaktör ve kazanlar ihracatı yaptığı ülkenin ise ABD olduğu görülüyor. Bu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 65 milyon 433 bin dolarlık reaktör ve kazanlar ihracatı söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde bu değer yüzde 12,2 oranında gerileyerek 57 milyon 434 bin dolar oldu. reaktör ve kazanlar mal grubu ihracatımızdaki ikinci en büyük pazar ise Japonya oldu. Japon-

ya'ya 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 1 milyon 690 bin dolar reaktör ve kazanlar ihracatımız varken 2010 yılının eş dönemine gelindiğinde 12 milyon 864 bin dolarlık ihracat gerçekleşti. Japonya'nın ardından en fazla türbinler, reaktör ve

kazanlar ihracatı yaptığımız üçüncü ülke ise Belçika oldu.

Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 920 bin dolarlık reaktör ve kazanlar ihracatı gerçekleştirilmişken 2010 yılının Ocak-Haziran eş zamanına gelindiğinde ise önemli bir artış ile 6 milyon 616 bin dolar ihracat gerçekleştirildi.

Reaktör ve kazanlar ihracatımızda en fazla yükseliş ise Slovakya'da yaşanmış. Slovakya'dan 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 310 bin dolarlık reaktör ve kazanlar ihracatı yapılmışken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde 1 milyon 328 bin dolarlık ihracat değerine ulaşılarak yüzde 424,3'lük yükseliş yaşanmış. Reaktör ve kazanlar ihracatındaki en fazla ihracat artışının yaşandığı diğer ülkeler ise, Irak ve İran olarak sıralanıyor.

Selim Perek

Sanica Isı Dış Ticaret Müdürü

"İhracatımız 3 kat arttı"

Geçtiğimiz yılın aynı dönemiyle kıyaslandığında yaklaşık 3 katı büyüklüğünde bir ihracat gerçekleştirdiğimizi söyleyebilirim. Toplamda ise 2 katının üzerinde. Haziran ayı 2010 yılının en iyi ikinci ayı olarak geçti ihracatta. Göstergelerin bu kadar iyi olmasının en önemli sebeplerinden biri yeni ürün girişlerimizin olması. 57 ülkeye ihracat gerçekleştiriyoruz. Sektör olarak yaşadığımız sorunlara gelince ise en büyük sorunu hammadde fiyatlarında yaşıyoruz. Açıkçası onun dışında da başka bir sıkıntımız olmadığını söyleyebilirim. Ana üretici firma olan Ereğli Demir Çelik, dünyadaki oynaklığa göre fiyat değiştiriyor. Tüm dünyada hareket çok fazla olduğu için bize de bunun yansımaları oluyor elbette. Genel olarak sektörümüze bakıldığında ise Ocak-Haziran döneminde 116 milyon 384 bin dolar civarında bir ihracat gerçekleştirilmiş. Geçtiğimiz yılda aynı dönemde ise bu rakam 111 milyon 842 bin dolar dolaylarındaymiş. Bu da sektörün yaklaşık yüzde 4,1'lik bir yükseliş yaşadığını gösteriyor.

REAKTÖR VE KAZANLAR TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 10 ÜLKE (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Haziran Dönemi)

ÜLKE	2009 YILI			2010 YILI			(% DEĞİŞİM)	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
ABD	90.516	65.433.567	722,9	91.930	57.434.166	624,8	1,6	-12,2
JAPONYA	116.712	1.690.108	14,5	182.196	12.864.725	70,6	56,1	-
BELÇİKA	13.590	920.450	67,7	1.208.171	6.616.667	5,5	-	-
İRAN	1.105.379	4.021.878	3,6	1.221.135	5.065.544	4,1	10,5	25,9
FRANSA	71.767	4.893.452	68,2	65.157	4.522.044	69,4	-9,2	-7,6
AVUSTURYA	1.229.584	6.675.712	5,4	962.572	4.016.853	4,2	-21,7	-39,8
EGE SER. BÖL.	4.546	2.898.679	637,7	2.311	3.899.091	1.687,3	-49,2	34,5
BAE	50.184	346.454	6,9	42.605	2.963.621	69,6	-15,1	-
IRAK	243.226	795.777	3,3	606.408	1.881.054	3,1	149,3	136,4
SLOVAKYA	54.005	310.542	5,8	283.718	1.628.184	5,7	425,4	424,3

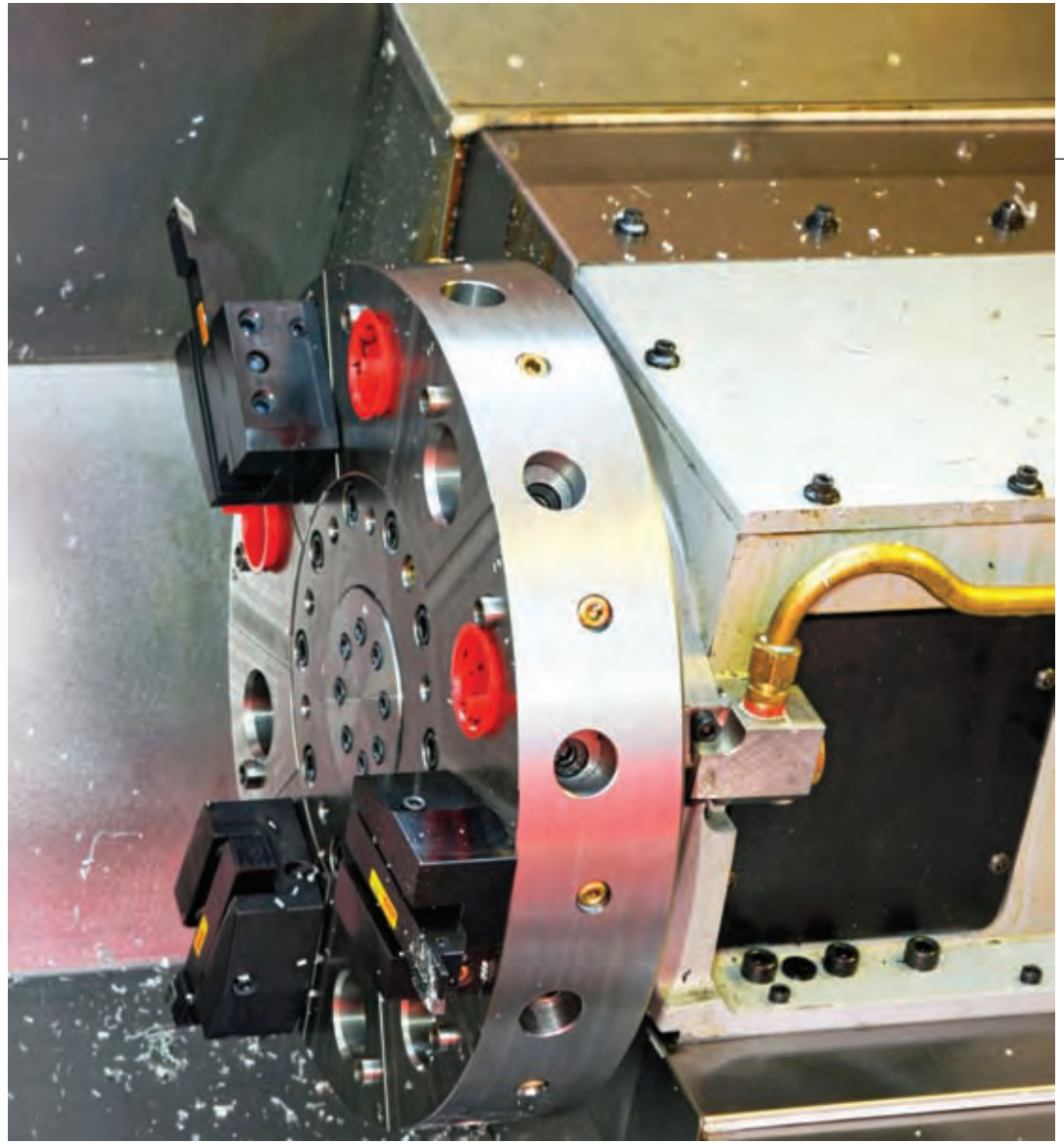
OAİB İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA REAKTÖR VE KAZANLAR (2009 ve 2010 Yılları Ocak-Haziran Dönemi)

OCAK-HAZİRAN 2009 YILI		OCAK-HAZİRAN 2010 YILI		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
6.133.854	109.020.403	6.839.872	115.378.757	11,5	5,8

TAKIM TEZGÂHLARI

Makine üreten makineler olarak da bilinen takım tezgâhları sektörü 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde değer bazında yüzde 7,2 oranında artış göstererek bir önceki yılın aynı döneminde 230 milyon 84 bin dolar olan sektör ihracatımız 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde 246 milyon 687 bin dolar seviyesine yükseldi.

Takım tezgâhları ihracatımızın en fazla olduğu ülkeler incelendiğinde ise Irak'ın birinci sırada yer aldığı görülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 19 milyon 873 bin dolarlık takım tezgâhları ihracatı yapılmışken 2010 yılının Ocak-Haziran zaman diliminde ise yüzde 0,7 artış ile 20 milyon 18 bin dolarlık ihracat yapılmış. Takım tezgâhları ihracatımızın en büyük ikinci pazarı ise İran olmuş. İran'a 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 15

milyon 937 bin dolarlık takım tezgâhları ihracatı gerçekleştirilmişken 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde ise bu değer yüzde 19,6 oranında artarak 19 milyon 54 bin dolara ulaştı. Almanya ise takım tez-

gâhları ihracatımızın en büyük üçüncü pazarı konumunda. Almanya'ya 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 19 milyon 651 bin dolarlık takım tezgâhları ihracatı yapılmışken 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde ise bu değer yüzde 27,1 oranında gerileyerek 14 milyon 324 bin dolar oldu. Almanya'nın ardından takım tezgâhları ihracatımızın en fazla yapıldığı dördüncü pazarın ise Rusya Federasyonu olduğu görülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 7 milyon 441 bin dolarlık takım tezgâhları ihracatı yapılmışken 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde ise bu değer yüzde 70 oranında artış göstererek 12 milyon 600 bin dolar oldu. Azerbaycan ise takım tezgâhları ihracatımızın en büyük beşinci pazarı konumunda. Azerbaycan'a 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 6 milyon 940

bin dolarlık takım tezgâhları ihracatı gerçekleştiren 2010 yılının eş zaman dilimine gelindiğinde bu değer yüzde 77,2 oranında artarak 12 milyon 297 bin dolar oldu. Azerbaycan'ı ise yüzde 104,3 oranında artışla Brezilya takip ediyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 3 milyon 918 bin dolar takım tezgâhları ihracatı gerçekleştirilirken, 2010 yılının aynı döneminde bu rakam 8 milyon 5 bin dolar seviyesine çıktı. Brezilya ilk on ülke arasında, yüzde 104,3'lük oranla ülke bazında en fazla ihracat artışının yaşandığı ülke oldu. En fazla ihracatın yaşandığı ülkeler sıralamasında Brezilya'yı takip eden ülke ise Polonya. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 4 milyon 886 bin dolar takım tezgâhları ihracatı gerçekleştirilirken, 2010 yılının aynı döneminde bu rakam 7 milyon 740 bin dolar seviyesine çıktı.

TAKIM TEZGÂHLARI TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 10 ÜLKE
(2009 ve 2010 Yılları Ocak - Haziran Dönemi)

ÜLKE	2009 YILI			2010 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/kg	Miktar	Değer
İRAK	1.945.505	19.873.880	10,2	2.453.569	20.018.020	8,2	26,1	0,7
İRAN	1.920.948	15.937.252	8,3	2.447.306	19.054.822	7,8	27,4	19,6
ALMANYA	2.755.439	19.651.185	7,1	1.958.365	14.324.864	7,3	-28,9	-27,1
RUSYA FED.	1.171.145	7.411.750	6,3	1.874.783	12.600.682	6,7	60,1	70,0
AZERBAYCAN	1.018.077	6.940.754	6,8	1.804.883	12.297.083	6,8	77,3	77,2
BREZİLYA	918.940	3.918.258	4,3	1.961.396	8.005.069	4,1	113,4	104,3
POLONYA	998.262	4.886.215	4,9	1.419.044	7.740.893	5,5	42,2	58,4
LİBYA	744.041	5.799.676	7,8	963.746	7.177.064	7,4	29,5	23,7
SUUDİ ARABİSTAN	1.981.171	8.296.694	4,2	1.201.315	7.083.079	5,9	-39,4	-14,6
MEKSİKA	146.211	795.312	5,4	1.657.289	7.064.957	4,3	-	-

OAİB İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA TAKIM TEZGÂHLARI İHRACATI
(2009 ve 2010 Yılları Ocak-Haziran Dönemi)

OCAK-HAZİRAN 2009		OCAK-HAZİRAN 2010		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
36.810.570	230.084.850	39.651.613	246.687.979	7,7	7,2

TARIM VE ORMANCILIK MAKİNELERİ

28,4 oranında yükselme göstererek, bu mal grubunda geçtiğimiz yıl 155 milyon 966 bin dolar olan ihracat düzeyi 200 milyon 333 bin dolara çıktı.

Tarım ve ormancılık makinelerinde en çok ihracat gerçekleştirdiğimiz ülkenin ise ABD olduğu görülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 46 milyon 624 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde bu değer yüzde 16,6 oranında artış kaydederek 54 milyon 363 bin dolar olmuş. 2010 Ocak-Haziran döneminde tarım ve ormancılık makineleri ihracatımızda ikinci en büyük pazarının ise Fas olduğu görülüyor. Fas'a gerçekleştirdiğimiz tarım ve ormancılık makineleri ihracatımız 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 17 milyon 733 bin dolar iken yüzde 17 oranında

artışla bu değer 20 milyon 740 bin dolara yükseldi. Tarım ve ormancılık makineleri ihracatımızdaki üçüncü en büyük pazarının ise Irak olduğu gö-

rülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 9 milyon 495 bin dolar tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yapılmışken 2010 yılının aynı döneminde yüzde 69'luk yükselişle 16 milyon 44 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yapıldı. Tarım ve ormancılık makineleri ihracatımızda gerileme gösteren ülke olmadı. İtalya ise tarım ve ormancılık makineleri ihracatımızın en fazla olduğu dördüncü ülke konumunda. İtalya'ya 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 3 milyon 557 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yapan firmalarımız 2010 yılının aynı zaman dilimine gelindiğinde 10 milyon 24 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yapmayı başardılar. İran ise ta-

rım ve ormancılık makineleri ihracatımızın en fazla olduğu beşinci ülke konumunda. İran'a 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 4 milyon 628 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yapan firmalarımız 2010 yılının aynı zaman dilimine gelindiğinde 8 milyon 324 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yapmayı başardılar. Yüzde 175,2'lik artışla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti en fazla ihracat artışı yaşanan ülke oldu. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 1 milyon 434 bin dolar tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yapılmışken 2010 yılının aynı döneminde yüzde 175,2'lik yükselişle 3 milyon 948 bin dolarlık tarım ve ormancılık makineleri ihracatı yapıldı.

TARIM VE ORMANCILIK MAKİNELERİ TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 10 ÜLKE (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Haziran Dönemi)

ÜLKE	2009 YILI			2010 YILI			(% DEĞİŞİM)	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
ABD	8.706.268	46.624.774	5,4	9.612.751	54.363.279	5,7	10,4	16,6
FAS	5.741.407	17.733.496	3,1	6.617.809	20.740.941	3,1	15,3	17,0
IRAK	2.359.251	9.495.946	4,0	3.508.880	16.044.493	4,6	48,7	69,0
İTALYA	1.169.384	3.557.861	3,0	2.555.269	10.024.660	3,9	118,5	181,8
İRAN	973.745	4.628.497	4,8	2.303.479	8.324.613	3,6	136,6	79,9
AVUSTRALYA	538.899	2.515.336	4,7	1.180.320	5.803.073	4,9	119,0	130,7
FRANSA	1.097.683	3.685.959	3,4	1.183.345	4.144.508	3,5	7,8	12,4
SUDAN	1.142.115	3.803.117	3,3	1.194.852	4.055.328	3,4	4,6	6,6
K.KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ	335.005	1.434.416	4,3	695.512	3.948.005	5,7	107,6	175,2
POLONYA	352.177	1.943.692	5,5	586.484	3.751.660	6,4	66,5	93,0

OAİB İŞTİĞAL ALANI İTİBARIYLA TARIM VE ORMANCILIK MAKİNELERİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak-Haziran Dönemi)

OCAK-HAZİRAN 2009		OCAK-HAZİRAN 2010		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
36.792.777	155.966.572	44.791.995	200.333.359	21,7	28,4

VANALAR

Ülkemiz vana ihracatı 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde 26,6 oranında yükseliş göstermiş durumda. Söz konusu mal grubunda 2009 yılının Ocak-Haziran dönemindeki ihracatımız 117 milyon 226 bin dolar iken yüzde 26,6 oranında artış yaşanarak 143 milyon 433 bin dolar seviyesine çıktı. 2010 yılı Ocak-Haziran döneminde en fazla vana ihracatı gerçekleştirdiğimiz ülke ise Almanya oldu. Almanya'ya 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 13 milyon 655 bin dolarlık vana ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı döneminde ise yüzde 23,3 yükselme ile söz konusu mal grubundaki ihracatımız 16 milyon 832 bin dolar olarak gerçekleşti. Vana ihracatımızın en büyük ikinci pazarının ise Irak olduğu görülüyor. Bu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 7 milyon 478 bin

dolarlık vana ihracatı yapılmışken 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde ise yüzde 28,5 oranında ilerleme kaydedilerek 9 milyon 612 bin dolar seviyesine ulaşıldı. Irak'ın ardından bu mal grubu içerisinde en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz üçüncü pazar İran oldu. Bu ülkeye 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 5 milyon 713 bin dolarlık vana ihracatı gerçekleştirilmişken yüzde 64,2 artışla 9 milyon 382 bin dolar düzeyine ulaşıldı.

Vana ihracatımızın en hızlı şekilde artış gösterdiği ülke Fransa olmuş. Fransa'ya 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde 2 milyon 781 bin dolarlık vana ihracatı yapılmışken, 2010 yılının aynı döneminde bu değer yüzde 96,5 oranında artarak 5 milyon 466 bin dolar oldu.

ay için 2009 ve 2010 yılı ihracat rakamlarımız aynı diyebiliriz. Sektörün en önemli sorunlarından birisi global finansal piyasalardaki dalgalanmadan kaynaklandı. Bizim gibi maliyetinin büyük bir bölümü USD olan ihracatçılar, USD'nin Euro karşısından fazlaca değerlenmesinden dolayı fiyat avantajını kaybetti. Bu durumda Avrupalı yerel üreticiler fiyat konusunda avantajlı bir noktaya geldiler ve talep Avrupa'ya kaydı. Bu da bizim ihracatımızı negatif yönde etkiledi.

Sektörün diğer bir sorunu da yerel yarı mamul üreticilerinin yüksek kar odaklı çalışması neticesinde bitmiş mamule yansıyan yüksek fiyat. Başkaca işçiliğin genel maliyette yüksek bir oran teşkil etmesi ve işçi çalıştırmanın ağırlığı dünyada piyasasında rekabetçi olmamızın önünde bir engel.

Bunların baricinde elektrik, petrol vb. kalemlerdeki vergi yükünün fazlaca olması da dolaylı olarak ihracatın artmasında engel teşkil ediyor.

Nuri Aytepe

FAF Vana İhracat Bölge Sorumlusu

"En önemli sorun finansal dalgalanma"

2010 yılı Haziran ayı ihracatımız beklentilerimizin altında gerçekleşti. 2009 yılı Haziran ayı ihracatımıza göre yüzde 2,5'lik bir artış var. Çok ufak bir fark. Haziran

VANALAR TÜRKİYE GENELİ İHRACATINDAKİ İLK 10 ÜLKE (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Haziran Dönemi)

ÜLKE	2009 YILI			2010 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	S/kg	Miktar	Değer
ALMANYA	1.804.080	13.655.846	7,6	1.802.544	16.832.241	9,3	-0,1	23,3
IRAK	813.902	7.478.016	9,2	1.022.726	9.612.551	9,4	25,7	28,5
İRAN	747.307	5.713.836	7,6	1.163.951	9.382.624	8,1	55,8	64,2
LİBYA	472.391	6.370.653	13,5	826.075	9.073.356	11,0	74,9	42,4
RUSYA FED.	586.885	5.843.152	10,0	681.996	7.118.326	10,4	16,2	21,8
MİSİR	645.543	5.539.274	8,6	614.867	6.795.770	11,1	-4,8	22,7
İTALYA	784.992	4.820.073	6,1	988.369	6.082.099	6,2	25,9	26,2
FRANSA	379.346	2.781.893	7,3	669.042	5.466.497	8,2	76,4	96,5
AZERBAJCAN	401.316	3.395.502	8,5	567.349	5.319.480	9,4	41,4	56,7
TÜRKMENİSTAN	463.043	3.482.137	7,5	691.537	4.787.075	6,9	49,3	37,5

DAĞIR İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA VANALAR İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak-Haziran Dönemi)

OCAK-HAZİRAN 2009		OCAK-HAZİRAN 2010		DEĞİŞİM (%)	
MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)	MİKTAR (kg)	DEĞER (dolar)
14.404.389	117.226.059	17.201.151	148.433.540	19,4	26,6

İHRACAT RAKAMLARI

OAİB İŞTİGAL ALANINA GİREN MAKİNE İHR. BRL. ÜLKE DAĞILIMI

ÜLKE ADI	01 OCAK - 30 HAZİRAN 2009	01 OCAK - 30 HAZİRAN 2010	Değişim %
	Değer (\$)	Değer (\$)	
ALMANYA	229,420,100.93	251,161,122.36	9.48
BİR.DEVLETLER(ABD)	174,092,753.25	186,056,265.15	6.87
İRAN (İSLAM CUM.)	135,249,140.26	184,013,821.85	36.06
IRAK	130,246,543.24	174,349,981.91	33.86
BR.KRALLIK(İNGİLTERE)	104,866,076.41	131,041,977.52	24.96
İTALYA	97,858,759.57	111,527,185.44	13.97
FRANSA	87,741,873.66	100,517,599.18	14.56
RUSYA FEDERASYONU	98,527,322.61	97,544,138.53	-1.00
AZERBAJCAN-NAHCIVAN	66,090,387.38	86,686,239.79	31.16
LİBYA	68,482,383.20	83,806,128.04	22.38
MISIR	73,497,118.56	75,960,687.55	3.35
SUUDI ARABİSTAN	78,778,666.95	65,220,918.54	-17.21
İST.DERİ SERB.BÖLGE	46,502,349.62	60,231,444.04	29.52
TÜRKMENİSTAN	39,399,044.37	55,389,896.62	40.59
CEZAYİR	72,340,076.82	55,040,472.09	-23.91
ROMANYA	54,807,545.39	53,297,369.29	-2.76
BİRLİK ARAP EMİRLİ	29,393,680.32	52,848,850.12	79.80
SURİYE ARAP CUM.(SUR)	55,546,867.30	49,550,802.81	-10.79
İSPANYA	40,680,172.44	46,836,476.75	15.13
BELÇİKA	33,550,559.53	46,483,378.77	38.55
KAZAKİSTAN	35,915,363.11	43,652,283.52	21.54
K.KIBRIS TÜRK CUMH.	15,181,144.59	40,727,073.95	168.27
BULGARİSTAN	42,597,097.21	39,848,758.43	-6.45
POLONYA	25,587,122.94	38,180,662.35	49.22
EGE SERBEST BÖLGE	20,258,848.29	37,469,372.69	84.95
FAS	43,467,187.27	36,859,369.32	-15.20
HOLLANDA	35,117,468.85	31,654,131.49	-9.86
UKRAYNA	21,718,255.14	30,750,416.25	41.59
GÜRCİSTAN	102,639,034.94	29,857,345.40	-70.91
YUNANİSTAN	30,427,918.03	29,543,390.64	-2.91
ÖZBEKİSTAN	27,567,182.60	28,512,014.48	3.43
MALEZYA	15,592,824.48	28,209,574.12	80.91
HİNDİSTAN	24,439,532.21	25,634,481.63	4.89
İSRAİL	20,560,495.73	24,918,815.54	21.20
PAKİSTAN	12,224,136.31	24,627,574.11	101.47
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	13,493,049.03	24,476,728.31	81.40
TUNUS	15,324,197.30	21,086,631.49	37.60
URDUN	17,227,235.51	20,193,495.39	17.22
AVUSTURYA	26,989,482.26	20,186,691.79	-25.21
BREZİLYA	11,609,305.36	19,855,926.38	71.03
SUDAN	24,422,107.65	18,728,621.40	-23.31
LÜBNAN	10,538,509.55	18,496,401.04	75.51
MEKSİKA	10,473,485.71	17,590,482.89	67.95
İSVEÇ	12,532,763.30	14,376,817.78	14.71
AFGANİSTAN	8,858,701.90	14,219,387.86	60.51
GÜNEY AFRIKA CUMHURİ	10,387,028.21	14,208,136.70	36.79
JAPONYA	3,143,005.20	14,097,147.83	348.52
MACARİSTAN	14,727,627.75	14,050,492.83	-4.60
AVUSTRALYA	10,519,651.32	13,965,723.61	32.76
ETİYOPYA	12,915,186.50	13,455,837.11	4.19
DİĞER	307,640,547.07	314,383,864.88	2.19
TOPLAM	2,701,166,917.12	3,031,382,407.56	12.22

TÜRKİYE GENELİ KARŞILAŞTIRMALI ÜLKE RAPORU (01 OCAK - 30 HAZİRAN 2009 / 01 OCAK - 30 HAZİRAN 2010)

ÜLKE ADI	TÜRKİYE GENELİ ÜLKE		TÜRKİYE GENELİ MAKİNE SEK.		TÜRKİYE DEĞ.%	MAKİNE DEĞ. %
	01 OCAK - 30 HAZİRAN 2009	01 OCAK - 30 HAZİRAN 2010	01 OCAK - 30 HAZİRAN 2009	01 OCAK - 30 HAZİRAN 2010		
ALMANYA	4,450,985,342.16	5,190,179,045.68	229,420,100.93	251,161,122.36	16.61	9.48
BİR.DEVLETLER(ABD)	1,409,286,965.43	1,724,749,319.66	174,092,753.25	186,056,265.15	22.38	6.87
İRAN (İSLAM CUM.)	959,631,572.01	1,306,324,244.63	135,249,140.26	184,013,821.85	36.13	36.06
İRAK	2,538,253,249.00	2,670,029,981.95	130,246,543.24	174,349,981.91	5.19	33.86
BR.KRALLIK(İNGİLTERE)	2,379,831,390.52	3,123,209,046.86	104,866,076.41	131,041,977.52	31.24	24.96
İTALYA	2,644,400,498.93	3,328,139,942.07	97,858,759.57	111,527,185.44	25.86	13.97
FRANSA	2,789,786,917.92	3,175,538,768.40	87,741,873.66	100,517,599.18	13.83	14.56
RUSYA FEDERASYONU	1,486,806,302.58	2,046,653,880.21	98,527,322.61	97,544,138.53	37.65	-1.00
AZERBAJCAN-NAHCIVAN	628,631,053.99	729,066,837.15	66,090,387.38	86,686,239.79	15.98	31.16
LİBYA	830,752,497.22	1,057,197,542.43	68,482,383.20	83,806,128.04	27.26	22.38
MISIR	1,569,022,825.47	1,316,701,431.72	73,497,118.56	75,960,687.55	-16.08	3.35
SUUDİ ARABİSTAN	845,371,077.29	1,233,199,234.82	78,778,666.95	65,220,918.54	45.88	-17.21
İST.DERİ SERB.BÖLGE	117,978,063.22	128,254,094.80	46,502,349.62	60,231,444.04	8.71	29.52
TÜRKMENİSTAN	399,211,552.78	570,330,120.34	39,399,044.37	55,389,896.62	42.86	40.59
CEZAYİR	999,528,380.24	817,876,789.52	72,340,076.82	55,040,472.09	-18.17	-23.91
ROMANYA	1,003,335,409.04	1,253,603,746.64	54,807,545.39	53,297,369.29	24.94	-2.76
BİRLİK ARAP EMİRLİ	1,023,190,153.74	1,207,840,726.97	29,393,680.32	52,848,850.12	18.05	79.80
SURİYE ARAP CUM.(SUR)	599,066,325.56	837,452,610.35	55,546,867.30	49,550,802.81	39.79	-10.79
İSPANYA	1,200,216,655.73	1,769,416,469.39	40,680,172.44	46,836,476.75	47.42	15.13
BELÇİKA	827,558,624.88	983,699,453.14	33,550,559.53	46,483,378.77	18.87	38.55
KAZAKİSTAN	307,007,130.39	372,081,972.23	35,915,363.11	43,652,283.52	21.20	21.54
K.KIBRIS TÜRK CUMH.	335,482,732.74	475,351,603.64	15,181,144.59	40,727,073.95	41.69	168.27
BULGARİSTAN	656,065,961.14	716,463,895.83	42,597,097.21	39,848,758.43	9.21	-6.45
POLONYA	558,285,486.61	707,054,568.85	25,587,122.94	38,180,662.35	26.65	49.22
EGE SERBEST BÖLGE	129,611,758.24	231,773,451.71	20,258,848.29	37,469,372.69	78.82	84.95
FAS	284,079,084.74	347,595,561.69	43,467,187.27	36,859,369.32	22.36	-15.20
HOLLANDA	979,483,776.54	1,188,005,669.92	35,117,468.85	31,654,131.49	21.29	-9.86
UKRAYNA	410,475,973.28	530,299,368.94	21,718,255.14	30,750,416.25	29.19	41.59
GÜRCİSTAN	369,449,738.38	334,547,641.74	102,639,034.94	29,857,345.40	-9.45	-70.91
YUNANİSTAN	803,573,632.81	742,015,520.68	30,427,918.03	29,543,390.64	-7.66	-2.91
ÖZBEKİSTAN	119,110,424.77	120,189,411.72	27,567,182.60	28,512,014.48	0.91	3.43
MALEZYA	39,835,702.56	105,808,118.57	15,592,824.48	28,209,574.12	165.61	80.91
HİNDİSTAN	191,131,341.92	243,495,894.27	24,439,532.21	25,634,481.63	27.40	4.89
İSRAİL	696,066,254.88	989,972,976.62	20,560,495.73	24,918,815.54	42.22	21.20
PAKİSTAN	71,405,680.65	120,007,592.22	12,224,136.31	24,627,574.11	68.06	101.47
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	538,800,099.90	1,086,929,828.22	13,493,049.03	24,476,728.31	101.73	81.40
TUNUS	237,500,817.62	394,727,723.26	15,324,197.30	21,086,631.49	66.20	37.60
URDUN	179,330,769.52	277,119,441.85	17,227,235.51	20,193,495.39	54.53	17.22
AVUSTURYA	360,475,406.82	385,425,767.83	26,989,482.26	20,186,691.79	6.92	-25.21
BREZİLYA	138,055,417.84	290,546,896.94	11,609,305.36	19,855,926.38	110.46	71.03
SUDAN	138,884,107.71	116,103,508.63	24,422,107.65	18,728,621.40	-16.40	-23.31
LÜBNAN	329,734,821.29	301,701,925.91	10,538,509.55	18,496,401.04	-8.50	75.51
MEKSİKA	36,166,601.74	60,652,359.61	10,473,485.71	17,590,482.89	67.70	67.95
İSVEÇ	313,319,452.56	426,573,395.91	12,532,763.30	14,376,817.78	36.15	14.71
AFGANİSTAN	116,847,176.79	140,771,392.23	8,858,701.90	14,219,387.86	20.47	60.51
GÜNEY AFRIKA CUMHURİ	103,215,816.02	123,959,469.38	10,387,028.21	14,208,136.70	20.10	36.79
JAPONYA	100,817,966.09	135,036,407.06	3,143,005.20	14,097,147.83	33.94	348.52
MACARİSTAN	188,840,094.13	216,668,030.16	14,727,627.75	14,050,492.83	14.74	-4.60
AVUSTRALYA	134,824,621.10	157,469,258.80	10,519,651.32	13,965,723.61	16.80	32.76
ETİYOPYA	105,214,173.82	85,586,330.57	12,915,186.50	13,455,837.11	-18.66	4.19
PORTEKİZ	158,753,030.70	254,781,374.68	8,339,630.67	13,102,299.88	60.49	57.11
ÇEK CUMHURİYETİ	208,135,694.91	313,489,213.65	9,550,988.77	12,535,538.28	50.62	31.25

İHRACAT RAKAMLARI

SEKTÖREL BAZDA İHRACAT KAYIT RAKAMLARI - 1000 \$

SEKTÖRLER	HAZİRAN				OCAK-HAZİRAN			
	2009	2010	Değişim ('10/'09)	Pay(10) (%)	2009	2010	Değişim ('10/'09)	Pay(09) (%)
I. TARIM	935,035	1,074,932	14.96	11.72	5,931,014	6,867,754	15.79	12.87
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	675,741	772,333	14.29	8.42	4,424,555	5,063,324	14.44	9.49
Hububat,Bakliyat,Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	263,426	320,806	21.78	3.50	1,723,324	1,989,685	15.46	3.73
Yaş Meyve ve Sebze	137,198	165,440	20.58	1.80	949,826	1,104,570	16.29	2.07
Meyve Sebze Mamulleri	82,949	81,546	-1.69	0.89	452,050	490,876	8.59	0.92
Kuru Meyve ve Mamulleri	74,787	74,559	-0.30	0.81	468,699	470,817	0.45	0.88
Fındık ve Mamulleri	70,710	84,563	19.59	0.92	391,134	585,966	49.81	1.10
Zeytin ve Zeytinyağı	12,436	12,510	0.60	0.14	99,327	108,914	9.65	0.20
Tütün	31,875	30,359	-4.76	0.33	312,704	279,465	-10.63	0.52
Kesme Çiçek	2,360	2,550	8.05	0.03	27,493	33,031	20.14	0.06
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	64,369	63,445	-1.44	0.69	401,952	439,484	9.34	0.82
Canlı Hayvan,Su Ürünleri ve Mamulleri	64,369	63,445	-1.44	0.69	401,952	439,484	9.34	0.82
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	194,926	239,154	22.69	2.61	1,104,508	1,364,946	23.58	2.56
Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri	194,926	239,154	22.69	2.61	1,104,508	1,364,946	23.58	2.56
II. SANAYİ	6,949,247	7,754,200	11.58	84.53	36,956,451	44,738,013	21.06	83.86
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	619,705	728,802	17.60	7.94	3,422,190	4,196,789	22.63	7.87
Tekstil ve Hammaddeleri	446,706	531,574	19.00	5.79	2,510,048	3,111,076	23.94	5.83
Deri ve Deri Mamulleri	85,852	100,174	16.68	1.09	449,862	532,182	18.30	1.00
Halı	87,147	97,053	11.37	1.06	462,279	553,531	19.74	1.04
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAMULLERİ	855,709	1,052,705	23.02	11.48	4,098,063	5,868,217	43.19	11.00
Kimyevi maddeler ve Mamulleri	855,709	1,052,705	23.02	11.48	4,098,063	5,868,217	43.19	11.00
C. SANAYİ MAMULLERİ	5,473,833	5,972,693	9.11	65.11	29,436,197	34,673,007	17.79	65.00
Hazır giyim ve Konfeksiyon	1,105,653	1,174,890	6.26	12.81	6,160,996	6,980,593	13.30	13.09
Otomotiv Endüstrisi	1,375,663	1,369,153	-0.47	14.92	6,629,845	8,710,542	31.38	16.33
Gemi ve Yat	186,945	187,045	0.05	2.04	862,096	650,137	-24.59	1.22
Elektrik-Elektronik	684,800	796,644	16.33	8.68	3,609,887	4,529,775	25.48	8.49
Makine ve Aksamları	484,713	546,978	12.85	5.96	2,701,168	3,031,382	12.22	5.68
Demir ve Demir Dışı Metaller	379,129	474,910	25.26	5.18	1,963,862	2,730,760	39.05	5.12
Demir Çelik Ürünleri	888,699	1,065,172	19.86	11.61	5,580,152	5,852,310	4.88	10.97
Çimento ve Toprak Ürünleri	292,127	266,187	-8.88	2.90	1,449,730	1,601,443	10.46	3.00
Değerli Maden ve Mücevherat	72,763	86,147	18.39	0.94	455,303	551,560	21.14	1.03
Diğer Sanayi Ürünleri	3,340	5,566	66.65	0.06	23,156	34,505	49.01	0.06
III. MADENCİLİK	223,576	344,569	54.12	3.76	996,253	1,739,944	74.65	3.26
Madencilik Ürünleri	223,576	344,569	54.12	3.76	996,253	1,739,944	74.65	3.26
TOPLAM	8,107,859	9,173,700	13.15	100	43,883,717	53,345,711	21.56	100

(*) İhracatçı Birliklerince 1.1.2009 - 31.12.2009 tarihleri arasında kayda alınan ihracat toplamını gösterir.

(**) İhracatçı Birliklerince kayda alınması zorunlu olmayan, ancak ihracat sayılan işlenmemiş değerli maden, uçak ve gemilere teslim edilen akaryakıt ve kumanya ile diğer kalemlerin geçici toplam ihracat tutarlarıdır.

TÜRKİYE GENELİ ÜLKE RAPORU

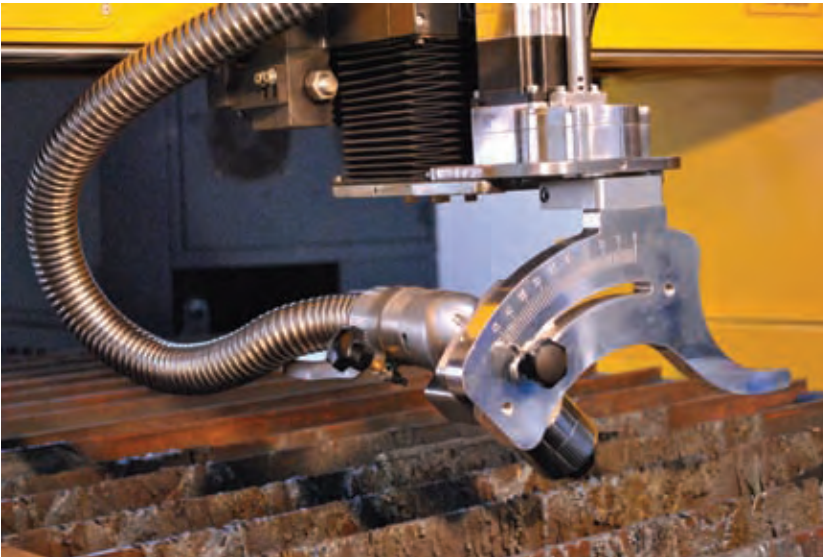
ÜLKE ADI	01 OCAK - 30 HAZİRAN 2009	01 OCAK - 30 HAZİRAN 2010	Değişim %
	2009 DEĞER (USD)	2010 DEĞER (USD)	
ALMANYA	4,450,985,342.16	5,190,179,045.68	16.61
BİR.DEVLETLER(ABD)	1,409,286,965.43	1,724,749,319.66	22.38
İRAN (İSLAM CUM.)	959,631,572.01	1,306,324,244.63	36.13
IRAK	2,538,253,249.00	2,670,029,981.95	5.19
BR.KRALLIK(İNGİLTERE)	2,379,831,390.52	3,123,209,046.86	31.24
İTALYA	2,644,400,498.93	3,328,139,942.07	25.86
FRANSA	2,789,786,917.92	3,175,538,768.40	13.83
RUSYA FEDERASYONU	1,486,806,302.58	2,046,653,880.21	37.65
AZERBAJCAN-NAHCIVAN	628,631,053.99	729,066,837.15	15.98
LİBYA	830,752,497.22	1,057,197,542.43	27.26
MISIR	1,569,022,825.47	1,316,701,431.72	-16.08
SUUDİ ARABİSTAN	845,371,077.29	1,233,199,234.82	45.88
İST.DERİ SERB.BÖLGE	117,978,063.22	128,254,094.80	8.71
TÜRKMENİSTAN	399,211,552.78	570,330,120.34	42.86
CEZAYİR	999,528,380.24	817,876,789.52	-18.17
ROMANYA	1,003,335,409.04	1,253,603,746.64	24.94
BİRLESİK ARAP EMİRLİ	1,023,190,153.74	1,207,840,726.97	18.05
SURİYE ARAP CUM.(SUR)	599,066,325.56	837,452,610.35	39.79
İSPANYA	1,200,216,855.73	1,769,416,469.39	47.42
BELÇİKA	827,558,624.88	983,699,453.14	18.87
KAZAKİSTAN	307,007,130.39	372,081,972.23	21.20
K.KIBRIS TÜRK CUMH.	335,482,732.74	475,351,603.64	41.69
BULGARİSTAN	656,065,961.14	716,463,895.83	9.21
POLONYA	558,285,486.61	707,054,568.85	26.65
EGE SERBEST BÖLGE	129,611,758.24	231,773,451.71	78.82
FAS	284,079,084.74	347,595,561.69	22.36
HOLLANDA	979,483,776.54	1,188,005,669.92	21.29
UKRAYNA	410,475,973.28	530,299,368.94	29.19
GÜRCİSTAN	369,449,738.38	334,547,641.74	-9.45
YUNANİSTAN	803,573,632.81	742,015,520.68	-7.66
ÖZBEKİSTAN	119,110,424.77	120,189,411.72	0.91
MALEZYA	39,835,702.56	105,808,118.57	165.61
HİNDİSTAN	191,131,341.92	243,495,894.27	27.40
İSRAİL	696,066,254.88	989,972,976.62	42.22
PAKİSTAN	71,405,680.65	120,007,592.22	68.06
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	538,800,099.90	1,086,929,828.22	101.73
TUNUS	237,500,817.62	394,727,723.26	66.20
URDUN	179,330,769.52	277,119,441.85	54.53
AVUSTURYA	360,475,406.82	385,425,767.83	6.92
BREZİLYA	138,055,417.84	290,546,896.94	110.46
SUDAN	138,884,107.71	116,103,508.63	-16.40
LÜBNAN	329,734,821.29	301,701,925.91	-8.50
MEKSİKA	36,166,601.74	60,652,359.61	67.70
İSVEÇ	313,319,452.56	426,573,395.91	36.15
AFGANİSTAN	116,847,176.79	140,771,392.23	20.47
GÜNEY AFRIKA CUMHURİ	103,215,816.02	123,959,469.38	20.10
JAPONYA	100,817,966.09	135,036,407.06	33.94
MACARİSTAN	188,840,094.13	216,668,030.16	14.74
AVUSTRALYA	134,824,621.10	157,469,258.80	16.80
ETİYOPYA	105,214,173.82	85,586,330.57	-18.66
DİĞER	6,207,780,369.52	7,452,312,921.90	20.05
TOPLAM	43,883,717,249.83	53,345,711,193.59	21.56

Özarar Bayrak Vinç

Özarar Bayrak Vinçleri, yapısı sayesinde minimum alanda en üst performansa ulaşan, kendi hakimiyet alanında isteklerinize en hassas biçimde cevap verebilme yeteneğine sahip işler için tasarlanmış vinçlerdir. Genellikle dar alanlarda veya bir makinenin etrafında kullanılan özel görev vinçleridir. Özarar Duvar Tipi Bayrak vinçleri duvara monte ya da duvar boyu hareket edebilecek şekilde üretilmektedir. Üründe, zincirli ya da halatlı araba seçme olanağı, duvara monte ya da ayaklı tip seçme olanağının yanı sıra tüm hareketlerde motor ya da el tahriği seçme olanağı mevcut.

CNC Açılı Kesme Plazma Makinesi

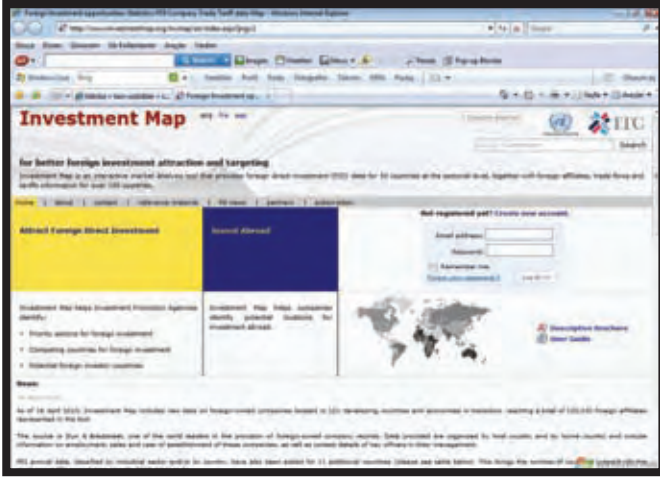

Kesintisiz güç kaynakları ve elektro-erozyon, freze ve torna makinaları üreterek, yurtiçi ve yurtdışında 24 ülkeye ihracat gerçekleştiren Ajan CNC, sektörde kendi teknolojisiyle ihracat yapabilen ve dünyada söz sahibi bir firma olma yolunda ilerliyor. Ajan CNC'nin ürünlerinden biri olan CNC Açılı Kesme Plazma Makinesi'nin özellikleri ise şöyle: Yaygın ve Hızlı Servis Ağı, Kolay kullanım, Türkçe yazılım. Kompak dizayn açılı kesme sistemi. 0 - 45 derece Pah kırma özelliği. 0 - 540 derece Rotasyonel dönme kabiliyeti. V Kaynak, Y Kaynak, X Kaynak ağza açabilme özelliği. 2 Boyutlu her türlü geometriyi tek tuşla otomatik Pah kırabilme. DXF ve NC takım yolu çıktı dosyaları ile çalışabilme imkanı. Çok başlıklı oxy fuel kesme imkânını Otomatik oxy fuel ateşleme. Oxy - Plazma geçişleri klavyeden kolayca yapabilme. Kaldığı yerden devam etme özelliği. Tüm program parametrelerini işlem sırasında değiştirme olanağı. 15 m/dk. kesme hızı. Keskin köşeleri aramak için ilerideki program satırlarına bakar. Hassas plazma 130/260 Amper Jeneratörü. Markalama. Otomatik Mikrojoint verebilme. Otomatik Torch Yükseklik Kontrolü. Otomatik Gaz Kontrolü. Çevre dostu AJAN Jet Filtre.

ITC Market Analysis Tools Investment Map

www.investmentmap.org

ÜLKE/SEKTÖR BAZLI YATIRIM BİLGİ KAYNAĞI

- Yatırım Destek Ajanslarının (IPA-Investment Promotion Agencies) yabancı yatırım için öncelikli sektörleri, rakip ülkeleri ve yatırım yapma potansiyeli olan yabancı ülkeleri belirlemesine yardımcı olmaktadır.
- Doğrudan yabancı yatırım, uluslar arası ticaret, gümrük tarife bilgileri ve çok uluslu firmaların etkinlikleri hakkındaki istatistikleri bir araya getirmektedir.
- Gümrük tarife bilgileri içinde çokuluslu, bölgesel ve karşılıklı tercihler, belirli tarifelerin advolorem eşdeğerleri, tarife kotaları ve anti dumping vergileri yer almaktadır.
- Gelişmekte olan ülkelerde bulunan yaklaşık 60 bin yabancı ortaklı şirketin yeri, satışları, istihdamı ve ana şirketi hakkında bilgi vermektedir.
- Investment Map'ın en güçlü yönü, çeşitli verileri (uluslar arası ticaret, doğrudan yabancı yatırım, tarifeler ve yabancı bağlı firmalar hakkında) toplayan interaktif ve kullanımı kolay bir internet aracı olmasıdır. Bu araç, ülke, ticari partner ve sektör bazında analiz yapmaya da imkan verir.
- Hizmet sunulan diller: İngilizce, Fransızca ve İspanyolcadır.
- Siteye erişim ücretsizdir.

CBI Market Information Database

www.cbi.eu

SEKTÖR BAZLI PAZAR BİLGİLERİ VE TİCARİ DÜZENLEMELER HAKKINDA TİCARİ BİLGİ KAYNAĞI

- Sektör bazlı Pazar bilgileri için tüketici eğilimleri, ticaret yapısı, paketleme, fiyatlandırma, ticaret koşulları ve mevzuatı konularını içeren, 35 sektör için hazırlanmış pratik ihracat bilgilerine erişim imkanı sağlanmaktadır.
- Sunduğu çeşitli modüllerden biri olan Market Information Database, gelişmekte olan ülkelerde bulunan ihracatçıları ve İş Geliştirme Örgütlerini AB pazarındaki son gelişmelerle eş zamanlı bilgilendirmeyi amaçlamıştır.
- 35 sektör altında 3 bin doküman ve 5 bin bağlantı bulunmaktadır.
- Hizmet sunulan dil; İngilizcedir.
- Siteye erişim ücretsizdir.

İHRACATLA İLGİLİ KURUM VE KURULUŞLAR

DİŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI

4059 Sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'la kurulan Dış Ticaret Müsteşarlığı; dış ticaret politikalarının tespitine yardımcı olmak, tespit olunan bu politikalar çerçevesinde ihracat, ihracatı teşvik (ihracatta yönelik devlet yardımları ve Dahilde ve Hariçte İşleme Belgeleri), Serbest Bölgeler, Sınır Ticaret Merkezleri, ithalat, yurtdışı müteahhitlik hizmetleri ile ikili ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkileri düzenlemek, uygulamak, uygulamaları izlemek ve geliştirmek görevlerini üstlenmiştir. İhracatta standart kontrollerin yapılması, yurtdışı teşkilat aracılığı ile iş çevrelerine hizmet verilmesi de DTM tarafından yerine getirilmektedir.

4059 Sayılı Kanun'a göre İhracatçı Birlikleri, Birliklerin üst kuruluşu (Türkiye İhracatçılar Meclisi) ile İhracatı Geliştirme ve Etüd Merkezi Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı kuruluşlarıdır.

DİŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİ

Dış Ticaret Müsteşarlığı Yurtdışı Temsilciliklerinden, temsilciliğin bulunduğu ülkenin dış ticaret mevzuatı, pazar bilgileri, ithalatçı adresleri, ülke ve firma bazında yaşanan problemlerin çözümü, firma güvenilirliğinin tetkiki, ülke ve sektör raporları, dış talepler, firma eşleştirmeleri gibi konularda destek alınabilir.

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ

Türkiye ihracatının özel sektör cephesinin en üst örgütü olan TİM; özel sektör adına bütün ihracatçıları, bugün faaliyette bulunan 61 İhracatçı Birliğini, İhracatçı Birliklerine hizmet veren 13 Genel Sekreterliği, İcra Komitesi, madde bazında dengeli bir ağırlığa sahip olduğundan bütün ihracat kalemlerini, temsil etmektedir.

Türkiye İhracatçılar Meclisi; ihracatçıların ortak sorunlarına çözüm aramayı, ihracatçıların sorunlarının tartışıldığı bir platform olmayı, kamu ve kuruluşları ile ihracatçıları arasında koordinasyonu sağlamayı, ihracatın geliştirilmesi ve sorunlarının çözülmesi yolunda politikalar oluşturmayı, ihracatçıları yurtiçinde ve yurtdışında üst düzeyde temsil etmeyi görev edinmiştir.

İHRACATÇI BİRLİKLERİ VE VERDİĞİ HİZMETLER

- Bilgi temini

Birliklerin iştigal alanına giren konular çerçevesinde üretim, ihracat, ithalat, fiyat durumu, dış piyasadaki rakiplerimiz ve mevzuat çerçevesinde oluşturulan bilgiler güncel olarak izlenmekte olup, talep edenlere verilmektedir. Hedef ülkelerle ilgili olarak ihracatçılarımızın gereksinim duyacağı her türlü bilgi, ithalatçı, distribütör adresleri derlenmekte, ürün, ülke raporları ve ürün-ülke Pazar araştırmaları ihracatçılarımızın kullanımına sunulmaktadır.

- Ekonomi ve Ticaret Müşavirliklerinden alınan bilgiler

Yurt dışındaki Ekonomi ve Ticaret Müşavirliklerimiz tarafından peri-

yodik olarak ulaştırılan bilgiler ve topluca alınan ithalatçı adresleri düzenli olarak ihracatçı birliklerinin üyelerine ve ilgili kuruluşlara ulaştırılmaktadır.

- Ülkemize yapılacak ticari geziler

İhracatçı Birlikleri yabancı heyetlerin Türk firmalarını ziyaret etmelerini sağlamak ve potansiyel alıcı ülke temsilcileri ülkemize davet edilmektedir.

- Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Türk ürünlerinin hedef pazarlardaki ihracat potansiyellerinin değerlendirilebilmesi için sözkonusu ülkelerde pazar araştırması incelemeleri yapılmakta ve sonuçları üyelerine duyurulmaktadır.

- Eğitim ve Bilgi Alışverişi

Birliklerin iştigal konularına giren maddelerle ilgili olarak kongre sempozyum ve toplantı gibi etkinlikler düzenlenerek sektörün bir araya gelmesi sağlanmaktadır.

- Karşılaşılan Sorunlarının Yetkililere Ulaştırılması

Birlikler, ihracat mevzuatının hazırlanması ve ülkemizin uluslararası düzeydeki ilişkilerinin düzenlenmesi hakkındaki çalışmalarına katılmakta ve bu konudaki sektör görüş ve önerilerini Tim ile Dış Ticaret Müsteşarlığı'na ve gerekiyorsa ilgili diğer kurum ve kuruluşlara arz etmektedir.

- Fuar Organizasyonları

İhracatçı Birlikleri, ihracatçıların yurt dışı pazar paylarının artırılması, yeni pazarların bulunması ve ihracat olanakları yaratılması için hedef ülkelerde düzenlenen fuarlara doğrudan ulusal katılım organizasyonu gerçekleştirmektedir.

- Performans ve Güvenilirlik Formu

Onaylanmış Kişi Statü Belgesi başvurusunda aranan belgelerden biri olan, başvuru sahibi firmanın performans ve güvenilirliğinin onaylandığını gösterir belgedir. Üyesi olunan İhracatçı Birliği Genel Sekreterliğince düzenlenir.

İGEME – İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ VE VERDİĞİ HİZMETLER

- Araştırma - Geliştirme

İGEME, ihracatçı firmalarımızın dış pazar paylarının artırılması, yeni pazarların bulunması, ihraç ürünlerinin çeşitlendirilmesi, ülkemizdeki ve dünyadaki ekonomik gelişmeler ve ticari prosedürler konusunda ihracatçılarımızın bilgilendirilmesi, ihracata yeni başlayacak firmalara gerekli bilgilerin sağlanmasına yönelik araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmakta ve ihracatın geliştirilmesine yönelik yeni projeler uygulamaktadır. Ar-Ge çalışmalarının sonuçlarının yer aldığı ülke/sektör/ürün "Araştırma Raporları", ihracatçılara yönelik pratik bilgilerin yer aldığı "Pratik Bilgiler Serisi" ve mevzuata ilişkin yayınlar basılı ve web tabanlı olarak kullanıcıların hizmetine sunulmaktadır.

- Eğitim

Dış ticaret ile ilgili firma ve kuruluş çalışanlarının elemanların bu alandaki bilgi ve becerilerini geliştirmek, dış ticaretin hedeflenen düzeye ulaştırılmasında ve sağlıklı bir yapıya kavuşturul-

masında gereksinim duyulan nitelikli iş gücünün yetiştirilmesine katkıda bulunmak amacı ile kurs, seminer ve birçok eğitim programı düzenlenmektedir. Ayrıca ihracatımız için önem arz eden belirli ürünler/pazarlar hakkında ayrıntılı bilgilerin aktarıldığı güncel konu ve gelişmelere ağırlık veren seminerler/paneller de düzenlenmektedir. Eğitimde kazanılmış olan bu tecrübe yurtdışındaki benzer kuruluşların personelinin eğitiminde de kullanılmaktadır.

- Tanıtım

Türk ihraç ürünleri ve firmalarımızın yurtdışında tanıtımının yapılması konusunda önemli hizmetler vermekte olup; bugüne kadar birçok uluslararası ticaret fuarına milli katılım organizasyonlarının yanı sıra özellikle yurtdışı tanıtıma yönelik genel veya sektörel bazda broşür, katalog ve rehberler ile tanıtım CD'leri gibi farklı basılı ve görsel tanıtım materyali hazırlamakta ve yurtdışında etkin bir şekilde dağıtmaktadır.

- Ticari Bilgi

Bilişim teknolojilerinin uluslararası rekabette avantaj sağlayıcı bir unsur haline geldiği günümüzde, dış ticareti geliştirme kuruluşu olarak İGEME'ye düşen görevlerden biri de Türk ihracatçısının ihtiyaç duyduğu güvenilir ve güncel ticari bilginin en kısa zamanda sağlanmasıdır. Bu kapsamda İGEME, ticari bilgi hizmetlerini mümkün olduğunca elektronik ortama taşımaya çalışmakta, abone olduğu yurtdışı elektronik veri tabanlarından temin edilen bilgileri ücretsiz olarak Türk ihracatçısının hizmetine sunmakta ve özellikle ihracat konusunda zengin ticari koleksiyona sahip kütüphane dökümantasyonunu web sitesi üzerinden de erişilebilir kılmaktadır.

Tüm kamu hizmetlerine tek bir noktadan erişimi amaçlayan ve www.türkiye.gov.tr adresinde hizmet veren e-devlet ana kapısının "İş" başlığı altında yer alan Dış Ticaret, Elektronik Ticaret ve Sektörler bölümlerinde de Merkezimiz faaliyetlerine ulaşabilirsiniz.

İGEME'DEN NASIL YARARLANABİLİRSİNİZ?

- Ürün/Sektör Hedef Pazar Araştırmaları, Yerinde Pazar Araştırmaları, ihracat uygulamalarına yönelik İhracatta Pratik Bilgiler, Dış Ticaret Mevzuatı gibi çeşitli yayınlar kanalıyla bilgiye ulaşabilirsiniz.

- İGEME'nin yürütmekte olduğu "İhracata Yönelik Devlet Yardımları"ndan "Pazar Araştırması ve Pazarlama Desteği" ile Koordinatör Kurum olduğu "Eğitim ve Danışmanlık" desteklerinden yararlanabilir ve ürünlerinizin yurtdışında pazarlanmasına yönelik olarak yerinde pazar araştırması yapabilir, hazır pazar araştırması raporu ve istatistik satın alabilir ve ürünlerinizin elektronik ortamda pazarlanabilmesine imkan tanıyan e-ticaret sitelerine üyelik için destek alabilirsiniz.

- İhracat sürecinde karşılaştığınız birçok konuda ayrıntılı bilgi sahibi olmak için ülke çapında yaygın olarak gerçekleştirilen Eğitim Programlarına katılabilirsiniz.

- Ürünlerinizi tanıtmak için İGEME'nin milli katılım organizasyonları düzenlediği yurtdışı fuarlara devlet destekleri kapsamında katılabilirsiniz.

- İGEME'nin yurtdışına yönelik olarak ücretsiz hazırladığı Ürün/Sektör ve Firma Tanıtım Broşürlerinde yer alabilir ve ayrıca "Trading Highlights From Turkey" adlı dergide çok uygun fiyatlarla tanıtımınızı yapabilirsiniz.

- İGEME'nin öncülüğünde BCTP (Balkan Bölgesel Ticareti Geliştirme Merkezi) adı altında 1999 yılında faaliyete geçen ve sekiz Balkan ülkesinin (Türkiye, Arnavutluk, Bulgaristan, Yunanistan, Makedonya, Romanya, Sırbistan ve Karadağ) üyesi olduğu Merkez vasıtasıyla bu ülkeler ile işbirliği imkanlarını araştırabilirsiniz.

- Hollanda / Rotterdam ve KKTC/ Lefkoşe Ofisleri ile doğrudan temasa geçerek Batı Avrupa ve KKTC'ye ihracat hakkında güncel bilgileri ve ithalatçı adreslerini temin edebilirsiniz.

- Ankara Merkez ve Marmara - Ege Bölge Müdürlüklerindeki kütüphaneleri kanalıyla gerek tüm İGEME yayınlarına gerekse referans kitap, rehber, süreli yayın gibi basılı ve elektronik kaynaklara ulaşabilirsiniz.

- KOBİ Danışma Hattı (312 418 09 17) kanalıyla ihracat mevzuatı konusunda doğrudan konunun uzmanından bilgi alabilirsiniz.

GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI

Dış ticaret mevzuatı hükümleri uyarınca, çıkış ve giriş işlemlerini düzenleyen gümrük mevzuatının uygulanmasını sağlamaktadır. Gümrük işlemlerinde ihracatçıya; eksik beyan, ertelenmiş kontrol, kısmi teminat, götürü teminat uygulamaları gibi avantaj ve kolaylıklar sağlayan Onaylanmış Kişi Statü Belgesi Gümrük Müsteşarlığına bağlı ilgili Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğünden alınır.

KOSGEB VE VERDİĞİ HİZMETLER

KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı); küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerinin teknolojik yeniliklere süratle uyumlarını sağlamak, rekabet güçlerini yükseltmek ve ekonomiye katkılarını ve etkinliklerini artırmak amacıyla 3624 sayılı Kanunla 20 Nisan 1990 tarihinde kurulmuştur. KOSGEB, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile ilgili bir Kamu Kuruluşu olup, tüzel kişiliğe haiz ve bütün işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabidir.

KOSGEB tarafından verilen destekler ise şunlardır: Banka kredi faiz destekleri, bilişim destekleri, bölgesel kalkınma destekleri, danışmanlık ve eğitim destekleri, girişimciliği geliştirme destekleri, kalite geliştirme destekleri, pazar araştırma ve ihracatı geliştirme destekleri, teknoloji geliştirme ve yenilik destekleri, uluslararası işbirliği geliştirme destekleri

TÜRK EXİMBANK (TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI)

Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş./Türk Eximbank, 31 Mart 1987 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 3332 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye istinaden 21 Ağustos 1987 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 87/11914 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

Türk Eximbank'ın temel amacı; ihracatın geliştirilmesi, ihraç edilen mal ve hizmetlerin çeşitlendirilmesi, ihraç mallarına yeni pazarlar kazandırılması, ihracatçıların uluslararası ticarete paylarının artırılması ve girişimlerinde gerekli desteğin sağlanması, ihracatçıları ile yurt dışında faaliyet gösteren müteahhitler ve yatırımcılara uluslararası piyasalarda rekabet gücü ve güvence kazandırılması, yurt dışında yapılacak yatırımlar

ile ihracat maksadına yönelik yatırım malları üretim ve satışının desteklenerek teşvik edilmesidir.

Türk Eximbank, ihracatçıları, ihracata yönelik üretim yapan imalatçıları ve yurt dışında faaliyet gösteren müteahhit ve girişimcileri kısa, orta ve uzun vadeli nakdi ve gayrinakdi kredi, sigorta ve garanti programları ile desteklemektedir. Türk Eximbank'ın, gelişmiş birçok ülkenin resmi destekli ihracat kredi kuruluşlarından farklı olarak kredi, garanti ve sigorta işlemlerini aynı çatı altında toplamış olması, ihracatçı firmalara verilen hizmetlerde bir bütünlük oluşturulmasına imkan tanımaktadır.

Türk Eximbank 2008 yılında 4,3 milyar ABD Doları tutarında nakdi kredi desteği ve 5,1 milyar ABD Doları tutarında sigorta/garanti imkanı sağlayarak ihracata toplam 9,4 milyar ABD Doları seviyesinde bir destek vermiştir. Böylece, Banka nakdi ve gayrinakdi destekleri ile ihracatın yaklaşık yüzde 7'sine finansman desteği sağlamıştır.

Türk Eximbank'ın İstanbul ve İzmir'de birer şubesi, Denizli, Kayseri, Gaziantep, Bursa, Adana ve Trabzon'da ise irtibat bürosu bulunmaktadır.

TOBB VE TİCARET VE/VEYA SANAYİ ODALARI VE VERDİKLERİ HİZMETLER

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temel görev hizmetlerinin yanı sıra özel sektör üyelerine yönelik aşağıda belirtilen faaliyetleri yürütmektedir.

TOBB; TIR Karnesi ile geçiş belgesi taleplerini karşılamakta; ATA Karnesi düzenlenmekte; EAN barkod sistemini yürütmektedir. Ayrıca Menşe Şahadetnamesi ile Dolaşım Belgesinin basımını gerçekleştirmekte, Kapasite Raporu düzenlenmekte, Ticaret Sicili Gazetesi'ni yayınlamakta, Türk ve yabancı firmalar arasında çıkan ihtilaflarda yardımcı olmakta, ekspertiz raporları düzenlenmekte, Boykot/Kara Liste Sertifikası düzenlenmekte, TOBB Tahkimi çalışmalarını yürütmektedir.

- Bilgi Hizmetleri

İşletmelerin uluslararası rekabet ortamında daha bilinçli ve bilgili olarak yatırım, üretim, ticaret ve/veya işbirliği yapabileceği olanaklarına kavuşabilmeleri, bunun yanında Türkiye'nin yurt dışında daha etkin tanıtımına katkıda bulunmak ve yabancı yatırımcıları da ülkemize çekmek amacıyla internet servisleri kurulmuştur.

- İş İmkanları ve İşbirliği Bilgi Ağları

TOBB; KOBİ'lerin dünya ekonomisi ile entegrasyonunu sağlamak amacıyla, Avrupa Birliği Komisyonu XXIII. Genel Müdürlüğü'nün KOBİ'lerin ticari, teknik ve mali konularda sınırötesi işbirliği yapmalarına yardımcı olmak için kurduğu işbirliği ağlarından BC-NET(AB İşletmelerarası İşbirliği Ağı) ve BRE (AB İşletmelerarası İşbirliği Merkezi) adlı işbirliği ağlarına üyedir. Söz konusu müdürlük, bu işbirliği ağları ile sınırötesi işbirliği yapmak isteyen işletmelerin işbirliği tekliflerini bu işbirliği ağlarına iletmektedir. Ayrıca, her ay çıkarılan "Ekonomik Forum" adlı derginin ekinde "İşbirliği Teklifleri ve Dış Ticaret Talepleri Bültenlerini" hazırlamaktadır. Ayrıca BC-NET'in öngördüğü tarzda bir yerel danışmanlar ağı oluşturulmuştur. ICC/IBCC-NET (Mil-

letlerarası Ticaret Odası / Odalar Arası Bilgi Değişim Sistemi) ve ABCINFOS (Balkan Odaları Birliği Bilgi Değişim Ağı) altında çeşitli işbirliği olanakları oluşturulmuştur.

- Veritabanları ve Bilgi Erişim

Talep üzerine; imalatçı firmalar, Türkiye'deki yabancı sermayeli şirketler, Türkiye'deki

Ihracatçı firmalar ile ilgili bilgiler verilmektedir.

- Kütüphane ve Belge

Avrupa Birliği ile ilgili yayınlara ağırlık vererek, kamu ve özel sektörden gelen araştırmacıların ve işadamlarının bilgi ve kaynak ihtiyacını karşılamaktadır.

- Uluslararası İlişkilerle İlgili Faaliyetleri

Türk özel sektörünün, uluslararası düzeyde ilişkilerini geliştirmek ve yeni ilişkiler tesis edilmesini sağlamak amacıyla; yurtdışından heyet ziyaretlerini düzenlemekte ve yabancı iş adamlarının ilgili Türk işadamları ve kuruluşlarla temaslarını temin etmekte, ayrıca yurtdışına heyet ziyaretleri düzenlemekte ve yabancı ülkelerde ilgi sektör temsilcileri ile temasları düzenlemekte, yabancı ülkelere muadil kuruluşlarla müşterek Odalar ve Ekonomik İşbirliği Komitelerini kurmakta ve yürütmekte, Türk özel sektörünü temsilen, uluslararası Ticaret Odası ICC, Avrupa Odalar Birliği ASCAME, ECO ve İslam Ticaret ve Sanayi Odaları, Balkan Odaları Birliği ABC, Karadeniz Odalar Birliği, OECD İş ve Sanayi Danışma Komitesi BİAC gibi kuruluşların çalışma ve faaliyetlerine aktif olarak iştirak etmektedir.

DEİK (DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU-İŞ KONSEYLERİ)

Türk ekonomisinin dünya ekonomisine entegrasyonuna katkıda bulunabilmek için, sanayi işbirliği başta olmak üzere, dış ticaretin ve ekonomik ilişkiler ağının genişletilmesi, hizmet sektörlerinin yurtdışına açılması konularında yeni pazar olanaklarını değerlendirmektedir. DEİK iki taraflı İş Konseyleri aracılığı ile faaliyet göstermektedir. İş Konseyleri'nin görevi, Konsey kurulan ülke ile ekonomik ve ticari ilişkileri geliştirmektir. Bu amaçla DEİK, söz konusu ülkede iş dünyasını temsil niteliğini haiz bir muhatap kuruluş ile işbirliği yapmaktadır. DEİK tarafından periyodik olarak yayımlanan Türkçe ve İngilizce bültenlerle Türk ve yabancı iş çevrelerine bilgi sağlanmaktadır.

TİKA (BAŞBAKANLIK -TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA AJANSI) VE VERİLEN HİZMETLER

- Yayınlar

Ülkelerin ekonomik yapılarının incelenmesi ve sektörel önceliklerin belirlenmesi amacıyla her ülkenin profilleri hazırlanmakta ve sektör araştırmaları yapılmaktadır.

- Eğitim Kültür ve Sosyal İşbirliği

Türk dilinin konuşulduğu Cumhuriyetler ve Türkiye'ye komşu ülkeler olmak üzere gelişme yolundaki ülkelerle eğitim, kültür ve diğer sosyal konulardaki alanlarda işbirliği kurulması ve geliştirilmesi çalışmalarında faaliyetleri bulunmaktadır.

- Ekonomik Ticari ve Teknik İşbirliği

Gelişme yolundaki ülkelerin serbest piyasa ekonomisine geçiş

süreci içinde ihtiyaç duyacakları programların hazırlanması bankacılık, finansman faaliyetleri, sigorta, dış ticaret, istatistik, bütçe ve vergi sistemi konularında yardımcı olunması, ekonomik, ticari ve teknik alanlarda bu ülkelerin kalkınma hedef ve ihtiyaçlarına uygun işbirliği program ve projelerinin hazırlanması veya uygulamasının koordinasyonunun sağlanmasıdır.

TÜRK DIŞ TİCARET VAKFI

Türk Dış Ticaret Vakfı'nın amaç ve görevleri şunlardır:

- 1- Dış ticarete hizmet veren meslek kuruluşları ile kamu kurum ve kuruluşları ve özel sektörün faaliyetlerini desteklemek ve onlara her türlü yardımda bulunmak.
- 2- İhraç mallarımızın, başta Avrupa Birliği olmak üzere uluslararası standartlara uyumu yönünde çalışmalar yapmak, kaliteyi sağlamak üzere kalite sembolü verilmesi yönünde çalışma yaparak ihraç mallarımızın rekabet şansının artırılması için faaliyet göstermek.
- 3- İthalatın en uygun şartlarda gerçekleşmesini sağlayacak her türlü araştırmayı yapmak ve bu konudaki çalışmalara destek olmak.
- 4- Amaçlarıyla ilgili olarak yurtiçi ve yurtdışı bilimsel seminerler, toplantılar ve konferanslar düzenlemek, yayın faaliyetlerinde bulunmak, dış pazarlamayı geliştirecek çalışmalara destek sağlamak, yurtiçi ve yurtdışı kuruluşlar ile temsilcilik ilişkilerini de içerecek münasebetler kurmak.
- 5- Gümrük Birliği konusunda yapılacak çalışmalara ilişkin olarak dış ticaret sektörüne uygulama ve mevzuatla ilgili olarak her türlü desteği vermek.
- 6- Dış ticaret ve özellikle ihracat sektöründe dinamik gelişmeler gösteren kurum ve kuruluşlar ile başarılı ihracatçıları özendirme amacıyla takdirname ve ödüller vermek.
- 7- İhracat ve ithalata istihgal eden yurtiçi ve başta Orta Asya Türk Cumhuriyetleri olmak üzere yurtdışı kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının personelini yetiştirmek amacı ile konusu ile ilgili öğretim ve eğitim faaliyetlerinde bulunmak, kurs, seminer ve toplantılar düzenlemek, burs vermek, bu amaçla ilgili ülkelerden burs imkanları araştırmak.
- 8- Araştırma, geliştirme, pazarlama ve eğitime yönelik enstitü, merkezler, bilgi bankası ve laboratuvarlar açmak, bunları işletmek veya işletirmek.

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU (TÜBİTAK)

Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 98/10) kapsamında ilgili kuruluş olan TÜBİTAK, bu yardımın uygulanmasında ve ihracatçılarımıza teknolojik gelişim açısından diğer devlet yardımları ve her türlü diğer teknik destekler bazında destek olmaktadır.

İHRAÇ KONUSU ÜRÜNE GÖRE İLGİLİ KURUM VE KURULUŞLAR

İhraç konusu ürüne göre işlemler farklılık göstermekte olup, bazı ürünlerin ihracatında izlenilmesi gereken prosedür özet olarak aşağıda yer almaktadır. Bu prosedürün temelinde İhracı Yasak ve Ön

İzne Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (İhracat 96/31) en önemli unsurdur. Konuyla ilgili kuruluşlar genelde kamu kuruluşudur. İhraç konusu malların, yürürlükte olan denetim tüzükleri ile uygulamada bulunan zorunlu standartlara uygun bulunduğu ve ihraç edilebilecek nitelikte olduklarını göstermek bakımından Dış Ticaret Müsteşarlığı Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenliklerinden "Kontrol Belgesi"nin temini gerekmektedir.

"Uluslararası Orijin ve Bitki Sağlık Sertifikası" ile hayvan ihracatına ilişkin sağlık raporu adlı belgeleri bitki, bitkisel ürün canlı hayvan, hayvansal maddeler ve deniz ürünleri ihracatçısının Zirai Karantina Teşkilatı / Veteriner Müdürlükleri veya Tarım İl Müdürlükleri'nden temin etmesi gerekmektedir. Bitki, bitkisel ürün, canlı hayvan, hayvansal maddeler, ve deniz ürünleri ihracatında hastalık zararlı maddeler, ilaç kalıntıları veya insan ve hayvanlara geçebilen hastalıklardan temiz olduğunu söz konusu belge göstermektedir.

El halıları ihracatında, hediyelik eşya ihracatında (bakırdan ve piriçten), lületaşı, pipo ihracatında bağlı bulunan odalardan veya ilgili müze eksperlerinden Ekspertiz Raporu alınması zorunludur.

"İhracı Ön İzne Bağlı Mallar Listesi"nde yer alan malların ihracatında Milli Savunma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, Orman Bakanlığı veya Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan izin alınması gerekmektedir.

Ayrıca ihracat işlemleri ihracat şekline (konsinye ihracat, ticari kiralama yoluyla ihracat, transit ticaret, bedelsiz ihracat ve benzeri) göre ve ihracat yapılacak ülkeye (Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği ülkeleri, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarınca Ambargo uygulanan ülkeler ve benzeri) göre farklılaşmaktadır.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

Dışişleri Bakanlığı, yurt dışı vize işlemleri, ticaret müşavirlikle riyle koordineli olarak veya ticaret müşavirlerimizin bulunmadığı ihraç ülkelerinde ihracatçılarımızın karşılaştığı sorunların çözümü konularında ihracatçılarımıza yardımcı olmaktadır.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

İhracatımızın artışına katkı sağlayacak ve gümrük muafiyetli ithalata olanak sağlayan yatırım teşvik belgesi uygulamaları, kambiyo düzenlemeleri Hazine Müsteşarlığı tarafından gerçekleştirilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, para ve döviz politikaları çerçevesinde kambiyo, ihracat, transit ticaret uygulamalarıyla ilgili genelgeler düzenleyerek ihracatçılarımıza yardımcı olmaktadır.

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (TÜİK)

Dış Ticaret verilerinin derlenmesi ve yayımlanması çalışmalarını yapar.

Yaşamı değiştiren İcatlar 2

EKONOMİK VE SOSYAL YAŞAMDA EN KÖKLÜ DEĞİŞİKLİĞİ YAPAN İCATLARIN BAŞINDA ŞÜPHE SİZ Kİ BUHAR MAKİNESİ GELİYOR. SANAYİ DEVRİMİNİN BAŞLANGICI KABUL EDİLEN BUHAR MAKİNESİ MAKİNE SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİ AÇISINDAN DA EN ÖNEMLİ KİLOMETRE TAŞI OLDU.

BUHAR MAKİNESİ

Bilinen ilk buhar makinesi diyebileceğimiz örnek Mısırlı mühendis Heron'un birinci yüzyılda 50 yıllarına doğru Mısır İskenderiye'de uçları birbirlerine göre zıt yönleri gösteren iki eğik tüpün yerleştirildiği oyuk bir küreden yaptığı türbin'dir. Kürede su kaynatıldığında buhar borulardan dışarı çıkmakta günümüzde etki tepki kanunu dediğimiz şeyin sonucunda kürenin dönmesine yol açmakta idi. Hero buharlı bir türbin ya da motor icat etmesine rağmen toplumda bir etki yaratmadığından bunu motor aygıtının icadı olarak görülmemektedir.

1698 yılında, İngiliz mühendis Thomas Savery (1650-1715), ilk ticari olarak satılan buhar makinesini yapmıştır. Bu makine maden ocağından suyu dışarı atmak amacıyla kullanılmıştır. 1712 'de İngiliz mühendis Thomas Newcomen (1663-1729) yeni bir tür buhar makinesi geliştirdi. Bu makinenin Savery Makinesinden en büyük avantajı pistonun bir zincir yardımıyla tahterevallı benzeri bir tür kaldırıca tutturulmuş olmasıydı.

1764 yılında bozulan Newcomen makinelerinden biri onarılması için İskoçyalı mühendis James Watt'a verildi. [3] Makinayı onaran Watt aynı zamanda randımanı düşük bu makineyi geliştirmek de istedi. Arkadaşı İskoç kimyacı Joseph Black'tan gizli ısıyı [4] öğrenmiş

olan Watt aynı odayı sürekli ısıtıp soğutmanın ne kadar israfçı bir şey olduğunu anladı ve aklına iki oda yapmak fikri geldi. Biri sürekli sıcak, diğeri de sürekli soğuk tutulacaktı. Buhar işini yaparken sıcak odada bulunacaktı ve su haline getirilmesi gerektiğinde supaplar sistemiyle soğuk odaya alınacaktı. Watt 1781 yılına gelindiğinde makinesi-

ni iyice geliştirmiş ve pistonun ileri geri hareketini ustalıkla bir tekerleğin dönme hareketine çeviren mekanik aletleri de icat etmişti. Watt'ın makine tarihi ve makine mühendisliğine katkıları çok büyük önem taşır.

1884 yılında İngiliz mühendis Charles Algernon Parsons (1854-1931) ilk başarılı buhar türbinini yapmıştır. Bu saye-

de yüksek hızlı gemi yapımı kolaylaşmış. Jeneratörlerin de kullanılması kolaylaşmıştır.

DOKUMA MAKİNELERİ

İlk dokuma makineleri, özellikle İngiltere gibi bir tarım ülkesini hızla sanayi toplumu yapıverdi. Köylerde oturan yüz binlerce insan, kentlere koşmuştu. Yeni fabrikalar güvenli bir gündelik ve yeni yeni yaşam koşulları sağlıyordu. Kuzeyin soğuk iklimi için pek önemli sayılan yün bükme ve dokumacılık alanında o yıllara kadar köylerde çıkırıklar ve el dokuma tezgâhları kullanılıyordu. Bu yoldan elde edilen kumaşlar gerçi pahalı satılıyordu ama çalışan kadın ve erkeklerin kazancı yine de pek az olu-

yordu. Yaşamları sonuna dek büyük bir yoksulluk içinde geçiyordu. Üretimin önemli artışıyla bu gibilerin yaşam ko-

şullarında bir düzelme olabilirdi. Yeni kullanılmaya başlanan dokuma makineleriyle bütün bu sınırlandırmalar ve engeller ortadan kalkacak ve eski tür "eve iş alma", yerini yığınla yapımaya dayanan modern sanayi alacaktı. Lancashire'li yoksul bir saatçi John Kay, 1733'te bulunduğu "savak kutularındaki mekikler, o güne dek elle çalıştırılan mekiklerin yerini alıyordu. Bu mekikler mekanik olarak bir o yana, bir bu yana gidip gelmekle el gücünden çok daha hızlı çalışıyordu. Dokumacılar bu yeni aygıt sayesinde daha hızlı iş çıkarmakla kalmıyor, şimdiye kadar dokuduklarının bir katı daha genişlikte kumaş dokuyabiliyorlardı.

XIX. yüzyılda genç bir Amerikalının Yale Üniversitesini bitirir bitirmez bulunduğu makine ise Amerikan pamuklu dokumacılığında ve pamuk işletmekle bir dönüm noktası oldu. Whitney adlı genç Amerikalının pamuk işleme makinesi liflerin çekirdeğini ayıklıyordu. O günlerde bu iş Amerika'nın güneyinde zenci kölelerce ve elle yapılıyordu. Bu makine o tarihlerde Amerikan ekonomisine büyük olanaklar getirdi ve pamuk ürünü, ülke zenginliğini sağladı.

MAKİNE SEKTÖRÜNDE BELİRLENEN BAZI FUARLAR (2010 YILI TEMMUZ - EYLÜL VE EKİM AYLARI)

AYLAR	FUAR ADI	TARİHİ	YERİ	KONUSU	WEB	ORGANİZATÖR
TEMMUZ	AGRICULTURAL MACHINERY EXHIBITION	9-12 Temmuz 2010	Tarmstedt, Almanya	TARIM MAKİNELERİ VE EKİPMANLARI	www.tarmstedterausstellung.de	Ausstellungs-GmbH Tarmstedt
	PROCESS EXPO International Exposition for Food Processors	18-20 Temmuz 2010	Şikago, ABD	GIDA İŞLEME VE PAKETLEME MAKİNELERİ	www.fpsa.org	FPSA - Food Processing Suppliers Association
EYLÜL	IMTS - International Manufacturing Technology Show	13-18 Eylül 2010	Şikago, ABD	TAKIM TEZGAHLARI VE AKSAMLARI, CAM SİSTEMLERİ, BİLGİSAYARLI İŞLETİM SİSTEMLERİ, YAZILIM, VS	www.imtsnet.org	AMT - The Association for Manufacturing Technology
	LABELXPO AMERICAS International Exhibition for Labels, Labels Printing and Production Technology	14-16 Eylül 2010	Şikago, ABD	KAĞIT, ETİKETLEME VE ÜRETİM TEKNOLOJİLERİ	www.labelexpo-usa.com	Tarsus USA Inc.
	WATERTECH CENTRAL ASIA- Central Asian International Water Technology Exhibition and Conference	15-17 Eylül 2010	Almatı, Kazakistan	SU SİSTEMLERİ	www.iteca.kz	ITECA LLP
	EXPOFIL Textile Yarns and Fibres Exhibition	14-17 Eylül 2010	Paris, Fransa	TEKSTİL, HAMMADDELERİ, MAKİNELERİ	www.expoofil.com	PVE S.A. / EXPOFIL
	World Food Moscow	14-17 Eylül 2010	Moskova, Rusya	GIDA SANAYİİ	www.world-food.ru/eng	GIMA International Exhibition Group GmbH & Co. KG ITE Moscow
	İSTANBUL AMBALAJ FUARI-Uluslararası Ambalaj Endüstrisi Fuarı	16-19 Eylül 2010	İstanbul, Türkiye	GIDA İŞLEME TEKN., AMBALAJ, PLASTİK VE KAUCUK TEKN.	www.tuyap.com.tr	TÜYAP Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
	IPACK Uluslararası Ambalaj, Paketleme ve Gıda İşleme Sistemleri Fuarı	23-26 Eylül 2010	İstanbul, Türkiye	GIDA İŞLEME TEKN., GIDA, YİYECEK İÇECEK, AMBALAJ, PLASTİK VE KAUCUK TEKN.	www.itf-ipack.com www.itf-gida.com	İTF İSTANBUL FUARCILIK A.Ş.
	SAHARA International Agricultural Exhibition for Africa and Middle East	25-28 Eylül 2010	Kahire, Mısır	TARIM, TARIM MAKİNELERİ VS.	www.saharaexpo.com	ANGCOM GROUP / EXPO
	AQUATECH International Exhibition for Water Management and Technologies	27 Eylül-02 Ekim 2010	Plovdiv, Bulgaristan	SU TEKNOLOJİSİ VE SU YÖNETİMİ	www.fair.bg	International Fair Plovdiv
ITM INTERNATIONAL TECHNICAL FAIR	27 Eylül-02 Ekim 2010	Plovdiv, Bulgaristan	MAKİNE VE AKSAMLARI	www.fair.bg	International Fair Plovdiv	
EKİM	W10 International Woodworking, Machinery and Component Exhibition	3-6 Ekim 2010	Birmingham, İngiltere	AĞAÇ KESME VE İŞLEME MAKİNELERİ	info@w10exhibition.com	W10 LTD.
	BI-MU Machine Tools, Robots, Automation	05-09 Ekim 2010	Milano, İtalya	TAKIM TEZGAHLARI, TAKIM TEZGAHLARI İÇİN ELEKTRİKİ VE ELEKTRONİK YEDEK PARÇALAR, OTOMASYON	www.bimu-sfortec.com fieramilano@fieramilano.it	CEU - CENTRO ESPOSIZIONI UCIMU S.p.A.
	T.I.J.E. Tehran International Industry Exhibition	6-9 Ekim 2010	Tahran, İran	SANAYİ ÜRÜNLERİ VE MAKİNE	www.forumfuvar.com	Iran International Exhibitions Co. (I.I.E.C.), Orient Exhibitions, IDRO International Trading Co. FORUM FUARCILIK
	IRAN HVAC	6-9 Ekim 2010	Tahran, İran	ISITMA, SOĞUTMA, HAVALANDIRMA	info@nmi.ir www.forumfuvar.com	Nama Negar Forum Fuarcılık Geliştirme AŞ
	VIENNA-TEC The International Industrial Trade Fair	12-15 Ekim 2010	Viyana, Avusturya	OTOMASYON, ENERJİ TEKNOLOJİLERİ, HİDROLİK & PNÖMATİK	www.messe.at	Reed Exhibitions Messe Wien
	TATEF International Metalworking Technologies Fair	12-17 Ekim 2010	İstanbul, Türkiye	METAL İŞLEME VE TEKNOLOJİLERİ (TAKIM TEZGAHLARI, SAÇ İŞLEME MAK., PRESLER, YÜZEY İŞLEME MAK., KESİCİ VE TUTUCU TAKIM VS.)	www.itf-exhibitions.com info@itf-exhibitions.com	İTF İSTANBUL FUARCILIK A.Ş.
	CANTON FAIR Çin Uluslararası İthal ve İhraç Ürünleri Fuarı	Oct-10	Guangzhou, Çin	GENEL TİCARET,İHTİSAS FUARI	www.forumfuvar.com www.icecf.com	FORUM Fuarcılık Geliştirme A.Ş.
	AĞAÇ İŞLEME MAKİNESİ FUARI-Uluslararası Ağaç İşleme Makineleri, Kesici Takımlar, El Aletleri Fuarı	16-20 Ekim 2010	İstanbul, Türkiye	AĞAÇ İŞLEME TEKN., ORMAN ÜRÜNLERİ	www.tuyap.com.tr	TÜYAP Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
	SAIE International Building Exhibition	21-24 Ekim 2010	Bologna, İtalya	YAPI ELEMANLARI ÜRETEN MAKİNE VE EKİPMANLAR, ÖZEL İNŞAAT MAKİNELERİ, KONTROL VE ÖLÇÜM CİHAZLARI, KLİMALAR, ISITMA SİSTEMLERİ, SOĞUTUCULAR, SU ARTITMA EKİPMANLARI	www.bolognafiare.it	BolognaFiere
	EURO-BLECH International Sheet Metal Working Technology Exhibition	26-30 Ekim 2010	Hannover, Almanya	TAKIM TEZGAHLARI	www.euroblech.de/	Mack Brooks Exhibitions Ltd.
	IGATEX Pakistan International Garment and Textile Machinery and Accessories Exhibition	20-23 Ekim 2010	Karaçi, Pakistan	TEKSTİL MAKİNELERİ	www.cems.com.sg	CEMS Conference & Exhibition Management Services Pte. Ltd.,
	MACTECH International Exhibition for Machine Tools, Industrial Tools, Welding and Cutting Equipment	25-28 EKİM 2010	Kahire, Mısır	MONTAJ,OTOMOTİV,YAPI, TESİSAT CAD/CAM, CIM VS.	itg@access.com.eg www.forumfuvar.com	International Fairs Group Forum Fuarcılık Geliştirme AŞ
	BIG 4 SHOW	28-31 Ekim 2010	Şam, SURİYE	ÜRETİM TEKNOLOJİLERİ, PLASTİK, KAUCUK, ENERJİ VE MATBAA TEKNOLOJİLERİ	arabiangroup@net.sy www.forumfuvar.com	Arabian Group for Exhibitions & Conferences FORUM Fuarcılık Geliştirme A.Ş.
	K International Trade Fair Plastics + Rubber	27 Ekim-3 Kasım 2010	Dusseldorf, Almanya	PLASTİK VE KAUCUK TEKN. İŞLEME	www.mdna.com/shows/k.html	MESSE DUSSELDORF G m b H
	PACK EXPO International The World of Packaging Technology	31 Ekim-3 Kasım 2010	Şikago, ABD	PAKETLEME MAKİNELERİ, MALZEMELERİ VS.	www.pmmi.org	Packaging Machinery Manufacturers Institute (PMMI)

MAKİNE SEKTÖRÜNDE BELİRLENEN BAZI FUARLAR (2010 YILI KASIM - ARALIK - OCAK VE ŞUBAT AYLARI)

AYLAR	FUAR ADI	TARİHİ	YERİ	KONUSU	WEB	ORGANİZATÖR
KASIM	MIDEST International Industrial Subcontracting Exhibition	2-5 Kasım 2010	Paris, Fransa	METAL İŞLEME, PLASTİK VE KAÜÇUK, ELEKTRİK-ELEKTRONİK	www.midest.com	Reed Expositions France
	Bursa Metal İşleme Teknolojileri Fuarı	3-7 Kasım 2010	Bursa, Türkiye	FABRİK AOTOM., KALİTE KONT. VE TEST ENS., YÜZEY İŞLEME, METALÜRJİ, DÖKÜMCÜLÜK, DEMİR DIŞI MADENLER, METAL İŞLEME, KAYNAK, ÜRETİM TEKN.	www.tuyap.com.tr	TÜYAP BURSA Fuarçılık A.Ş.
	EIMA & EIMA GARDEN International Agricultural Machinery Exhibition	10-14 Kasım 2010	Bologna, İtalya	TARIM VE BAHÇE MAKİNE-EKİPMANLARI	www.eima.it	UNACOMA Service s.r.l.
	EXPO CENTRAL ASIA MACHINERY	17-19 Kasım 2010	Almatı, Kazakistan	METAL İŞL., KAYNAK, ÜRETİM TEKNOLOJİSİ, TAKIM TEZGAHLARI	www.expoctrasialasia.com www.ipek yolu.info	CENTRAL ASIA INTERN. EXB. LTD.-İPEKY-OLU ULUSLAR ARASI FUARCILIK A.Ş.
	AGRO+FOOD+DRINK+TECH Uluslararası Ambalaj, Gıda, İçecek, Gıda İşleme Fuarı	18-21 Kasım 2010	Tiflis, Gürcistan	AMBALAJ, GIDA, İÇECEK, GIDA İŞLEME VE EKİPMANLARI	www.tuyap.com.tr	TÜYAP Tüm Fuarçılık A.Ş.
	The BIG "5" Show-Trade Fair for the Construction Industry in the Middle East	21-24 Kasım 2010	Dubai, BAE	İNŞAAT SANAYİ VE MAKİNE-EKİPMANLARI	www.dmgdubai.com	dmg world media Dubai Ltd.
	Bauma CHINA -International Trade Fair for Construction Machinery, Building Material Machines, Construction Vehicles and Equipment	23-26 Kasım 2010	Şangay, Çin	İNŞAAT MAKİNELERİ, İNŞAAT MALZEMELERİ VE EKİPMANLARI	www.messe-muenchen.de	Messe München GmbH, Munich Trade Fairs (Shanghai) Co. Ltd.
ARALIK	WOODTECH ULUSLARARASI MOBİLYA YAN SANAYİ, AKSESUARLARI VE MAKİNELERİ FUARI	2-5 Aralık 2010	Şam, Suriye	MOBİLYA YAN SANAYİ, AKSESUARLARI VE MAKİNELERİ	www.expotim.com	EXPOTİM
	Bursa 9.Metal İşleme Teknolojileri Fuarı	2-5 Aralık 2010	Bursa, Türkiye	METAL İŞLEME MAKİNELERİ, KAYNAK, KESME, DELME TEKNOLOJİLERİ, EL ALETLERİ, PNÖMATİK, HİDROLİK	www.tuyap.com.tr	Tüyap Bursa Fuarçılık A.Ş.
	Mechanical Engineering, Metal Working, Kazan	8-10 Aralık 2010	Kazan, Rusya	MAKİNE MÜHENDİSLİĞİ VE METAL İŞLEME ALANINDA TEKNOLOJİ, ARAÇ VE GEREÇLER, METAL İMALİ, TAMİR, TEŞHİS VE YENİLEME EKİPMANLARI	www.expokazan.ru	OAO Kazanskaya Yarmarka
	INT. FURNITURE EXHIBITION- 2. ULUS. MOBİLYA, YAN SANAYİ VE EV TEKSTİLİ FUARI	8-11 Aralık 2010	Tiflis, Gürcistan	MOBİLYA, MOBİLYA YAN SANAYİ, AKSESUARLARI, ORMAN ÜRÜNLERİ, AHŞAP TEKNOLOJİSİ, AĞAÇ İŞLEME MAKİNELERİ, EV TEKSTİLİ	www.tuyap.com.tr	TÜYAP
	Vending Expo 2010 (4.)	9-12 Aralık 2010	İstanbul, Türkiye	OTOMAT MAKİNELERİ VE OTOMAT ÜRÜNLERİ TEDARİKÇİLERİ BAVİLİK GELİŞTİRME	www.medyafor.com/	Medya Fors Fuarçılık Ltd.Şti
	AŞKABAT AUTOSALON	17-19 Aralık 2010	Aşkabat, Türkmenistan	OTOMOTİV&OTOMOTİV YAN SANAYİ, YEDEK PARÇA, PETROLDOĞALGAZ, ARAÇ ÜSTÜ EKİPMANLAR, İŞ MAKİNELERİ VE YEDEK PARÇALARI	www.meridyenfair.com	MERİDYEN
	Tekno/Tube Arabia International Trade for Industrial Machines, Metalworking, Machine Tools, Tubes and Pipes	8-11 Ocak 2011	Dubai, BAE	METAL İŞLEME MAKİNELERİ, KAYNAK MAKİNELERİ, AĞAÇ İŞLEME MAKİNELERİ, DÖKÜM MAKİNESİ, PAKETLEME MAKİNELERİ, İNŞAAT VE YAPI MALZEMELERİ	www.messe-duesseldorf.de www.alfajer.net	Messe Düsseldorf GmbH Al Fajer Information & Services
ARABPLAST, Arab International Plastics and Rubber Trade Show	8-11 Ocak 2011	Dubai, BAE	PLASTİK, KAÜÇUK HAMMADDELERİ VE MAKİNELERİ	www.messe-duesseldorf.de www.alfajer.net	Messe Düsseldorf GmbH Al Fajer Information & Services	
HEIMTEXTIL International Trade Fair for Home Textiles and Commercially Used Textiles	12-15 Ocak 2011	Frankfurt/Main, Almanya	TEKSTİL, HALI VB. VE MAKİNELERİ	www.heimtextil.de www.expotim.com	Messe Frankfurt Exhibition GmbH Expotim	
Ima 2011	18-21 Ocak 2011	Nuremberg, Almanya	ULUSLARARASI EĞLENCE VE MAKİNELER	www.reedexpo.de/	Reed Exhibitions Deutschland GmbH	
IMTEX Indian Metal-Cutting Machine Tool Exhibition with International Participation	20 - 26 Ocak 2011	Bengaluru, Hindistan	TAKIM TEZGAHLARI, METAL İŞLEME TEKNOLOJİLERİ	imtma@imtma.in	IMTMA	
Enertec	25 - 27 Ocak 2011	Leipzig, Almanya	ENERJİ VE GÜÇ SİSTEMLERİ	www.feustelfairs.com.tr	Feustel Fairs & Travel	
INTERPLASTICA International Trade Fair Plastics and Rubber	25 - 28 Ocak 2011	Moskova, Rusya	KAÜÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME	www.interplastica.de	Messe Düsseldorf GmbH	
ŞUBAT	PRODEXPO-Int. Exh. Of Food Beverages & Food Raw Materials (her yıl)	7-11 Şubat 2011	Moskova, Rusya	GIDA VE AMBALAJ MAKİNELERİ	www.prod-expo.ru	Expocentre
	STROYTECH Exhibition for Construction Technologies, Equipment, Road-Building Machinery and Materials (her yıl)	14-17 Şubat 2011	Moskova, Rusya	TAŞIMA, İNŞAAT VE MADENCİLİK MAKİN.	www.stroytekh.ru	Mvk International Exhibition Company
	SIMA/Simagen/Simavip Int. Agribusiness Show	20-24 Şubat, 2011 (iki yılda bir)	Paris, Fransa	TARIM MAKİNELERİ VS.	www.simaonline.com	EXPOSIMA S.A.

Detaylı fuar araması için www.expodatabase.com ve www.fuarplus.com web siteleri ziyaret edilebilir.

Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği
0312 447 27 40
www.makinebirlik.com

Makine Sanayii Sektör Platformu
www.makinesektorplatformu.org

TURQUM
312 447 27 40
www.turqum.com

RESMİ KURUMLAR

Maliye Bakanlığı
0312 425 78 16
www.maliye.gov.tr

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
0312 231 95 46
www.sanayi.gov.tr

Dış Ticaret Müsteşarlığı
0312 204 75 00
www.dtm.gov.tr

Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı
0312 306 80 00
www.gumruk.gov.tr

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
0312 294 50 00
www.dpt.gov.tr

İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi
0312 417 22 23
www.igeme.org.tr

Makina Mühendisleri Odası (TMMOB)
0312 231 31 59
www.mmo.org.tr

Makine Sektör Meclisi Başkanlığı (TOBB)
0312 413 83 81
www.tobb.org.tr

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu
0212 339 50 00
www.deik.org.tr

Türk İşbirliği ve Kalkınma Dairesi Başkanlığı
0312 508 10 00
www.tika.gov.tr

Türkiye İstatistik Kurumu
0312 410 04 10
www.tuik.gov.tr

Hazine Müsteşarlığı
0312 204 60 00
www.hazine.gov.tr

TÜBİTAK
0312 468 53 00
www.tubitak.gov.tr

DERNEKLER

Akışkan Gücü Derneği
0212 222 19 71
www.akder.org.tr

Ambalaj Makinecileri Derneği
0216 545 49 48
www.amd.org.tr

Anadolu Un Sanayicileri Derneği
0312 281 04 68-69
www.ausd.org.tr
Anadolu Asansörcüler Derneği
0312 232 06 40
www.anasder.org.tr

Araç Üstü Ekipman İmalatçıları Derneği
0212-771 44 88
www.arusder.org.tr

Bağlantı Elemanları Sanayici ve İşadamları Derneği
0212 613 79 00
www.besiadturkey.com

Endüstriyel Otomasyon Sanayicileri Derneği
0216 469 46 96
www.enosad.org.tr

İklimlendirme, Soğutma, Klima İmalatçıları Derneği
0216 469 44 96
www.iskid.org.tr

İş Makineleri Mühendisleri Birliği
0312 385 78 94
www.ismakinalari.org

Kazan ve Basınçlı Kap Sanayicileri Birliği
0212 222 81 93
www.kbsb.org

Makine İmalatçıları Birliği
0312 468 37 49
www.mib.org.tr

Ostim Organize Sanayi Bölgesi
0312 385 50 90
www.ostim.org.tr

Öncü Sanayici ve İşadamları Derneği
0312 395 73 90
www.kilavuz.biz

Plastik Sanayicileri Derneği
0212 425 13 13
www.pagev.org.tr/pagder/main.asp

Sağlık Gereçleri Üreticileri ve Temsilcileri Derneği
0 312 433 77 88
www.sader.org.tr

Tekstil Makine ve Aksesuarları Sanayicileri Derneği
0212 552 76 60
www.temsad.com

Tüm Asansör Sanayici ve İşadamları Derneği
0216 383 09 22
www.tasiad.org.tr

Türk Tarım Alet ve Makineleri İmalatçıları Birliği
0312 419 37 94
www.tarmakbir.org

Türkiye Mermer Doğaltaş ve Makinaları Üreticileri Birliği
0312 440 83 63
www.tummer.org.tr

Türkiye İş Makineleri Distribütörleri ve İmalatçıları Birliği
0216 477 70 77
www.imder.org.tr

Türk Pompa ve Vana Sanayicileri Derneği
0312 255 10 73
www.pomsad.org.tr

Tüm Tıbbi Cihaz Üretici ve Tedarikçi Dernekleri Federasyonu
0312 468 69 84
www.tumdef.org